

UCHWAŁA Nr XVI/135/16
RADY MIEJSKIEJ W KOWALEWIE POMORSKIM
z dnia 21 września 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie
na lata 2015-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446 j.t.), w związku z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2015-2023, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kowalewo Pomorskie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

M. Gadomska

Przewodniczący Rady

Jerzy Orłowski

Uzasadnienie

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2015 poz. 1777) Gminny Program Rewitalizacji to wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, infrastrukturalnej, którego celem jest wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego.

Program jest podstawą do ubiegania się o środki na rewitalizację, m. in. z funduszy unijnych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2015-2023 opracowywany był z zastosowaniem partycypacji społecznej obejmującej przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji, w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych. Niezwłocznie po zakończeniu każdej z form konsultacji społecznych - opracowana została informacja podsumowująca jej przebieg (raport), zawierająca dane o miejscu i czasie jej przeprowadzenia, i omówienie jej przebiegu – wraz z odniesieniem się do poszczególnych uwag.

Opracowywany Gminny Program Rewitalizacji dla obszarów wiejskich i miejskiego Gminy Kowalewo Pomorskie, stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia rewitalizacji, zapewniające kompleksowość oraz działania w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną. Określony obszar rewitalizacji i przedsięwzięcia rewitalizacyjne, przyczynią się do rozwiązania kluczowych problemów społecznych zidentyfikowanych na tych obszarach oraz wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców.

Przewodniczący Rady

Jerzy Orłowski

Załącznik
do Uchwały Nr XVI/135/16
Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim
z dnia 21 września 2016 r.

Gminny Program Rewitalizacji

Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie

na lata 2015-2023

Czerwiec 2016 r.

Wykonawcy: Dorfin Grant Thornton Frąckowiak Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa

ul. Głowackiego 20

87-100 Toruń

T +48 56 657 55 91

F +48 56 475 45 47

www.GrantThornton.pl

Urząd Miejski

ul. Plac Wolności 1

87-410 Kowalewo Pomorskie

Spis treści

Wstęp.....	9
1. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	14
1.1. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami krajowymi	15
1.2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi.....	17
1.3. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi.....	19
2. Uproszczona diagnoza Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie	21
3. Obszar zdegradowany Gminy.....	29
3.1 Obszar zdegradowany – miasto	30
3.2 Obszar zdegradowany – obszar wiejski.....	32
3.2.1. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w północno – zachodniej części Gminy.....	34
3.2.2. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w północnej części Gminy..	36
3.2.3. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w północno – środkowej części Gminy.....	38
3.2.4. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w północno – wschodniej części Gminy.....	40
3.2.5. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w środkowej części Gminy	42
3.2.6. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w południowo - wschodniej części Gminy.....	45
3.2.7. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w południowej części Gminy	47
3.2.8. Analiza sołectw, w których zidentyfikowano problemy społeczne pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach.....	49
4. Obszar rewitalizacji Gminy	53
4.1 Obszar rewitalizacji – miasto.....	53
4.2 Obszar rewitalizacji – obszar wiejski.....	55
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	59
5.1 Podobszar 1: Kowalewo Pomorskie – Centrum	59
5.2 Podobszar 2: Chelmoniec	63
5.3 Podobszar 3: Mariany	67
5.4 Podobszar 4: Piątkowo	70
5.5 Podobszar 5: Srebrniki.....	74
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	78
7. Cele rewitalizacji i kierunki działań	79
8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	84

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji.....	110
10. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji	118
11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	129
12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji.....	140
13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian.....	145
14. Wykaz niezbędnych zmian, ocen i opinii	147
Załączniki	150

Spis tabel

Tabela 1. Wyniki egzaminu szóstoklasisty w szkołach Gminy Kowalewo Pomorskie z lat 2012 - 2015	24
Tabela 2. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2013-2015	25
Tabela 3. Podział miasta Kowalewo Pomorskie na jednostki strukturalne	30
Tabela 4. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze miasta Kowalewo Pomorskie.....	30
Tabela 5. Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych edukacją przedszkolną na obszarze miasta Kowalewo Pomorskie.....	31
Tabela 6. Interwencje służb porządkowych na obszarze miasta Kowalewo Pomorskie	31
Tabela 7. Zagospodarowanie w instalację gazową na obszarze miasta Kowalewo Pomorskie	31
Tabela 8. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w jednostkach strukturalnych.....	32
Tabela 9. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno – zachodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	34
Tabela 10. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno – zachodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	35
Tabela 11. Wykroczenia młodzieży w wieku 13-18 lat na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno – zachodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	35
Tabela 12. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno – zachodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	36
Tabela 13. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	36
Tabela 14. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej części Gminy Kowalewo Pomorskie	37
Tabela 15. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	37
Tabela 16. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	38
Tabela 17. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno - środkowej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	38
Tabela 18. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno - środkowej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	39
Tabela 19. Wykroczenia młodzieży w wieku 13-18 lat na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno – środkowej części Gminy Kowalewo Pomorskie	39

Tabela 20. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno – środkowej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	39
Tabela 21. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno - wschodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie	40
Tabela 22. Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych w sołectwach zlokalizowanych w północno - wschodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	41
Tabela 23. Interwencje służb porządkowych na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno - wschodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	41
Tabela 24. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno - wschodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	42
Tabela 25. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w sołectwach zlokalizowanych w środkowej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	42
Tabela 26. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym na obszarze sołectw zlokalizowanych w środkowej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	43
Tabela 27. Interwencje służb porządkowych na obszarze sołectw zlokalizowanych w środkowej części Gminy Kowalewo Pomorskie	44
Tabela 28. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w środkowej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	44
Tabela 29. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowo - wschodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	45
Tabela 30. Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych w sołectwach zlokalizowanych w południowo - wschodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	45
Tabela 31. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowo - wschodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	46
Tabela 32. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowo - wschodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	47
Tabela 33. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	48
Tabela 34. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	48
Tabela 35. Interwencje służb porządkowych na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowej części Gminy Kowalewo Pomorskie	48
Tabela 36. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowej części Gminy Kowalewo Pomorskie.....	49
Tabela 37. Sołectwo Chelmoniec - negatywne zjawiska w innych sferach.....	50
Tabela 38. Sołectwo Mariany - negatywne zjawiska w innych sferach	50
Tabela 39. Sołectwo Piątkowo - negatywne zjawiska w innych sferach.....	51
Tabela 40. Sołectwo Srebrniki - negatywne zjawiska w innych sferach.....	52
Tabela 41. Powierzchnia i ludność Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie objęta rewitalizacją.....	53
Tabela 42. Obszar rewitalizacji – część wiejska Gminy Kowalewo Pomorskie	55
Tabela 43. Chelmoniec - cel rewitalizacji: rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.....	56
Tabela 44. Chelmoniec - cel rewitalizacji: zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej.....	56

Tabela 45. Mariany - cel rewitalizacji: rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych	56
Tabela 46. Mariany - cel rewitalizacji: zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej.....	57
Tabela 47. Piątkowo - cel rewitalizacji: rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych	57
Tabela 48. Srebrniki - cel rewitalizacji: rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych	57
Tabela 49. Wykaz ulic wchodzących w skład obszaru rewitalizacji.....	59
Tabela 50. Infrastruktura społeczna na podobszarze Centrum	61
Tabela 51. Wskaźniki dla celów rewitalizacji.....	79
Tabela 52. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	85
Tabela 53. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	105
Tabela 54. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane poza obszarem rewitalizacji	106
Tabela 55. Zintegrowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne – projekty główne.....	111
Tabela 56. Zintegrowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne – projekty uzupełniające.....	115
Tabela 57. Zintegrowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne – przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane poza obszarem rewitalizacji	115
Tabela 58. Formy konsultacji społecznych wykorzystane na etapie diagnozowania.....	120
Tabela 59. Formy konsultacji społecznych wykorzystane w procesie przygotowania programu na etapie programowania	121
Tabela 60. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe.....	129
Tabela 61. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – szacunkowe ramy finansowe.....	138
Tabela 62. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane poza obszarem rewitalizacji – szacunkowe ramy finansowe.....	139
Tabela 63. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji.....	141
Tabela 64. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji.....	141
Tabela 65. Gdzie Pan(i) i członkowie Pana(i) rodziny korzystają z poniższych usług.....	154

Spis map

Mapa 1. Gmina Kowalewo Pomorskie na tle powiatu golubsko-dobrzyńskiego	21
Mapa 2. Granice obszaru zdegradowanego na tle Gminy	29
Mapa 3. Podział Gminy na potrzeby analizy wskaźnikowej.....	33
Mapa 4. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście Kowalewo Pomorskie.....	54
Mapa 5. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w części wiejskiej Gminy Kowalewo Pomorskie.....	58

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura ludnościowa w Gminie Kowalewo Pomorskie w 2015 r.....	22
Wykres 2. Struktura bezrobocia w Gminie Kowalewo Pomorskie w 2015 r.	22
Wykres 3. Struktura korzystania z pomocy społecznej w 2015 r.....	23
Wykres 4. Edukacja przedszkolna w Gminie Kowalewo Pomorskie w 2015 r.....	24
Wykres 5. Liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych na tle liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie w 2015 r.....	26
Wykres 6. Długość sieci wodociągowej i liczba przyłączy w latach 2006-2015	27

Wykres 7. Długość sieci kanalizacyjnej i liczba przyłączy w latach 2006-2015	27
Wykres 8. Wskaźniki delimitacji obszaru rewitalizacji - miasto	54
Wykres 9. Struktura wiekowa ludności na podobszarze Centrum	60
Wykres 10. Podobszar 1 - kryzysowe zjawiska w sferze społecznej	61
Wykres 11. Liczba ludności Chelmońca w latach 2006-2015	63
Wykres 12. Struktura wiekowa ludności	64
Wykres 13. Podobszar 2 – wybrane kryzysowe zjawiska w sferze społecznej	65
Wykres 14. Podobszar 2 – Inne kryzysowe zjawiska.....	66
Wykres 15. Liczba ludności Marian w latach 2006-2015	67
Wykres 16. Struktura wiekowa ludności Marian.....	68
Wykres 17. Podobszar 3 – wybrane kryzysowe zjawiska w sferze społecznej	69
Wykres 18. Podobszar 3 - kryzysowe zjawiska w sferze gospodarczej, środowiskowej i technicznej.....	69
Wykres 19. Liczba ludności Piątkowa w latach 2006-2015.....	71
Wykres 20. Struktura wiekowa ludności Piątkowa.....	71
Wykres 21. Podobszar 4 - kryzysowe zjawiska w sferze społecznej	72
Wykres 22. Podobszar 4 - kryzysowe zjawiska w sferze gospodarczej	73
Wykres 23. Liczba ludności Srebrnik w latach 2006-2015.....	74
Wykres 24. Struktura wiekowa ludności Srebrnik.....	75
Wykres 25. Podobszar 5 – wybrane kryzysowe zjawiska w sferze społecznej	75
Wykres 26. Podobszar 5 - kryzysowe zjawiska w sferze gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.....	76
Wykres 27. Jak ocenia Pan(i) jakość życia w swoim miejscu zamieszkania.....	154
Wykres 28. Największe problemy społeczne w Pana(i) miejscu zamieszkania	155
Wykres 29. Największe problemy w sferze gospodarczej w Pana(i) miejscu zamieszkania	155
Wykres 30. Największe problemy w sferze przestrzenno-technicznej w Pana(i) miejscu zamieszkania... ..	156
Wykres 31. Największe problemy w sferze środowiskowej w Pana(i) miejscu zamieszkania	156

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Remizo-świetlica w Chelmońcu i teren wokół	66
Zdjęcie 2. Remizo-świetlica w Marianach	70
Zdjęcie 3. Obiekt pełniący funkcje świetlicy wiejskiej w Piątkowie	73
Zdjęcie 4. Remizo-świetlica w Srebrnikach.....	77
Zdjęcie 5. Informacje o konsultacjach społecznych (1).....	122
Zdjęcie 6. Informacje o konsultacjach społecznych (2).....	122
Zdjęcie 7. Informacje o konsultacjach społecznych (3).....	123
Zdjęcie 8. Informacje o konsultacjach społecznych (4).....	124
Zdjęcie 9. Informacje o konsultacjach społecznych (5).....	125
Zdjęcie 10. Informacje o konsultacjach społecznych (6).....	126
Zdjęcie 11. Informacje o konsultacjach społecznych (7).....	127
Zdjęcie 12. Konsultacje społeczne – spotkania.....	128

Załączniki

Załącznik 1. Wzór formularza konsultacji społecznych	150
Załącznik 2. Wzór ankiety	151
Załącznik 3. Wyniki ankietyzacji mieszkańców	154
Załącznik 4. Tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego na tle obszaru rewitalizacji sołectwa Mariany	158

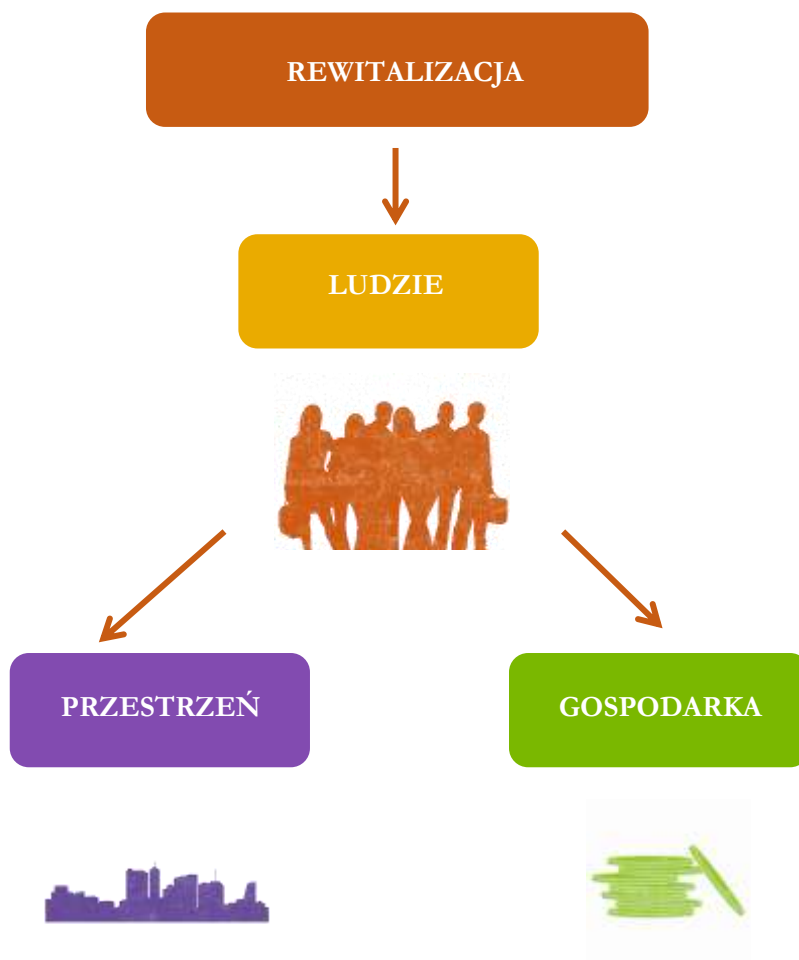
Załącznik 5. Tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego na tle obszaru rewitalizacji sołectwa Srebrniki	159
Załącznik 6. Tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego na tle obszaru rewitalizacji miasta Kowalewo Pomorskie	160

Wstęp

Rewitalizacja, czyli proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony jest na podstawie **programu rewitalizacji**. Jest to wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, infrastrukturalnej, którego celem jest wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. Program jest podstawą do ubiegania się o środki na rewitalizację, m. in. z funduszy unijnych. Taką funkcję spełnia niniejszy Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2015-2023.

Ramy prawne dla rewitalizacji w Polsce wyznacza ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku. Określa ona zasady oraz tryb przygotowania, koordynowania i tworzenia warunków do prowadzenia i oceny rewitalizacji. Zapisy ustawy porządkują dzisiejsze pojmowanie rewitalizacji rozumianej jako przedsięwzięcie całościowe, integrujące działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany.

Schemat 1. Proces rewitalizacji

Źródło: *Opracowanie własne*

W perspektywie finansowej 2014-2020 rewitalizacja będzie dotyczyć zarówno **terenów miejskich, jak i wiejskich**. Głównym jej celem powinno być trwale podniesienie **jakości życia** na obszarze zdegradowanym. Kierunki działań rewitalizacyjnych wyznacza Krajowa Polityka Miejska 2023, która wskazuje, że w obecnym okresie programowania 2014-2020 rewitalizacja nie może być postrzegana, tak jak do tej pory, jedynie jako remont, modernizacja czy odbudowa. Powinna ona **łączyć działania** w sposób kompleksowy tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

Istotne jest, aby **projekty społeczne stanowiły punkt wyjścia i były nieodłącznym elementem procesów rewitalizacyjnych**. W obecnej perspektywie finansowej nie dopuszcza się realizacji tylko i wyłącznie wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Projekty te będą mogły zostać zrealizowane w ramach szerszej koncepcji, uzupełniająco do działań społecznych tzw. „miękkich”. Istotnym elementem procesu rewitalizacji jest **partycypacja społeczna** obejmująca przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, poprzez których rozumie się mieszkańców gminy, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego.

Prowadzenie procesu rewitalizacji wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji.

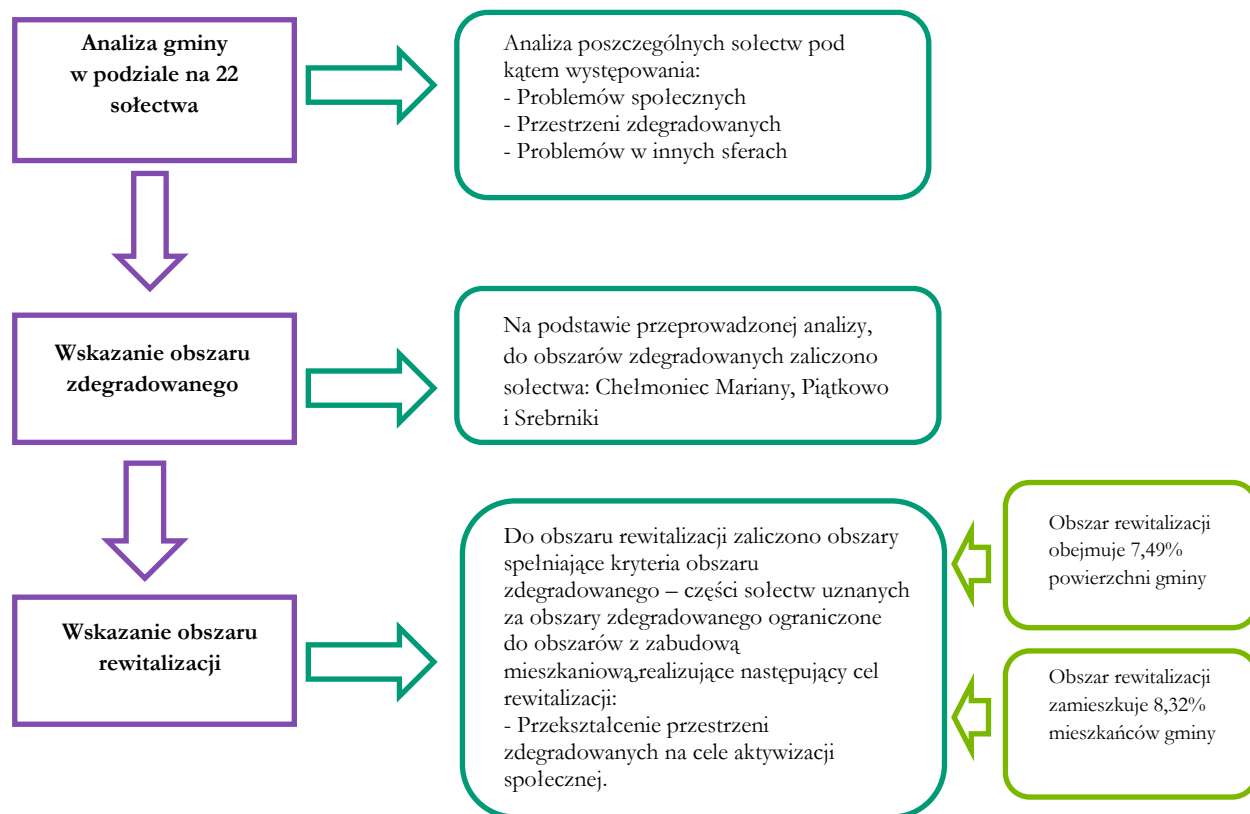
Obszarem zdegradowanym jest obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto występuje na nim co najmniej jedno z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Obszar rewitalizacji wyznacza się jako całość lub część obszaru zdegradowanego i opracowuje dla niego gminny program rewitalizacji. Gmina Kowalewo Pomorskie planuje prowadzenie działań rewitalizacyjnych i chce pozyskać na ten cel środki zewnętrzne, w tym pochodzące z funduszy unijnych. W związku z tym opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji, zawierającego m. in.: szczegółową diagnozę obszaru zdegradowanego, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz szacunkowe ramy finansowe programu rewitalizacji, było konieczne.

Procesy rewitalizacyjne w Gminie Kowalewo Pomorskie będą prowadzone zarówno na obszarach miejskich jak i wiejskich. Należy przy tym pamiętać że zarówno występowanie stanów kryzysowych jak dostępność danych w tym zakresie jest silnie zróżnicowana przestrzennie. Z tego względu zjawiska, które uważane są za istotny problem w rozwoju miasta, mogą w ogóle nie występować lub występować w znacznie mniejszym natężeniu na obszarach wiejskich, gdzie nie stanowią problemu i nie wymagają interwencji. Ze względu na tak dużą odmienność i specyfikę poszczególnych terenów delimitacji dokonano odrębnie dla części miejskiej gminy i miejscowości wiejskich.

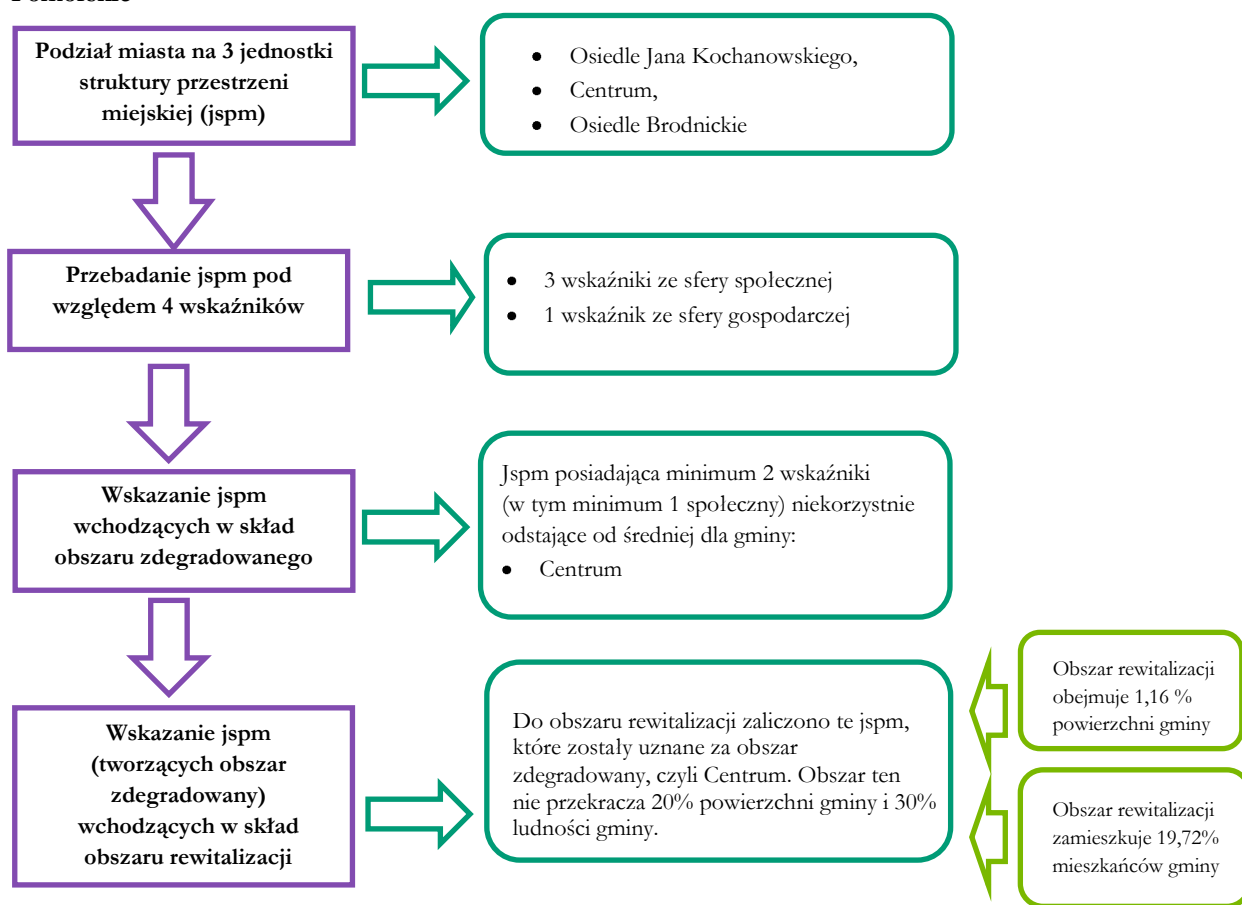
Sposób wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w Mieście i Gminie Kowalewo Pomorskie przedstawiają poniższe schematy. Wskazane obszary zostały wyznaczone Uchwałą Nr XII/99/16 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Gminy Kowalewo Pomorskie

Źródło: Opracowanie własne

Schemat 3. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Miasta Kowalewo Pomorskie

Źródło: Opracowanie własne

Dla potrzeb niniejszego dokumentu przeprowadzono dokładną analizę sytuacji społeczno-gospodarczej, która pozwoliła na zdiagnozowanie problemów i potencjałów występujących na poszczególnych obszarach. Pozwoliło to na określenie kierunków rozwoju na najbliższe lata i zaplanowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które pozwolą na osiągnięcie postawionych celów.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2015-2023 charakteryzuje się następującymi cechami:

- Kompleksowością – gdyż ujmuje działania w sposób kompleksowy, tj. planuje realizację przedsięwzięć współfinansowanych z różnych środków (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności oraz innych środków publicznych i prywatnych), tym samym nie pomija aspektu społecznego oraz gospodarczego przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego. Program składa się z różnorodnych działań, które zapewniają, że zostanie osiągnięta kompleksowość interwencji.
- Koncentracją – ponieważ program koncentruje swoją interwencję na tych obszarach gminy, które są dotknięte koncentracją problemów oraz negatywnych zjawisk, a dodatkowo w części wiejskiej ogranicza się do obszarów faktycznie zamieszkiwanych.
- Komplementarnością projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych – pomiędzy zaplanowanymi projektami i przedsięwzięciami zachodzi efekt synergii w następujących wymiarach:

- przestrzennym,
  - problemowym,
  - proceduralno-instytucjonalnym,
  - źródeł finansowania.
- Realizacją zasady partnerstwa i partycypacji – program został wypracowany we współpracy z lokalną społecznością. Konsultacje społeczne nie tylko towarzyszyły procesowi wyznaczenia obszaru rewitalizacji i przygotowaniu programu, ale też były jednym z elementów współtworzących program. Prace nad programem były prowadzone w ścisłej współpracy z interesariuszami rewitalizacji tj. lokalną społecznością, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

W prace nad opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2015-2023 zaangażowanych było wiele podmiotów. Dla zapewnienia udziału w pracach jak najszerszego grona interesariuszy rewitalizacji w grudniu 2015 r. zarządzeniem Burmistrza powołano zespół ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji składający się z liderów sektora publicznego, społecznego i gospodarczego, którzy koordynowali proces tworzenia programu i brali udział w dyskusjach. Spośród pracowników Urzędu wytypowano osoby merytorycznie odpowiedzialne za opracowanie programu, tj. specjalistę ds. merytorycznych oraz specjalistę ds. organizacyjnych.

1. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Ramy prawne dla rewitalizacji w Polsce wyznacza Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. Określa ona zasady oraz tryb przygotowania, koordynowania i tworzenia warunków do prowadzenia i oceny rewitalizacji. Zapisy ustawy porządkują dzisiejsze pojmowanie rewitalizacji, rozumianej jako przedsięwzięcie całościowe, integrujące działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany. Głównym celem wielowymiarowego procesu rewitalizacji powinno być trwale podniesienie jakości życia na obszarze zdegradowanym.

Gminny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji. Ponadto wykazuje on powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, które zostały wskazane na poniższym schemacie.

Schemat 4. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Poziom krajowy	Poziom regionalny	Poziom lokalny
Narodowy Plan rewitalizacji 2022 Założenia	Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie
Krajowa Polityka Miejska 2023	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2015-2020
Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Kowalewo Pomorskie
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Terytorialnego	Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 Lokalnej Grupy Działania „Dolina Drwęcy”
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Program Rewitalizacji Miast	
Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020	Studium Uwarunkowań Rozwoju Przestrzennego Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Terytorialnego	
Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społ. i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społ. i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020	Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 Obszaru Terytorialnego	
Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji		

Źródło: *Opracowanie własne*

1.1. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami krajowymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
<p>Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia</p>	<p>Zapisy zawarte w Narodowym Planie Rewitalizacji definiują rewitalizację jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.</p> <p>Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Gminny Program Rewitalizacji jest zgodny z powyższym celem.</p>
<p>Krajowa Polityka Miejska 2023</p>	<p>Polityka miejska jest adresowana do wszystkich polskich miast i ich obszarów funkcjonalnych. Wyznacza ona kierunki działań rewitalizacyjnych i wskazuje, że najbardziej zaawansowanym procesem przemian jest kompleksowa rewitalizacja, realizowana na obszarach zdegradowanych, odnosząca się do konkretnego, wyznaczonego w oparciu o obiektywne kryteria, terytorium i łącząca wysiłki różnych podmiotów, których suma ma spowodować trwale ożywienie społeczne i gospodarcze obszaru, zwiększenie jego atrakcyjności dla mieszkańców i przedsiębiorców oraz poprawę jakości życia. W ten sposób należy wypracować przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i powstające we współpracy z lokalną społecznością.</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji wykazuje spójność z opisanymi wyżej kierunkami działań.</p>
<p>Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</p>	<p>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju to dokument określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej. Głównym celem dokumentu jest wytyczenie i charakterystyka działań skierowanych ku poprawie, jakości życia Polaków i rozwoju Polski na tle Unii Europejskiej.</p> <p>Gminny Program Rewitalizacja jest zgodny z następującymi celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki ▪ Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfarestate” ▪ Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych ▪ Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju
<p>Strategia Rozwoju Kraju 2020</p>	<p>Dokument wyznacza najważniejsze zadania państwa, których realizacja przyczyni się do szybszego i bardziej zrównoważonego rozwoju kraju i poprawy jakości życia ludności poprzez wzmocnienie potencjałów gospodarczych, instytucjonalnych i społecznych. Główne działania obejmują trzy obszary: sprawne i efektywne państwo, konkurencyjną gospodarkę oraz spójność społeczną i gospodarczą.</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące obszary i cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo, Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego ▪ Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka, Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego ▪ Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna, Cel 1 Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.

<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie</p>	<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 to kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny, odnoszący się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim.</p> <p>Głównym celem dokumentu jest: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji jest spójny z Celem 2 Strategii: Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).</p>
<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p>	<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest najważniejszym dokumentem strategicznym w kwestii zagospodarowania przestrzennego kraju. Został on stworzony w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania jego przestrzeni. Dokument zawiera cele i kierunki działań służące takiemu planowaniu przestrzennemu, który pozwoli na wzrost społeczno-gospodarczy państwa.</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji jest zgodny z następującymi celami określonymi w dokumencie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającego spójności ▪ Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów ▪ Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski ▪ Przywrócenie i utrwalanie ład przestrzennego
<p>Wytuczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020</p>	<p>Celem opracowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Wytucznych jest ujednoczenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji. Wytuczne określają, jak należy rozumieć pojęcie rewitalizacji w odniesieniu do działań współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS w perspektywie finansowej 2014-2020, wskazują instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz zapewniają ich spójność oraz kompleksowość.</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytucznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.</p>
<p>Wytuczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020</p>	<p>Wytuczne służą zapewnieniu niezbędnego poziomu koordynacji działań podejmowanych w całym kraju z wykorzystaniem środków EFS w Celu Tematycznym (CT) 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją. Wyznaczają jednolite warunki i procedury wdrażania wsparcia w celu zapewnienia jednolitych standardów usług oferowanych przy udziale środków EFS osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz innym adresatom wsparcia w CT 9.</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytucznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.</p>
<p>Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji</p>	<p>Ustawa określa zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Gminny Program Rewitalizacji został przygotowany zgodnie z zapisami ustawy, która stanowi główną podstawę prawną do jego opracowania.</p>

Źródło: *Opracowanie własne*

1.2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	<p>Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym jest jednym z najważniejszych założeń polityki rozwoju województwa.</p> <p>Świadczą o tym następujące cele strategiczne, z którymi zgodność wykazuje program rewitalizacji: nowoczesne społeczeństwo oraz modernizacja przestrzeni wsi i miast oraz kierunki działań: rozbudzanie aktywności obywatelskiej i społecznej, chęci do współpracy, prowadzenia działań edukacyjnych, zachęcania do szerokiego otwarcia na świat oraz dążeń do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich i miast.</p> <p>Priorytet modernizacja przestrzeni miast i wsi zakłada dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast przy uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwań stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ład przestrzennego. Miasto Kowalewo Pomorskie zostało zakwalifikowane do kategorii polityki przestrzennej – obszary wiejskie (wraz z lokalnymi ośrodkami rozwoju), dla których oczekiwana rola i znaczenie w rozwoju województwa wiąże się z aktywizacją społeczno-gospodarczą na poziomie lokalnym.</p>
Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	<p>Zgodnie z zapisami RPO, rewitalizacja społeczno-gospodarcza, a także fizyczna obszarów o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych jest jednym z podstawowych działań mających przyczynić się do minimalizacji występujących na danych obszarach problemów.</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji jest zgodny z Priorytetem Inwestycyjnym 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarachmiejskich i wiejskich, w ramach którego wsparcie będzie skoncentrowane na podejmowaniu działań zmierzających do ożywienia społeczno-gospodarczego obszarów miejskich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie poprzez aktywizację osób zamieszkujących obszary problemowe oraz poprawę warunków uczestnictwa tych osób w życiu społecznym i gospodarczym.</p>
Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	<p>Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach miejskich i ich obszarach funkcjonalnych stanowi interwencja zaplanowana w ramach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania 6.2 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych oraz Poddziałania 6.4.1 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych w ramach ZIT. <p>Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach wiejskich stanowi interwencja zaplanowana w ramach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Działanie 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność. <p>Gminny Program Rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem obszar miejski i wiejski i wpisuje się w działanie 6.2/6.4.1/7.1.</p>
Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	<p>Misją wskazaną w Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest tworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym.</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji wykazuje zgodność z następującymi celami strategicznymi dokumentu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu ▪ Wzrost poziomu życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych ▪ Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym
Strategia Zintegrowanych	BTOF tworzy 25 jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa

<p>Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Terytorialnego</p>	<p>kujawsko-pomorskiego, w tym miasta wojewódzkie: Bydgoszcz i Toruń. Nadrzędnym celem Strategii jest: Konsolidacja potencjału partnerów ZIT na rzecz rozwoju nowoczesnych funkcji metropolitalnych BTOF.</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji jest spójny z celem strategicznym 3 Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla BTOF: Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy i wsparcie procesów inkluzji w BTOF.</p>
<p>Program Rewitalizacji Miast</p>	<p>Integralną i naturalną częścią procesów rozwojowych miast jest stały i ciągle proces przemian miejskich, łączący przedsięwzięcia infrastrukturalne z ograniczaniem niekorzystnych zjawisk społecznych, a także podejmowaniem działań w zakresie kultury oraz poprawy stanu środowiska.</p> <p>Program Rewitalizacji Miast (PRM) jest opracowaniem eksperckim, które stanowi instrument zintegrowanego podejścia w zakresie rewitalizacji w 9 miastach (Bydgoszczy, Toruniu, Chelmży, Koronowie, Kowalewie Pomorskim, Łabiszynie, Nakle nad Notecią, Solcu Kujawskim, Szubinie) Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego.</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji jest zgodny z zapisami Programu Rewitalizacji Miast.</p>
<p>Studium Uwarunkowań Rozwoju Przestrzennego Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Terytorialnego</p>	<p>Studium jest dokumentem eksperckim i diagnostycznym, obejmującym obszar 25 jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, w tym miasta wojewódzkie: Bydgoszcz i Toruń, mającym na celu przede wszystkim:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozpoznanie struktury przestrzennej BTOF poprzez opisanie zjawisk zachodzących w środowisku przyrodniczym i rolnictwie, zjawisk demograficznych i społecznych, ▪ Przedstawienie problemów, z którymi boryka się region, ▪ Określenie potencjałów gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych i kulturowych oraz – najważniejszych – drzemających w zasobach ludzkich regionu, ▪ Analizę polityk przestrzennych poszczególnych gmin tworzących BTOF, ▪ Wspomaganie BTOF w opracowaniu wspólnej polityki zrównoważonego rozwoju. <p>Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w powyższe cele.</p>
<p>Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Zasady regionalne definiują pojęcia związane z rewitalizacją oraz określają sposób tworzenia programu rewitalizacji, w tym zwłaszcza zasady jego opracowywania w nowej perspektywie finansowej: kompleksowości, komplementarności, koncentracji, partnerstwa i partycypacji. Wskazują również: sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, obligatoryjne elementy PR oraz oczekiwane efekty procesów rewitalizacji, prowadzonych w województwie kujawsko-pomorskim.</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o Zasady regionalne i wykazuje zgodność z regulami opracowania programów rewitalizacji zawartymi w dokumencie.</p>

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie</p>	<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie, zostało sporządzone w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Podstawowym celem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy w myśl przepisów w.w. ustawy jest określenie polityki przestrzennej Miasta i Gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Wśród kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta (Strefa I – miasto Kowalewo Pomorskie) w Studium wskazano:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój przestrzenny miasta w kierunku pln.-zach. i pld.-wsch., ▪ Kształtowanie rozwoju miasta jako głównego lokalnego węzła aktywizacji w oparciu funkcje mieszkaniowe i usługowe, produkcyjno-usługowe nie kolidujące z wymogami ochrony środowiska, kulturowe i obsługi ruchu turystycznego, ▪ Ochrona i kształtowanie przestrzeni publicznych, ▪ Systemowe inwestycje infrastrukturalne (m. in. w sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej), ▪ Inwestycje komunikacyjne (przebudowa DK 15 wraz z budową obwodnicy miasta), ▪ Ochrona i odpowiednie zagospodarowanie zieleni miejskiej, ▪ Ochrona i kształtowanie układu przestrzennego poprzez opracowanie programu rewitalizacji. <p>Z kolei dla obszarów wiejskiego Gminy wskazani na następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Restrukturyzacja wiejskich obszarów osadniczych, ▪ Ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych, ▪ Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej i obsługi mieszkańców, ▪ Wzmocnienie funkcji produkcyjnych, szczególnie w otoczeniu działalności rolniczych. <p>Gminny Program Rewitalizacji jest zgodny z zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie.</p>
<p>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2015-2020</p>	<p>Głównym celem Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie jest wskazanie kierunków rozwoju gminy i jej mieszkańców.</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel szczegółowy I: Zdrowe, aktywne i dobrze wykształcone społeczeństwo oraz następujące cele bezpośrednie: <ol style="list-style-type: none"> a) Cel bezpośredni 1: Rewitalizacja społeczna, b) Cel bezpośredni 2: Najwyższa jakość edukacji przedszkolnej i szkolnej, c) Cel bezpośredni 3: Rozwój infrastruktury społecznej, d) Cel bezpośredni 4: Rozwój form opieki nad dziećmi do lat 3 oraz oferty adresowanej do osób starszych. ▪ Cel szczegółowy II: Zrównoważony rozwój gospodarczy Gminy <ol style="list-style-type: none"> a) Cel bezpośredni 5: Odnowa obszarów zdegradowanych.
<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020</p>	<p>Naczelnym zadaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest formułowanie wizji, której urzeczywistnieniem jest o realizacji misji. Wizja zarówno w teorii, jak i w praktyce definiowana jest jako „pozytywne wyobrażenie przyszłości organizacji lub osoby, wyprowadzone na podstawie uznawanych wartości i idei, z którego wywodzą się cele i plany działania”.</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ułatwienie funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redukowanie zjawiska ubóstwa, ▪ Pomoc na rzecz rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, ▪ Zapobieganie przestępczości, a w szczególności wśród nieletnich.
<p>Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Kowalewo Pomorskie</p>	<p>Wizja Gminy Kowalewo Pomorskie w działaniach na rzecz gospodarki niskoemisyjnej brzmi: Kowalewo Pomorskie jest Gminą o zrównoważonej i zintegrowanej gospodarce energetycznej, wykorzystującej odnawialne źródła energii, dążącej do redukcji zużycia energii oraz emisji dwutlenku węgla o 20% w perspektywie do 2020 r.</p> <p>Celem strategicznym realizacji Planu gospodarki niskoemisyjnej Gminy Kowalewo Pomorskie, z którym zgodność wykazuje Gminny Program Rewitalizacji jest redukcja emisji dwutlenku węgla (CO₂) o 20% do 2020 r., w stosunku do przyjętego roku bazowego (2009) z wyłączeniem emisji z sektora przemysłowego.</p> <p>Redukcja emisji dwutlenku węgla będzie wynikiem zmniejszenia zużycia energii finalnej, a także zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie.</p>
<p>Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 Lokalnej Grupy Działania „Dolina Drwęcy”</p>	<p>Kowalewo Pomorskie jest jedną z gmin wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania „Dolina Drwęcy” (LGD tworzy 5 gmin i gmina Miasto Golub-Dobrzyń).</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele ogólne LSR:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel ogólny 1: Ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru LGD "Dolina Drwęcy" poprzez wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i wzrost zatrudnienia, ▪ Cel ogólny 2: Rozwój kapitału społecznego oraz integracja społeczno-zawodowa obszaru LGD "Dolina Drwęcy", ▪ Cel ogólny 3: Poprawa atrakcyjności turystycznej i osiedleńczej obszaru LGD "Dolina Drwęcy".

Źródło: Opracowanie własne

2. Uproszczona diagnoza Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie

Położenie geograficzne i podział administracyjny

Gmina Kowalewo Pomorskie położona jest w środkowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, na północno-zachodnim krańcu powiatu golubsko-dobrzyńskiego. Leży w zasięgu Makroregionu Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego i w niewielkim stopniu w obrębie doliny Drwęcy na Pojezierzu Chełmińskim. Obszar Gminy ma nieregularny kształt.

Mapa 1. Gmina Kowalewo Pomorskie na tle powiatu golubsko-dobrzyńskiego

Źródło: Opracowanie na podstawie <http://serwis.bip.golub-dobrzyn.com.pl531,mapy-powiatu.html>

Gmina Kowalewo Pomorskie graniczy z następującymi gminami:

- W obrębie powiatu golubsko-dobrzyńskiego z gminami: Ciechocin, Golub-Dobrzyń,
- W obrębie powiatu toruńskiego z gminami: Chełmża, Lubicz, Łysomice,
- W obrębie powiatu wąbrzeskiego z gminami: Dębowa Łąka, Wąbrzeźno.

Obszar Gminy Kowalewo Pomorskie zajmuje powierzchnię 141,39 km², co stanowi około 0,79% powierzchni województwa kujawsko-pomorskiego i 23,07% powierzchni powiatu golubsko-dobrzyńskiego. Kowalewo Pomorskie jest jedyną gminą miejsko-wiejską w powiecie. Miasto Kowalewo Pomorskie położone jest w centralnej części Gminy i zajmuje obszar 4,33 km², co stanowi zaledwie 3% całej powierzchni Gminy. Pozostałe 97 % to tereny wiejskie.

Strukturę Gminy stanowi miasto Kowalewo Pomorskie – sołectwo, 22 sołectwa wiejskie i 2 Samorzady Osiedlowe:

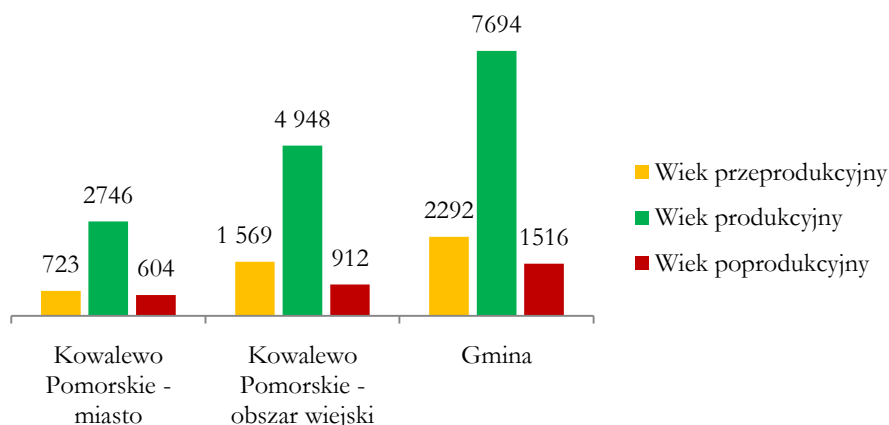
Bielsk,	Kielpiny,	Mlewo,	Sierakowo,
Borówno,	Samorząd Osiedlowy Os. Brodnickie,	Napole,	Srebrniki,
Chełmonie,	Samorząd Osiedlowy Os. Jana	Nowy Dwór,	Szychowo,
	Kochanowskiego,		
Chelmoniec,	Lipienica,	Piątkowo,	Wielka Łąka,
Elzanowo,	Mariany,	Pluskowęsy,	Wielkie Rychnowo,
Frydrychowo,	Mlewiec,	Pruska Łąka,	Zapluskowęsy

W granicach administracyjnych Gminy znajduje się łącznie 31 miejscowości.

Sfera społeczna

W 2015r. Gminę Kowalewo Pomorskie zamieszkiwały 11 502 osoby, w tym w mieście – 4 073, a na obszarze wiejskim – 7 429. Liczba ludności na przestrzeni ostatnich 10 lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie – w roku 2015 wynosiła jedynie o 96 osób więcej niż w roku 2006. Strukturę ludnościową w 2015 roku przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Struktura ludnościowa w Gminie Kowalewo Pomorskie w 2015 r.

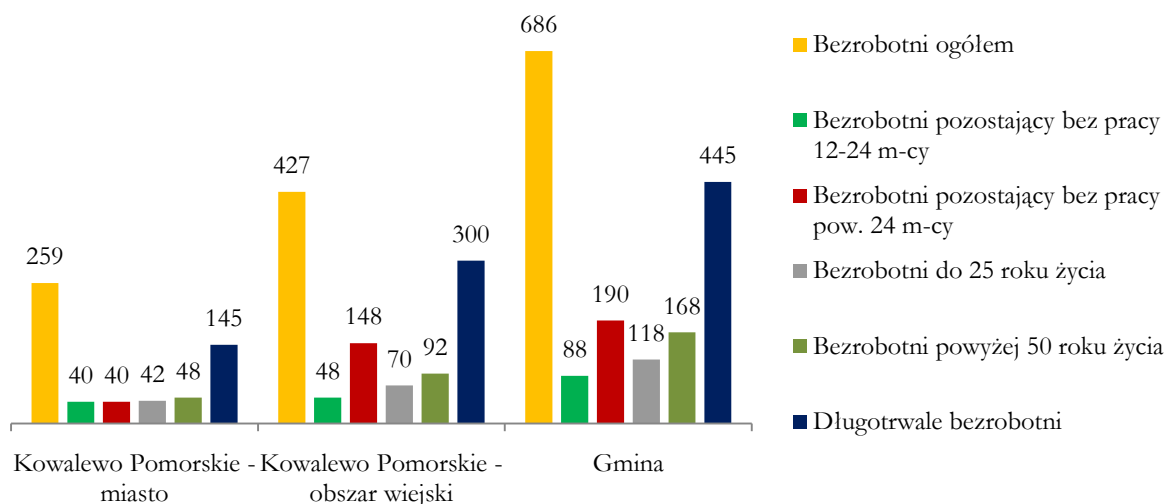

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze Gminy wynosi **13,18%**, natomiast stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym to **19,70%**.

Na koniec 2015r. w Gminie zarejestrowane były **674 osoby bezrobotne**, w tym 253 na obszarze Miasta i 421 na obszarze wiejskim Gminy.

Wykres 2. Struktura bezrobocia w Gminie Kowalewo Pomorskie w 2015r.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Golubiu-Dobrzyńniu

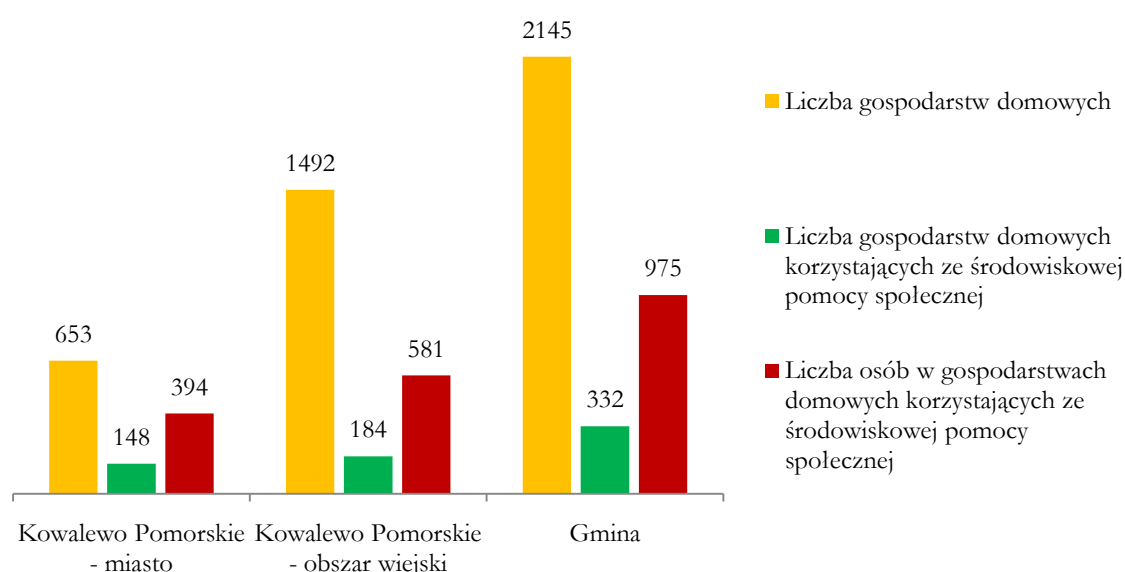

Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze Gminy wynosi **8,76%**. Stosunek osób pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym to **3,5%**, natomiast udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na obszarze Gminy wynosi **27,45%**.

Charakterystycznym wyznacznikiem położenia ekonomicznego mieszkańców Gminy jest skala świadczonej **pomocy społecznej**. Jednostką organizacyjną Gminy Kowalewo Pomorskie zapewniającą usługi w zakresie pomocy społecznej jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb i stara się umożliwić im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W 2015 roku na terenie Gminy z pomocy społecznej korzystały 332 rodziny, w tym 148 na terenie miasta i 184 na obszarze wiejskim.

Wykres 3. Struktura korzystania z pomocy społecznej w 2015r.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności Gminy wyniósł w badanym okresie **8,48%**, natomiast udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie gospodarstw domowych na terenie Gminy kształtował się w tym czasie na poziomie **15,48%**.

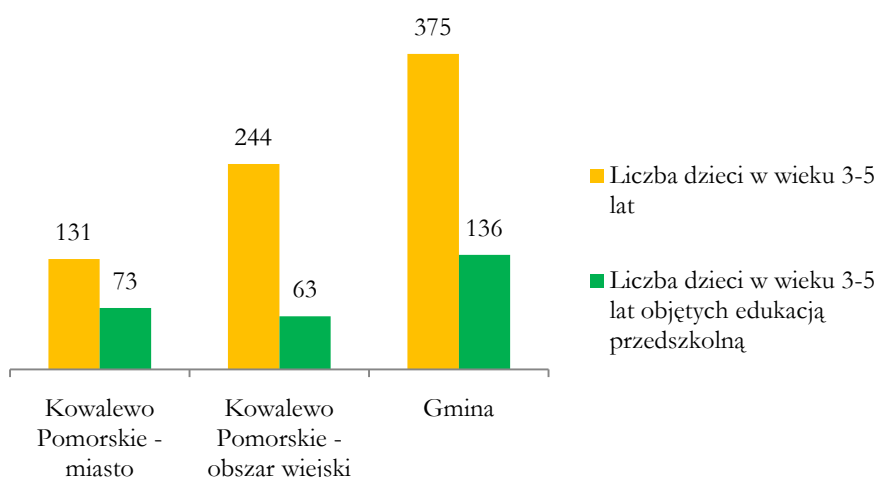
Na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie działają dwie placówki wychowania przedszkolnego:

- Przedszkole Publiczne w Kowalewie Pomorskim (4 oddziały),
- Niepubliczne Przedszkole "Entliczek-Pentliczek" w Kowalewie Pomorskim (2 oddziały).

Ponadto wychowaniem przedszkolnym zajmują się oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych (tzw. „0”).

Spośród 375 dzieci w przedziale wiekowym 3-5 lat, objętych edukacją przedszkolną jest 136 osób. W związku z tym odsetek dzieci w wieku 3-5 lat na terenie miasta objętych edukacją przedszkolną wynosi 55,73%, a na terenie wsi 25,82%, co łącznie dla całej Gminy daje wynik 36,27%.

Wykres 4. Edukacja przedszkolna w Gminie Kowalewo Pomorskie w 2015r.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Na system szkół podstawowych w Gminie składa się 5 placówek:

- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim,
- Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach,
- Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie,
- Szkoła Podstawowa w Wielkiej Łące,
- Szkoła Podstawowa w Mlewie (prowadzona przez Wiejskie Stowarzyszenie Edukacyjno-Kulturalne Trio).

Poniższa tabela przedstawia zestawienie wyników egzaminu szóstoklasisty w szkołach Gminy z ostatnich 4 lat.

Tabela 1. Wyniki egzaminu szóstoklasisty w szkołach Gminy Kowalewo Pomorskie z lat 2012 - 2015

Szkoła	2012	2013	2014	2015	Przeciętny wynik z 3 lat	Względny wynik 2012	Względny wynik 2013	Względny wynik 2014	Względny wynik 2015
SP Kowalewo Pomorskie	56%	60%	63%	63%	62%	101%	102%	100%	98%
SP w Pluskowęsach	58%	56%	57%	60%	58%	105%	95%	90%	94%
SP w Wielkim Rychnowie	62%	57%	66%	70%	64%	112%	97%	105%	109%
SP w Wielkiej Łące	58%	47%	61%	61%	56%	105%	79%	97%	95%
Woj.	55%	59%	63%	64%	62%				

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Na terenie Gminy działa tylko jedna placówka kształcenia ponadpodstawowego – Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim. Przeciętny wynik egzaminu gimnazjalnego z 3 ostatnich lat w odniesieniu do większości przedmiotów był wyższy niż przeciętny wynik w województwie kujawsko-pomorskim. Jedynie wyniki z języka angielskiego wypadają gorzej niż przeciętnie w województwie.

Tabela 2. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2013-2015

		Gmina			woj. kujawsko-pomorskie			Przeciętny wynik z 3 lat	
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	Gmina	Woj.
Część humanistyczna	J. polski	59%	67%	62%	61%	65%	60%	63%	62%
	Historia i WOS	58%	59%	63%	56%	58%	62%	60%	59%
Część matematyczna	Matematyka	48%	45%	47%	46%	45%	47%	47%	46%
	Przedmioty przyrodnicze	57%	51%	49%	57%	50%	48%	52%	52%
Języki obce	J. angielski - podst.	53%	59%	59%	60%	64%	63%	57%	62%
	J. angielski - rozsz.	32%	50%	41%	43%	42%	44%	41%	43%

Źródło: Opracowanie na podstawie raportów OKE w Gdańsku

Najważniejszą instytucją na terenie Gminy, której obowiązkiem jest zapewnienie bezpieczeństwa i porządku jest Posterunek Policji w Kowalewie Pomorskim, podlegający pod Komendę Powiatową Policji w Golubiu – Dobrzyniu.

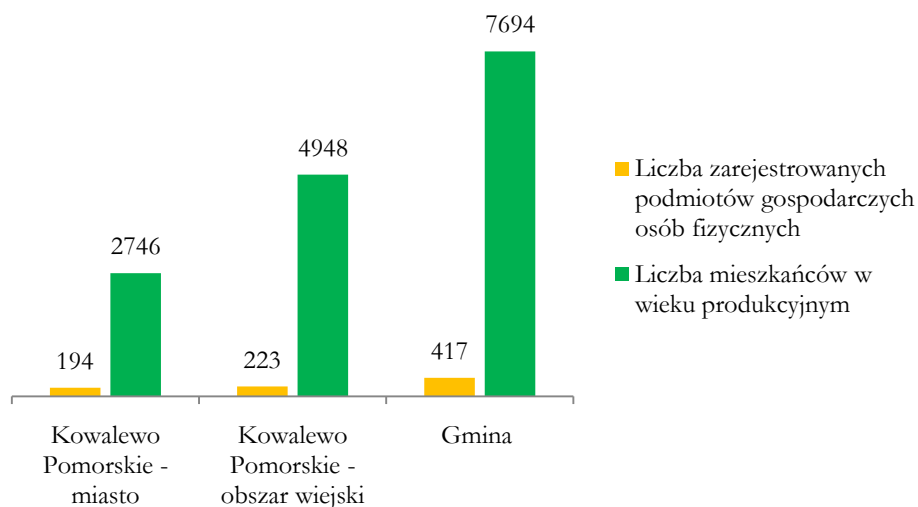
W 2015 r. na terenie Gminy odnotowano 568 interwencji z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego, w tym 370 na terenie miasta i 198 na obszarze wiejskim Gminy. W tym samym okresie na terenie Gminy dokonano 8 wykroczeń (7 w mieście i 1 na obszarze wiejskim), w tym 1 wśród młodzież w wieku 13 – 18 lat.

Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na terenie Gminy wyniósł w 2015 r. **26,48%**, natomiast stosunek wykroczeń młodzieży w wieku 13 – 18 lat odnotowanych przez służby porządkowe względem ogółu młodzieży w tym przedziale wieku wyniósł 1,02%.

Sfera gospodarcza

Typowo rolniczy charakter Gminy powoduje, że większość przedsiębiorstw w znacznej części zajmuje się obsługą sektora rolniczego. Według danych za 2015 r. w Gminie Kowalewo Pomorskie zarejestrowanych było 417 podmiotów gospodarczych osób fizycznych. Największą aktywnością gospodarczą wyróżnia się miasto Kowalewo Pomorskie, na którego obszarze działają 194 firmy, co stanowi ponad 46% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych. Spośród firm zarejestrowanych na obszarze wiejskim Gminy, najwięcej działa na terenie miejscowości Wielkie Rychnowo, Wielka Łąka i Pluskowęsy.

Wykres 5. Liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych na tle liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie w 2015 r.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Z powyższych danych wynika, że wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarze Gminy wynosi **5,42%**.

Sfera środowiskowa

Aktualny stan jakości środowiska nie stwarza zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. Jednak istotnym zagrożeniem w tej sferze jest zanieczyszczenie powietrza powodowane przez 2 główne czynniki:

- Ruch samochodowy, zwłaszcza na drodze krajowej nr 15,
- Tradycyjne źródła ciepła.

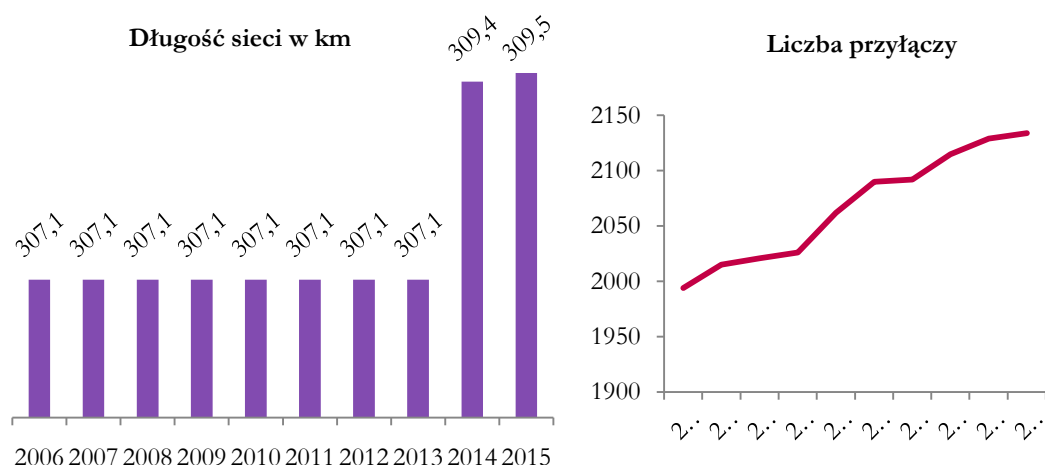
Przebiegająca przez centrum Kowalewa Pomorskiego droga krajowa nr 15 należy do największych w Gminie emitentów zanieczyszczeń komunikacyjnych. Jest również głównym źródłem hałasu oraz stwarza duże zagrożenie dla mieszkańców. W 2014 r. liczba pojazdów przejeżdżających krajową „15” osiągnęła 23 tysiące pojazdów na dobę i według prognoz liczba ta będzie wzrastać. Dlatego też władze Gminy prowadzą intensywne starania o wybudowanie obwodnicy Kowalewa Pomorskiego – aktualnie jest to jedna z najważniejszych planowanych inwestycji w Gminie.

Na terenie Gminy nie funkcjonuje sieć centralnego ogrzewania, mieszkańcy zaopatrują się w ciepło ze źródeł indywidualnych. Najczęściej są to piece węglowe, stosowane są także piece na drewno, gaz, olej opałowy lub elektryczne. W zakresie ogrzewania przewiduje się stopniową eliminację węgla, który powinien zostać zastąpiony paliwami ekologicznymi (energia słoneczna, biomasa, gaz).

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Usługi wodociągowo-kanalizacyjne na terenie Gminy świadczy Zakład Usług Wodnych w Ostrowitem. ZUW zajmuje się zbiorowym zaopatrywaniem w wodę i odprowadzaniem ścieków. System zaopatrzenia w wodę opiera się na stacjach uzdatniania wody zlokalizowanych w Piątkowie, Marianach i Wielkiej Łące. Długość sieci wodociągowej w Gminie w 2015 r. wynosiła 309,5 km.

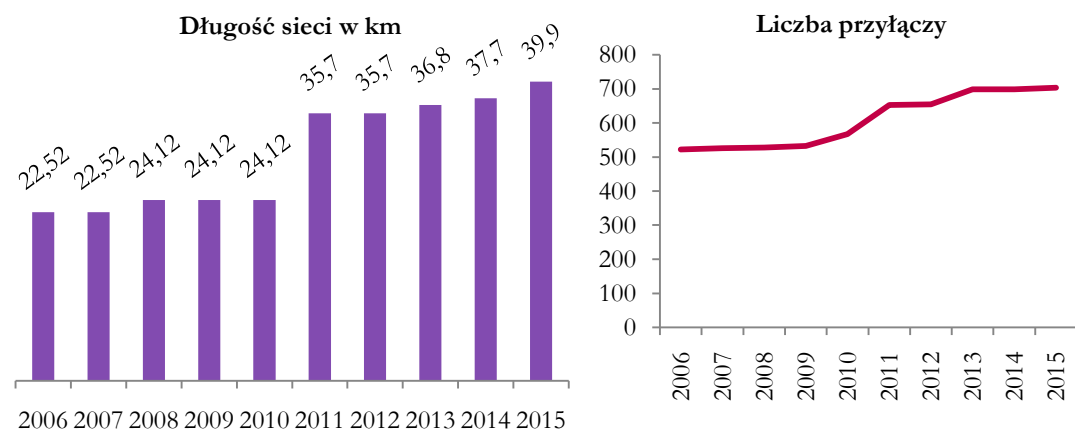
Wykres 6. Długość sieci wodociągowej i liczba przyłączy w latach 2006-2015

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Długość sieci kanalizacyjnej w 2015 r. wyniosła niecałe 40 km. Od roku 2006 r. wybudowano jej około 20 km. Mimo tego poziom skanalizowania Gminy nie jest zadowalający i wymaga dalszych inwestycji. Z sieci kanalizacyjnej wg danych GUS z 2014 r. korzysta zaledwie 43,3 % mieszkańców Gminy. W mieście odsetek korzystających wynosi 81,9%, zaś na obszarze wiejskim Gminy jedynie 20,9%.

Wykres 7. Długość sieci kanalizacyjnej i liczba przyłączy w latach 2006-2015

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Infrastruktura gazowa istnieje tylko w mieście Kowalewo Pomorskie, w związku z czym jedynie mieszkańcy miasta mogą korzystać z gazu sieciowego. Miasto zasilane jest gazem ziemnym przewodowym (gazociąg DN80) z krajowego systemu zasilania gazowniczego. Na strukturę sieci gazowej w Gminie składa się ponad 13 km sieci rozdzielczej i 399 czynnych przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. Z instalacji gazowej korzysta około 26% ludności (2013 r.). Istnieje możliwość rozbudowy sieci gazowej o przyległe do miasta miejscowości. Mieszkańcy korzystają również z gazu propan-butan w butlach.

Infrastruktura społeczna

Wyposażenie infrastruktury społeczną na terenie Gminy jest dość dobre. Głównym ośrodkiem życia kulturalno-rozrywkowego jest **Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. Władysława Stanisława Reymonta** znajdujący się w Kowalewie Pomorskim. W jego skład wchodzi: Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, filie biblioteczne w Wielkim Rychnowie, Wielkiej Łące i Pluskowężach

zlokalizowane w budynkach szkół podstawowych. Jest on jedyną samorządową instytucją kultury działającą na terenie Miasta i Gminy.

Na terenie Gminy znajdują się **świetlice wiejskie i remizo-świetlice**, które wykorzystywane mogą być do organizacji spotkań czy imprez środowiskowych. Zlokalizowane są one w Bielsku, Chelmoniu, Chelmońcu, Kielpinach, Lipienicy, Marianach, Mlewcu, Mlewie, Pluskowęsach, Pruskiej Łące, Sierakowie, Srebrnikach, Wielkim Rychnowie oraz na Osiedlu Brodnickim w Kowalewie Pomorskim.

Na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie istnieją następujące **obiekty infrastruktury sportowej**:

- Centrum Rekreacji i Sportu Kowalewie Pomorskim,
- kompleks boisk sportowych „Moje boisko – Orlik 2012” w Wielkiej Łące i Kowalewie Pomorskim,
- siłownia zewnętrzna w Wielkiej Łące,
- przyszkolne obiekty sportowe,
- boiska sportowe: Borówno, Frydrychowo, Kielpiny, Osiedle Jana Kochanowskiego, Lipienica, Mariany, Mlewo, Piątkowo, Pluskowęsy, Pruska Łąka, Sierakowo, Srebrniki, Wielka Łąka, Wielkie Rychnowo,
- place zabaw: Frydrychowo, Kielpiny, Mariany, Mlewiec, Piątkowo, Sierakowo, Osiedle Brodnickie, Osiedle Jana Kochanowskiego.

3.1 Obszar zdegradowany – miasto

Dla potrzeb delimitacji obszaru zdegradowanego w części miejskiej Gminy miasto Kowalewo Pomorskie zostało podzielone na jednostki struktury przestrzeni miejskiej (zwane dalej jednostkami strukturalnymi). W oparciu o występujące różnicowania w przestrzeni społeczno-gospodarczej całe miasto zostało podzielone na 3 jednostki strukturalne:

- Osiedle Jana Kochanowskiego (jednostka 1),
- Centrum (jednostka 2),
- Osiedle Brodnickie (jednostka 3).

Żadna z tak wyznaczonych jednostek nie zajmuje więcej niż 20% powierzchni całej Gminy miejsko-wiejskiej i nie koncentruje więcej niż 30% jej mieszkańców. Ponadto dokonany podział umożliwia pozyskanie wiarygodnych danych, zarówno na potrzeby delimitacji, jak i późniejszego monitoringu wdrażania programu rewitalizacji. Suma powierzchni wydzielonych jednostek jest równa powierzchni części miejskiej Gminy, w związku z czym analizie zostało poddane całe miasto Kowalewo Pomorskie.

Tabela 3. Podział miasta Kowalewo Pomorskie na jednostki strukturalne

Jednostka	Ludność	% ludności Gminy	Powierzchnia (km ²)	% powierzchni Gminy
Osiedle Jana Kochanowskiego	1 071	9,31%	1,93	1,37%
Centrum	2 268	19,72%	1,64	1,16%
Osiedle Brodnickie	734	6,38%	0,88	0,62%
Razem miasto	4 073	35,41%	4,45	3,15%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Wyznaczone jednostki strukturalne zostały poddane diagnozie celem identyfikacji stanu kryzysowego. Do analizy wybrano 4 wskaźniki (3 reprezentujące sferę społeczną oraz 1 ze sfery infrastrukturalnej). Wszystkie 3 jednostki zostały zbadane przy pomocy tych samych kryteriów. Wyniki przeprowadzonych analiz zawarto w tabelach poniżej.

WSKAŹNIK NR 1 – REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

UDZIAŁ LUDNOŚCI W WIEKU POPRODUKCYJNYM W LUDNOŚCI OGÓLEM NA DANYM OBSZARZE

Tabela 4. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze miasta Kowalewo Pomorskie

Jednostka	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
Osiedle Jana Kochanowskiego	1 071	211	722	138	12,89%
Centrum	2 268	376	1498	394	17,37%
Osiedle Brodnickie	734	136	526	72	9,81%
Razem miasto	4 073	723	2746	604	14,83%
Gmina	11 502	2 292	7 694	1 516	13,18%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

WSKAŹNIK NR 2–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ**ODSETEK DZIECI ZAMIESZKUJĄCYCH DANY OBSZAR W WIEKU 3-5 LAT OBJĘTYCH WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM****Tabela 5. Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych edukacją przedszkolną na obszarze miasta Kowalewo Pomorskie**

Jednostka	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	Liczba dzieci objętych edukacją przedszkolną	Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat objętych edukacją przedszkolną
Osiedle Jana Kochanowskiego	42	18	42,86%
Centrum	65	41	63,08%
Osiedle Brodnickie	24	14	58,33%
Gmina	375	136	36,27%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

WSKAŹNIK NR 3–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ**STOSUNEK INTERWENCJI SŁUŻB PORZĄDKOWYCH (POLICJI, STRAŻY) Z POWODU ZAKŁÓCANIA MIRU DOMOWEGO I PORZĄDKU PUBLICZNEGO WZGLĘDEM OGÓŁU GOSPODARSTW DOMOWYCH NA DANYM OBSZARZE****Tabela 6. Interwencje służb porządkowych na obszarze miasta Kowalewo Pomorskie**

Jednostka	Liczba gospodarstw domowych	Liczba interwencji policji z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze
Osiedle Jana Kochanowskiego	206	61	29,61%
Centrum	298	299	100,34%
Osiedle Brodnickie	149	10	6,71%
Gmina	2 145	568	26,48%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

WSKAŹNIK NR 4–REPREZENTUJĄCY SFERĘ INFRASTRUKTURALNĄ**UDZIAŁ BUDYNKÓW PODŁĄCZONYCH DO SIECI GAZOWEJ WZGLĘDEM OGÓŁU BUDYNKÓW DANEGO OBSZARU****Tabela 7. Zagospodarowanie w instalację gazową na obszarze miasta Kowalewo Pomorskie**

Jednostka	Budynki ogółem	Budynki podłączone do sieci gazowej	Udział budynków podłączonych do sieci gazowej względem ogółu budynków danego obszaru
Osiedle Jana Kochanowskiego	242	155	64,05%
Centrum	310	237	76,45%
Osiedle Brodnickie	119	17	14,29%
Miasto	671	409	60,95%
Gmina	2 233	409	18,32%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Na podstawie przeprowadzonych analiz za obszar zdegradowany została uznana jednostka **Centrum**, w której przynajmniej 2 wskaźniki przedstawiają wartości mniej korzystne w porównaniu do średniej dla Gminy Kowalewo Pomorskie. Niekorzystne wartości wskaźników zostały wykazane w 2 obszarach w sferze społecznej, co wskazuje na występowanie następujących problemów:

- Starzejące się społeczeństwo,
- Zakłócanie porządku publicznego i przemoc w rodzinie.

Zbiorcze zestawienie wartości poszczególnych wskaźników przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w jednostkach strukturalnych

Cechy szczególne sfery	Problem	Wskaźnik	Osiedle Jana Kochanowskiego	Centrum	Osiedle Brodnicke	Gmina
Sfera społeczna						
Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Starzejące się społeczeństwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	12,89%	17,37%	9,81%	13,18%
Wychowanie i edukacja przedszkolna dzieci w wieku 3-5 lat	Niski poziom objęcia edukacją przedszkolną	Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	42,86%	63,08%	58,33%	36,27
Bezpieczeństwo funkcjonowania, rodzin porządek publiczny	Zakłócanie porządku publicznego i przemoc w rodzinie	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze	29,61%	100,34%	6,71%	26,48%
Sfera infrastrukturalna						
Elementarne zagospodarowanie w instalacje techniczne	Niski poziom gazyfikacji obszaru	Udział budynków podłączonych do sieci gazowej względem ogółu budynków danego obszaru	64,05%	76,45%	14,29%	18,32%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

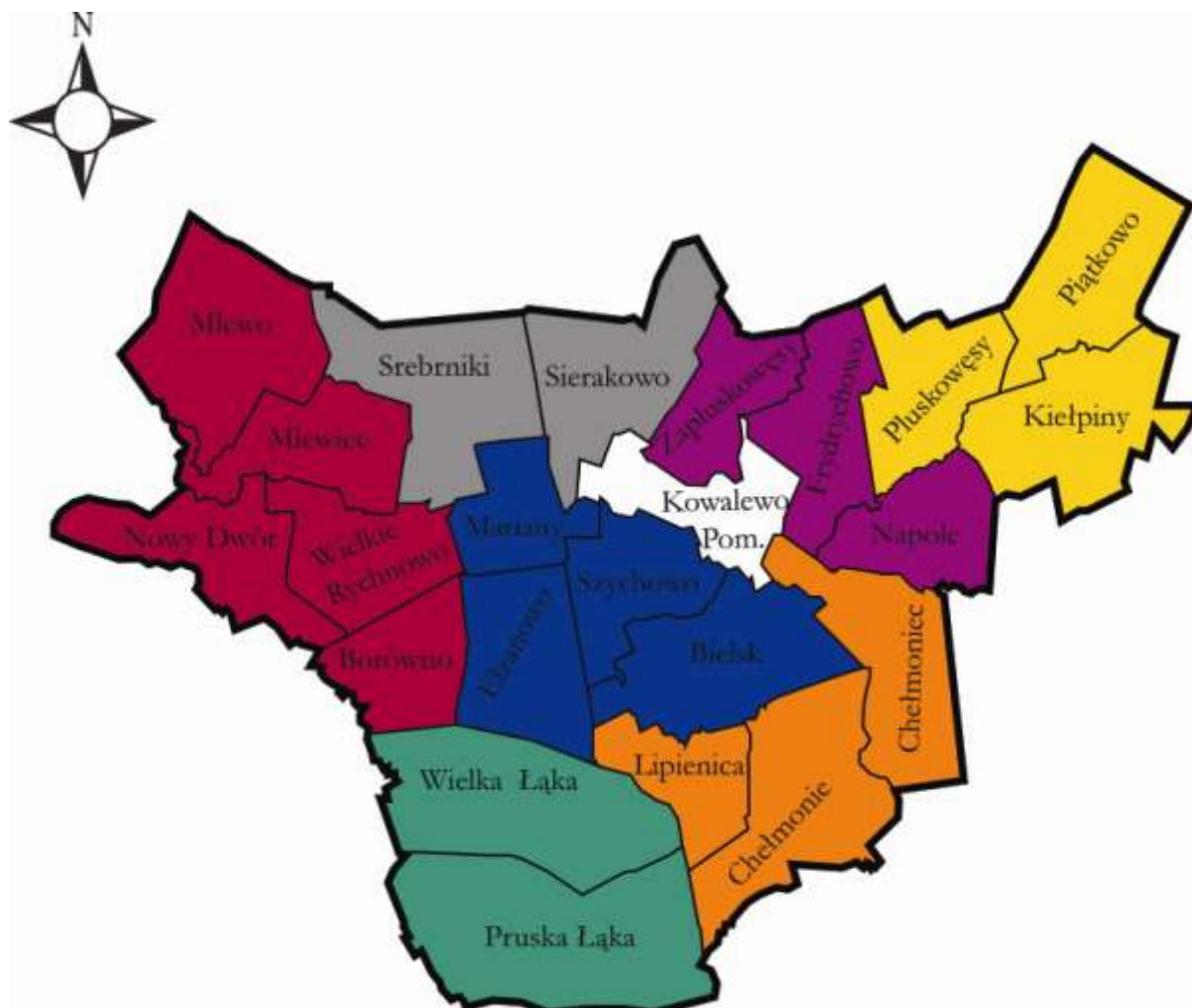
3.2 Obszar zdegradowany – obszar wiejski

Delimitacja obszaru zdegradowanego na obszarze wiejskim Gminy Kowalewo Pomorskie nastąpiła poprzez zbadanie wszystkich sołectw pod kątem występowania stanu kryzysowego. Sołectwa podzielono na 7 następujących grup, biorąc pod uwagę ich lokalizację na terenie Gminy i sąsiedztwo ze sobą:

- Sołectwa zlokalizowane w północno – zachodniej części Gminy – Borówno, Mlewiec, Mlewo, Nowy Dwór i Wielkie Rychnowo,
- Sołectwa zlokalizowane w północnej części Gminy – Sierakowo i Srebrniki,
- Sołectwa zlokalizowane w północno – środkowej części Gminy – Frydrychowo, Napole i Zapluskowęsy,
- Sołectwa zlokalizowane w północno – wschodniej części Gminy – Kielpiny, Piątkowo i Pluskowęsy,

- Sołectwa zlokalizowane w środkowej części Gminy – Bielsk, Elzanowo, Mariany i Szychowo,
- Sołectwa zlokalizowane w południowo - wschodniej części Gminy – Chelmonie, Chelmoniec i Lipienica,
- Sołectwa zlokalizowane w południowej części Gminy – Pruska Łąka i Wielka Łąka.

Mapa 3. Podział Gminy na potrzeby analizy wskaźnikowej

Źródło: Opracowanie własne

Każdą z grup zbadano innym zestawem wskaźników. Na tej podstawie do obszaru zdegradowanego zostały zaliczone te z 22 sołectw wiejskich Gminy, które spełniły jednocześnie 2 poniższe kryteria:

- Na terenie sołectwa występują co najmniej 2 problemy społeczne, a wskaźniki dla tych problemów przyjmują wartości mniej korzystne od średniej dla Gminy,
- Na terenie sołectwa występują przestrzenie zdegradowane lub negatywne zjawiska w przynajmniej jednej ze sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej).

3.2.1. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w północno – zachodniej części Gminy

Sołectwa zlokalizowane w północno – zachodniej części Gminy, czyli Borówno, Mlewiec, Mlewo, Nowy Dwór i Wielkie Rychnowo, zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

- Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
- Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia,
- Stosunek wykroczeń (także przestępstw) młodzieży 13-18 lat odnotowanych przez służby porządkowe względem ogółu młodzieży w tym przedziale wieku na danym obszarze.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

WSKAŹNIK NR 1–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

UDZIAŁ LUDNOŚCI W WIEKU POPRODUKCYJNYM W LUDNOŚCI OGÓŁEM NA DANYM OBSZARZE

Tabela 9. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno – zachodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
Borówno	393	93	267	33	8,40%
Mlewiec	202	52	111	39	19,31%
Mlewo	358	63	246	49	13,69%
Nowy Dwór	264	71	164	29	10,98%
Wielkie Rychnowo	737	152	487	98	13,30%
Gmina	11 502	2 292	7 694	1 516	13,18%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

WSKAŹNIK NR 2–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ**MIEJSCOWOŚĆ NALEŻY DO REJONU OBSŁUGI SZKOŁY PODSTAWOWEJ LUB GIMNAZJUM O NISKIM POZIOMIE KSZTAŁCENIA****Tabela 10. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym⁴ na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno – zachodniej części GminyKowalewo Pomorskie**

Sołectwo	Rejon obsługi szkoły	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015*	Przeciętny wynik z 3 lat
Borówno	Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie	57%	66%	70%	64%
Mlewiec					
Mlewo					
Nowy Dwór					
Wielkie Rychnowo					
Przeciętny wynik w województwie	-	59%	63%	64%	62%

*Wynik sprawdzianu z języka polskiego i matematyki.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

WSKAŹNIK NR 3–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ**STOSUNEK WYKROCZEŃ (TAKŻE PRZESTĘPSTW) MŁODZIEŻY 13-18 LAT ODNOTOWANYCH PRZEZ SŁUŻBY PORZĄDKOWE WZGLĘDEM OGÓŁU MŁODZIEŻY W TYM PRZEDZIALE WIEKU NA DANYM OBSZARZE****Tabela 11. Wykroczenia młodzieży w wieku 13-18 lat na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno – zachodniej części GminyKowalewo Pomorskie**

Sołectwo	Liczba osób w wieku 13 – 18 lat	Liczba wykroczeń (także przestępstw) młodzieży 13-18 lat odnotowanych przez służby porządkowe	Stosunek wykroczeń (także przestępstw) młodzieży 13-18 lat odnotowanych przez służby porządkowe względem ogółu młodzieży w tym przedziale
Borówno	29	0	0,00%
Mlewiec	18	0	0,00%
Mlewo	26	0	0,00%
Nowy Dwór	24	0	0,00%
Wielkie Rychnowo	57	0	0,00%
Gmina	787	8	1,02%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że w żadnym z badanych sołectw nie występują co najmniej dwa problemy społeczne.

⁴Kryterium szczegółowe zaliczania szkoły podstawowej lub gimnazjum do placówek o niskim poziomie kształcenia:
-W przypadku szkoły podstawowej - przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie.

Tabela 12. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno – zachodniej części GminyKowalewo Pomorskie

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia	Stosunek wykroczeń (także przestępstw) młodzieży 13-18 lat odnotowanych przez służby porządkowe względem ogółu młodzieży w tym przedziale
Borówno	8,40%	64%	0,00%
Mlewiec	19,31%	64%	0,00%
Mlewo	13,69%	64%	0,00%
Nowy Dwór	10,98%	64%	0,00%
Wielkie Rychnowo	13,30%	64%	0,00%
Gmina	13,18%	62%	1,02%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

3.2.2. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w północnej części Gminy

Sołectwa zlokalizowane w północnej części Gminy, czyli Sierakowo i Srebrniki, zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

- Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
- Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze,
- Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

WSKAŹNIK NR 1–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

UDZIAŁ LUDNOŚCI W WIEKU POPRODUKCYJNYM W LUDNOŚCI OGÓŁEM NA DANYM OBSZARZE

Tabela 13. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej części GminyKowalewo Pomorskie

Sołectwo	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
Sierakowo	337	73	226	38	11,28%
Srebrniki	285	55	201	29	10,18%
Gmina	11 502	2 292	7 694	1 516	13,18%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

WSKAŹNIK NR 2–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

UDZIAŁ BEZROBOTNYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY PONAD 24 MIESIĄCE W OGÓLE BEZROBOTNYCH NA DANYM OBSZARZE

Tabela 14. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej części Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Liczba bezrobotnych	Liczba bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
Sierakowo	21	5	23,81%
Srebrniki	17	6	35,29%
Gmina	674	185	27,45%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

WSKAŹNIK NR 3–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

MIEJSCOWOŚĆ NALEŻY DO REJONU OBSŁUGI SZKOŁY PODSTAWOWEJ LUB GIMNAZJUM O NISKIM POZIOMIE KSZTAŁCENIA

Tabela 15. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym⁵ na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej części Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Rejon obsługi szkoły	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015*
Sierakowo	Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie	57%	66%	70%
Srebrniki				
Przeciętny wynik w województwie	-	59%	63%	64%
Względny wynik (wynik szkoły na tle średniej wartości wojewódzkiej)				
Sołectwo	Względny wynik w roku szkolnym 2011/2012	Względny wynik w roku szkolnym 2012/2013	Względny wynik w roku szkolnym 2013/2014	Względny wynik w roku szkolnym 2014/2015
Sierakowo	112%	97%	105%	109%
Srebrniki				

*Wynik sprawdzianu z języka polskiego i matematyki.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Względny wynik (czyli stosunek wyniku uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej) sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 w obu badanych sołectwach (podlegających pod rejon obsługi Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie) jest niższy od względnego wyniku w roku szkolnym 2011/2012.

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że co najmniej dwa problemy społeczne występują w **Srebrnikach**.

⁵⁵Kryterium szczegółowe zaliczania szkoły podstawowej lub gimnazjum do placówek o niskim poziomie kształcenia: - W przypadku szkoły podstawowej - względny wynik (czyli stosunek wyniku uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej) sprawdzianu szóstoklasistów w danym roku jest niższy od względnego wyniku w dowolnym z trzech poprzedzających lat.

Tabela 16. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w północnej części GminyKowalewo Pomorskie

Sołectwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia
Sierakowo	11,28%	23,81%	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 jest niższy od względnego wyniku w roku szkolnym 2011/2012
Srebrniki	10,18%	35,29%	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 jest niższy od względnego wyniku w roku szkolnym 2011/2012
Gmina	13,18%	27,45%	-

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

3.2.3. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w północno – środkowej części Gminy

Sołectwa zlokalizowane w północno – środkowej części Gminy, czyli Frydrychowo, Napole i Zapluskowęsy, zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

- Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Stosunek wykroczeń (także przestępstw) młodzieży 13-18 lat odnotowanych przez służby porządkowe względem ogółu młodzieży w tym przedziale wieku na danym obszarze.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

WSKAŹNIK NR 1–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

STOSUNEK LUDNOŚCI W WIEKU POPRODUKCYJNYM WZGLĘDEM LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM NA DANYM OBSZARZE

Tabela 17. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno - środkowej części GminyKowalewo Pomorskie

Sołectwo	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym
Frydrychowo	436	91	296	49	16,55%
Napole	280	59	189	32	16,93%
Zapluskowęsy	196	50	124	22	17,74%
Gmina	11 502	2 292	7 694	1 516	19,70%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

WSKAŹNIK NR 2–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

UDZIAŁ BEZROBOTNYCH W LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM NA DANYM OBSZARZE

Tabela 18. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno - środkowej części GminyKowalewo Pomorskie

Sołectwo	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym
Frydrychowo	296	27	9,12%
Napole	189	21	11,11%
Zapluskowęsy	124	6	4,84%
Gmina	7 694	674	8,76%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

WSKAŹNIK NR 3–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

STOSUNEK WYKROCZEŃ (TAKŻE PRZESTĘPSTW) MŁODZIEŻY 13-18 LAT ODNOTOWANYCH PRZEZ SŁUŻBY PORZĄDKOWE WZGLĘDEM OGÓŁU MŁODZIEŻY W TYM PRZEDZIALE WIEKU NA DANYM OBSZARZE

Tabela 19. Wykroczenia młodzieży w wieku 13-18 lat na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno – środkowej części GminyKowalewo Pomorskie

Sołectwo	Liczba osób w wieku 13 – 18 lat	Liczba wykroczeń (także przestępstw) młodzieży 13-18 lat odnotowanych przez służby porządkowe	Stosunek wykroczeń (także przestępstw) młodzieży 13-18 lat odnotowanych przez służby porządkowe względem ogółu młodzieży w tym przedziale
Frydrychowo	29	0	0,00%
Napole	19	0	0,00%
Zapluskowęsy	18	0	0,00%
Gmina	787	8	1,02%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że w żadnym z badanych sołectw nie występują co najmniej dwa problemy społeczne.

Tabela 20. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno – środkowej części GminyKowalewo Pomorskie

Sołectwo	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	Stosunek wykroczeń (także przestępstw) młodzieży 13-18 lat odnotowanych przez służby porządkowe względem ogółu młodzieży w tym przedziale
Frydrychowo	16,55%	9,12%	0,00%
Napole	16,93%	11,11%	0,00%
Zapluskowęsy	17,74%	4,84%	0,00%
Gmina	19,70%	8,76%	1,02%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

3.2.4. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w północno – wschodniej części Gminy

Sołectwa zlokalizowane w północno – wschodniej części Gminy, czyli Kiełpiny, Piątkowo i Pluskowęsy, zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

- Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze,
- Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

WSKAŹNIK NR 1–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

STOSUNEK LUDNOŚCI W WIEKU POPRODUKCYJNYM WZGLĘDEM LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM NA DANYM OBSZARZE

Tabela 21. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno - wschodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym
Kiełpiny	252	71	156	25	16,03%
Piåtkowo	289	42	199	48	24,12%
Pluskowęsy	402	74	273	55	20,15%
Gmina	11 502	2 292	7 694	1 516	19,70%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

WSKAŹNIK NR 2–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

UDZIAŁ GOSPODARSTW DOMOWYCH – STAŁYCH BENEFICJENTÓW ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W LICZBIE GOSPODARSTW DOMOWYCH OGÓŁEM NA DANYM OBSZARZE

Tabela 22. Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych w sołectwach zlokalizowanych w północno- wschodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Liczba gospodarstw domowych	Liczba gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej	Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych
Kielpiny	43	8	18,60%
Piątkowo	27	5	18,52%
Pluskowęsy	84	9	10,71%
Gmina	2 145	332	15,48%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

WSKAŹNIK NR 3–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

STOSUNEK INTERWENCJI SŁUŻB PORZĄDKOWYCH (POLICJI, STRAŻY) Z POWODU ZAKŁÓCANIA MIRU DOMOWEGO I PORZĄDKU PUBLICZNEGO WZGLĘDEM OGÓŁU GOSPODARSTW DOMOWYCH NA DANYM OBSZARZE

Tabela 23. Interwencje służb porządkowych na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno - wschodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Liczba gospodarstw domowych	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócani miru domowego i porządku publicznego	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych
Kielpiny	43	0	0,00%
Piątkowo	27	3	11,11%
Pluskowęsy	84	9	10,71%
Gmina	2 145	568	26,48%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że spośród badanych sołectw, co najmniej dwa problemy społeczne występują w **Piątkowie**.

Tabela 24. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w północno - wschodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym	Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych
Kielpiny	16,03%	18,60%	0,00%
Piątkowo	24,12%	18,52%	11,11%
Pluskowęsy	20,15%	10,71%	10,71%
Gmina	19,70%	15,48%	26,48%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

3.2.5. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w środkowej części Gminy

Sołectwa zlokalizowane w środkowej części Gminy, czyli Bielsk, Elzanowo, Mariany i Szychowo, zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

- Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze,
- Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia,
- Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

WSKAŹNIK NR 1–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

UDZIAŁ OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W LUDNOŚCI OGÓLEM NA DANYM OBSZARZE

Tabela 25. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w sołectwach zlokalizowanych w środkowej części Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Ludność ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem
Bielsk	404	27	6,68%
Elzanowo	287	16	5,57%
Mariany	154	14	9,09%
Szychowo	247	11	4,45%
Gmina	11 502	975	8,48%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

WSKAŹNIK NR 2–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

MIEJSCOWOŚĆ NALEŻY DO REJONU OBSŁUGI SZKOŁY PODSTAWOWEJ LUB GIMNAZJUM O NISKIM POZIOMIE KSZTAŁCENIA

Tabela 26. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym⁶na obszarze sołectw zlokalizowanych w środkowej części GminyKowalewo Pomorskie

Sołectwo	Rejon obsługi szkoły	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015*
Bielsk	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim	60%	63%	63%
Elzanowo	Szkoła Podstawowa w Wielkiej Łące	47%	61%	61%
Mariany	Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie	57%	66%	70%
Szychowo	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim	60%	63%	63%
Przeciętny wynik w województwie	-	59%	63%	64%
Względny wynik (wynik szkoły na tle średniej wartości wojewódzkiej)				
Sołectwo	Względny wynik w roku szkolnym 2011/2012	Względny wynik w roku szkolnym 2012/2013	Względny wynik w roku szkolnym 2013/2014	Względny wynik w roku szkolnym 2014/2015
Bielsk	101%	102%	100%	98%
Elzanowo	105%	79%	97%	95%
Mariany	112%	97%	105%	109%
Szychowo	101%	102%	100%	98%

*Wynik sprawdzianu z języka polskiego i matematyki.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy w Kowalewie Pomorskim

Względny wynik (czyli stosunek wyniku uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej) sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 we wszystkich badanych sołectwach jest niższy od względnego wyniku uzyskanego przez szkołę w przynajmniej jednym z trzech poprzedzających lat.

⁶⁶Kryterium szczegółowe zaliczania szkoły podstawowej lub gimnazjum do placówek o niskim poziomie kształcenia: - W przypadku szkoły podstawowej - względny wynik (czyli stosunek wyniku uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej) sprawdzianu szóstoklasistów w danym roku jest niższy od względnego wyniku w dowolnym z trzech poprzedzających lat.

WSKAŹNIK NR 3–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

STOSUNEK INTERWENCJI SŁUŻB PORZĄDKOWYCH (POLICJI, STRAŻY) Z POWODU ZAKŁÓCANIA MIRU DOMOWEGO I PORZĄDKU PUBLICZNEGO WZGLĘDEM OGÓŁU GOSPODARSTW DOMOWYCH NA DANYM OBSZARZE

Tabela 27. Interwencje służb porządkowych na obszarze sołectw zlokalizowanych w środkowej części Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Liczba gospodarstw domowych	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócani miru domowego i porządku publicznego	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych
Bielsk	81	2	2,47%
Elzanowo	68	6	8,82%
Mariany	33	0	0,00%
Szychowo	55	5	9,09%
Gmina	2 145	568	26,48%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że spośród badanych sołectw, co najmniej dwa problemy społeczne występują w **Marianach**.

Tabela 28. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w środkowej części Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych
Bielsk	6,68%	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 jest niższy od względnego wyniku we wszystkich trzech poprzedzających latach szkolnych	2,47%
Elzanowo	5,57%	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 jest niższy od względnego wyniku w latach szkolnych 2011/2012 i 2013/2014	8,82%
Mariany	9,09%	szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 jest niższy od względnego wyniku w roku szkolnym 2011/2012	0,00%
Szychowo	4,45%	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 jest niższy od względnego wyniku we wszystkich trzech poprzedzających latach szkolnych	9,09%
Gmina	8,48%	-	26,48%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

3.2.6. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w południowo - wschodniej części Gminy

Sołectwa zlokalizowane w południowo – wschodniej części Gminy, czyli Chelmonie, Chelmoniec i Lipienica, zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

- Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze,
- Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

WSKAŹNIK NR 1–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

UDZIAŁ BEZROBOTNYCH W LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM NA DANYM OBSZARZE

Tabela 29. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowo - wschodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym
Chelmonie	184	9	4,89%
Chelmoniec	157	16	10,19%
Lipienica	104	6	5,77%
Gmina	7 694	674	8,76%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

WSKAŹNIK NR 2–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

UDZIAŁ GOSPODARSTW DOMOWYCH – STAŁYCH BENEFICJENTÓW ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W LICZBIE GOSPODARSTW DOMOWYCH OGÓŁEM NA DANYM OBSZARZE

Tabela 30. Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych w sołectwach zlokalizowanych w południowo - wschodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Liczba gospodarstw domowych	Liczba gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej	Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych
Chelmonie	69	10	14,49%
Chelmoniec	48	9	18,75%
Lipienica	38	3	7,89%
Gmina	2 145	332	15,48%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

WSKAŹNIK NR 3–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

MIEJSCOWOŚĆ NALEŻY DO REJONU OBSŁUGI SZKOŁY PODSTAWOWEJ LUB GIMNAZJUM O NISKIM POZIOMIE KSZTAŁCENIA

Tabela 31. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym⁷⁷na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowo - wschodniej części GminyKowalewo Pomorskie

Sołectwo	Rejon obsługi szkoły	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015*
Chelmonie	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim	60%	63%	63%
Chelmoniec				
Lipienica				
Przeciętny wynik w województwie	-	59	63	64
Względny wynik (wynik szkoły na tle średniej wartości wojewódzkiej)				
Sołectwo	Względny wynik w roku szkolnym 2011/2012	Względny wynik w roku szkolnym 2012/2013	Względny wynik w roku szkolnym 2013/2014	Względny wynik w roku szkolnym 2014/2015
Chelmonie	101%	102%	100%	98%
Chelmoniec				
Lipienica				

*Wynik sprawdzianu z języka polskiego i matematyki.

Źródło: *Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim*

Względny wynik (czyli stosunek wyniku uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej) sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 we wszystkich badanych sołectwach jest niższy od względnego wyniku uzyskanego przez szkołę w każdym z trzech poprzedzających lat.

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że spośród badanych sołectw, co najmniej dwa problemy społeczne występują w **Chelmońcu**.

⁷⁷Kryterium szczegółowe zaliczania szkoły podstawowej lub gimnazjum do placówek o niskim poziomie kształcenia:
- W przypadku szkoły podstawowej - względny wynik (czyli stosunek wyniku uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej) sprawdzianu szóstoklasistów w danym roku jest niższy od względnego wyniku w dowolnym z trzech poprzedzających lat.

Tabela 32. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowo - wschodniej części Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia
Chelmonie	4,89%	14,49%	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 jest niższy od względnego wyniku we wszystkich trzech poprzedzających latach szkolnych
Chelmoniec	10,19%	18,75%	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 jest niższy od względnego wyniku we wszystkich trzech poprzedzających latach szkolnych
Lipienica	5,77%	7,89%	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 jest niższy od względnego wyniku we wszystkich trzech poprzedzających latach szkolnych
Gmina	8,76%	15,48%	-

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

3.2.7. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw zlokalizowanych w południowej części Gminy

Sołectwa zlokalizowane w południowej części Gminy, czyli Pruska Łąka i Wielka Łąka, zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

- Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze,
- Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

WSKAŹNIK NR 1–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

STOSUNEK OSÓB BEZROBOTNYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY 12 MIESIĘCY I DŁUŻEJ WZGLĘDEM LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM NA DANYM OBSZARZE

Tabela 33. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowej części Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym
Pruska Łąka	323	25	7,74%
Wielka Łąka	513	13	2,53%
Gmina	7 694	269	3,50%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

WSKAŹNIK NR 2–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

UDZIAŁ OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W LUDNOŚCI OGÓŁEM NA DANYM OBSZARZE

Tabela 34. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowej części Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Ludność ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem
Pruska Łąka	474	9	1,90%
Wielka Łąka	748	69	9,22%
Gmina	11 502	975	8,48%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

WSKAŹNIK NR 3–REPREZENTUJĄCY SFERĘ SPOŁECZNĄ

STOSUNEK INTERWENCJI SŁUŻB PORZĄDKOWYCH (POLICJI, STRAŻY) Z POWODU ZAKŁÓCANIA MIRU DOMOWEGO I PORZĄDKU PUBLICZNEGO WZGLĘDEM OGÓŁU GOSPODARSTW DOMOWYCH NA DANYM OBSZARZE

Tabela 35. Interwencje służb porządkowych na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowej części Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Liczba gospodarstw domowych	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócani miru domowego i porządku publicznego	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych
Pruska Łąka	96	12	12,50%
Wielka Łąka	113	14	12,39%
Gmina	2 145	568	26,48%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że w żadnym z obu badanych sołectw nie występują co najmniej dwa problemy społeczne.

Tabela 36. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze sołectw zlokalizowanych w południowej części GminyKowalewo Pomorskie

Sołectwo	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych
Pruska Łąka	7,74%	1,90%	12,50%
Wielka Łąka	2,53%	9,22%	12,39%
Gmina	3,50%	8,48%	26,48%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Z powyższych analiz wynika, że problemy społeczne (w ilości co najmniej 2) zostały zdiagnozowane w 4 sołectwach: **Srebrniki, Piątkowo, Mariany i Chełmoniec**. Te sołectwa zostały poddane dalszej analizie, celem sprawdzenia czy występuje w nich przestrzeń zdegradowana lub niekorzystne zjawiska w innych sferach.

3.2.8. Analiza sołectw, w których zidentyfikowano problemy społeczne pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach

W poniższych tabelach dokonano zestawienia danych obrazujących występowanie przestrzeni zdegradowanych lub problemy inne niż społeczne w sołectwach Srebrniki, Piątkowo, Mariany i Chełmoniec.

Przestrzeń zdegradowana, zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” to obecnie nieużytkowane tereny i obiekty, na których realizowano działalności: przemysłowe, wojskowe, eksploatację kopalni, transportowe, rolnicze, infrastruktury komunalnej (związanej z gospodarką wodno-ściekową, odpadami, zaopatrzeniem w energię). Specyficznym rodzajem „przestrzeni zdegradowanych” są także tereny i obiekty, w których rozpoczęto realizację zagospodarowania i jej nie zakończono – formalnie nie doszło więc do rozpoczęcia działalności, ale teren jest zajęty przez nieużytkowane obiekty.

Tak rozumiana przestrzeń, która mogłaby być przeznaczona na cele rozwoju społecznego lub gospodarczego, nie występuje na terenie żadnego z analizowanych sołectw.

W związku z powyższym wszystkie ww. wymienione sołectwa poddano badaniu pod kątem występowania problemów w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej.

Chełmoniec

Obszar ten cechuje się niewielką przedsiębiorczością wśród osób fizycznych (problem: Niski stopień przedsiębiorczości). Brak tu kanalizacji sanitarnej, w związku z czym wszystkie nieruchomości korzystają ze zbiorników wybieralnych (problem: Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i Zagrożenia środowiska związane z gospodarką ściekową). Problemem jest również niski poziom obsługi komunikacyjnej, niska jakość terenów publicznych i degradacja stanu technicznego obiektów publicznych.

Tabela 37. Sołectwo Chełmoniec - negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Niski stopień przedsiębiorczości	Na przestrzeni lat 2006 - 2015 liczba przedsiębiorstw wzrosła z 1 do 3. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 1,91 i był niższy niż średnio w Gminie (5,42).
Sfera środowiskowa	
Zagrożenia środowiska związane z gospodarką ściekową	Wszystkie nieruchomości (100%) posiadają zbiorniki wybieralne (inaczej szamba), podczas gdy średnio w Gminie korzystanie z tego typu rozwiązań dotyczy 40,04% budynków.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Miejscowość jest zwodociągowana, brak natomiast dostępu do sieci kanalizacyjnej i gazowej.
Niski poziom obsługi komunikacyjnej	Dzieci do szkół dowożone są specjalną linią autobusową (PKS), z której bez ograniczeń mogą korzystać wszyscy mieszkańcy. Istniejąca ilość połączeń komunikacyjnych jest dla mieszkańców niedostateczna.
Niska jakość terenów publicznych	Teren wokół remizo-świetlicy, w tym obszar po dawnych zbiornikach wodnych (działki nr 34 i 35) wymaga zagospodarowania i nadania mu nowych funkcji publicznych.
Sfera techniczna	
Degradacja stanu technicznego obiektów publicznych	Jednym obiektem infrastruktury społecznej w Chełmońcu jest remizo-świetlica. Stan techniczny elewacji zewnętrznej budynku wymaga poprawy.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim oraz spotkań z mieszkańcami

Mariany

W sołectwie Mariany występują poniższe problemy w innych sferach:

- Gospodarczej: niski stopień przedsiębiorczości,
- Środowiskowej: zagrożenia środowiska związane z gospodarką ściekową,
- Przestrzenno-funkcjonalnej: niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną, niski poziom obsługi komunikacyjnej,
- Technicznej: degradacja stanu technicznego obiektów publicznych.

Tabela 38. Sołectwo Mariany - negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Niski stopień przedsiębiorczości	Na przestrzeni lat 2006 - 2015 liczba przedsiębiorstw wzrosła z 1 do 4. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 1,92 i tym samym był niższy niż średnio w Gminie (5,42).
Sfera środowiskowa	
Zagrożenia środowiska związane z gospodarką ściekową	Niepelną połowę wszystkich nieruchomości (47,22%) posiada zbiorniki wybieralne (inaczej szamba), podczas gdy średnio w Gminie korzystanie z tego typu rozwiązań dotyczy 40,04% budynków.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Dostęp do infrastruktury sieciowej jest ograniczony. Cała miejscowość jest zwodociągowana, ale z sieci kanalizacyjnej korzystają tylko 2 nieruchomości, co stanowi 5,56% (w Gminie

	43,08). Problemem jest również zły stan infrastruktury drogowej przez sołectwo przebiega droga powiatowa nr 2103C i 2104C oraz drogi gminne nr 110116C, 110118C).
Niski poziom obsługi komunikacyjnej	Dzieci do szkół dowożone są specjalną linią autobusową (PKS), z której bez ograniczeń mogą korzystać wszyscy mieszkańcy. Istniejąca ilość połączeń komunikacyjnych jest dla mieszkańców niedostateczna.
Sfera techniczna	
Degradacja stanu technicznego obiektów publicznych	Znajdująca się w Marianach remizo-świetlica jest w złym stanie technicznym. Obiekt wymaga remontu i doposażenia.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim oraz spotkań z mieszkańcami

Piątkowo

Negatywnymi zjawiskami występującymi w pozostałych sferach na obszarze sołectwa Piątkowo są: niski stopień przedsiębiorczości (sfera gospodarcza), niska jakość infrastruktury technicznej i niski poziom obsługi komunikacyjnej (sfera przestrzenno-funkcjonalna) oraz brak świetlicy wiejskiej.

Tabela 39. Sołectwo Piątkowo - negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Niski stopień przedsiębiorczości	Na przestrzeni lat 2006 - 2015 liczba przedsiębiorstw wzrosła z 1 do 4. Jednak poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 2,01 i tym samym był niższy niż średnio w Gminie (5,42).
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niska jakość infrastruktury technicznej	Infrastruktura drogowa na terenie sołectwa znajduje się w złym stanie i wymaga modernizacji (przez sołectwo przebiegają: droga gminna nr 110134C oraz drogi powiatowe nr 1725C i 2101C).
Niski poziom obsługi komunikacyjnej	Dzieci do szkół dowożone są specjalną linią autobusową (PKS), z której bez ograniczeń mogą korzystać wszyscy mieszkańcy. Istniejąca ilość połączeń komunikacyjnych jest dla mieszkańców niedostateczna.
Brak obiektów publicznych służących integracji społecznej	W miejscowości brak obiektu służącego jako miejsce spotkań oraz organizacji czasu wolnego lokalnej społeczności.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim oraz spotkań z mieszkańcami

Srebrniki

Negatywne zjawiska występujące na terenie sołectwa Srebrniki w pozostałych analizowanych sferach to:

- Gospodarczej: niski stopień przedsiębiorczości,
- Środowiskowej: zagrożenia środowiska związane z gospodarką ściekową,
- Przestrzenno-funkcjonalnej: niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niska jakość terenów publicznych,
- Technicznej: degradacja stanu technicznego obiektów publicznych.

Tabela 40. Sołectwo Srebrniki - negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Niski stopień przedsiębiorczości	Na przestrzeni lat 2006 - 2015 liczba przedsiębiorstw wzrosła z 1 do 9. Jednak poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 3,48 i tym samym był niższy niż średnio w Gminie (5,42).
Sfera środowiskowa	
Zagrożenia środowiska związane z gospodarką ściekową	Zdecydowana większość nieruchomości (73,58%) posiada zbiorniki wybieralne (inaczej szamba), podczas gdy średnio w Gminie korzystanie z tego typu rozwiązań dotyczy 40,04% budynków.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Miejscowość jest zwodociagowana, ale mieszkańcy nie mają dostępu do sieci kanalizacyjnej. Infrastruktura drogowa na terenie sołectwa znajduje się w złym stanie i wymaga modernizacji (przez sołectwo przebiegają drogi gminne nr 110118C, 110105C, 110104C, droga powiatowa nr 2103C oraz drogi wojewódzkie nr 649 i 554).
Niski poziom obsługi komunikacyjnej	Dzieci do szkół dowożone są specjalną linią autobusową (PKS), z której bez ograniczeń mogą korzystać wszyscy mieszkańcy. Istniejąca ilość połączeń komunikacyjnych jest dla mieszkańców niedostateczna.
Niska jakość terenów publicznych	Teren wokół remizo-świetlicy wymaga zagospodarowania. Znajdujący się obok plac zabaw i boisko nie spełniają obowiązujących normi konieczna jest ich modernizacja.
Sfera techniczna	
Degradacja stanu technicznego obiektów publicznych	Znajdująca się w Srebrnikach remizo-świetlica jest w złym stanie technicznym. Obiekt wymaga remontu i doposażenia.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim oraz spotkań z mieszkańcami

Ze względu na fakt, że w sołectwach **Chełmoniec, Mariany, Piątkowo i Srebrniki** występują minimum po dwa problemy społeczne oraz problem w przynajmniej jednej ze sfer (gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna lub środowiskowa), **wszystkie te sołectwa należy uznać za obszar zdegradowany.**

4. Obszar rewitalizacji Gminy⁸

W myśl art. 10 ustawy o rewitalizacji⁹ i „Zasad regionalnych” obszarem rewitalizacji jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni Gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców Gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym portowe i powydobywcze), powojkowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Liczba ludności Gminy według stanu z dnia 31.12.2015 r. wynosiła 11 502 osoby, a powierzchnia 141,39 km². W związku z tym rewitalizacją może zostać objęte maksymalnie 3 451 osób oraz obszar o powierzchni maksymalnie 28 km². Z tego względu obszar rewitalizacji w Gminie Kowalewo Pomorskie składa się z kilku podobszarów (położonych zarówno w części miejskiej, jak i wiejskiej), które łącznie stanowią 8,65% powierzchni Gminy i są zamieszkiwane przez 28,04% jej mieszkańców.

Tabela 41. Powierzchnia i ludność Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie objęta rewitalizacją

Jednostka	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (km ²)	% powierzchni gminy
Centrum	2 268	19,72	1,64	1,16%
Chelmoniec	229	1,99	1,18	0,83%
Mariany	154	1,34	2,80	1,98%
Piątkowo	289	2,51	0,73	0,52%
Srebrniki	285	2,48	5,88	4,16%
Razem	3 225	28,04%	12,23	8,65%
Gmina	11 502	-	141,39	-

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

4.1 Obszar rewitalizacji – miasto

W procesie delimitacji obszaru rewitalizacji miasta Kowalewo Pomorskie pod uwagę wzięto całą jednostkę strukturalną, która została uznana za obszar zdegradowany zgodnie z „Zasadami regionalnymi”, czyli Centrum. Wyznaczony obszar rewitalizacji spełnia wymagane progi (20% powierzchni Gminy i 30% mieszkańców Gminy).

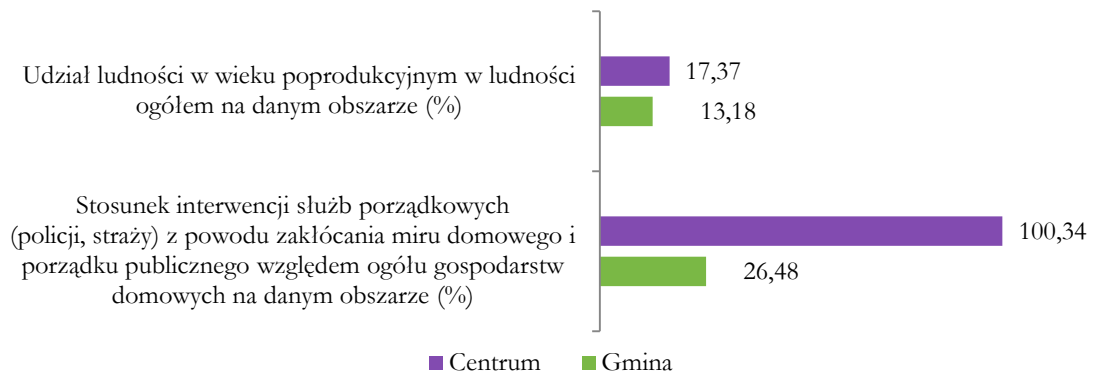
Obszar rewitalizacji w części miejskiej Gminy, czyli Centrum cechuje się dużym odsetkiem osób starszych. Stanowią one 17,31% ogółu mieszkańców tego obszaru, podczas gdy średnia dla Gminy wynosi 13,18%. Taki stan rzeczy jest wyrazem powszechnie występującego zjawiska starzenia się społeczeństwa, które w tej jednostce jest szczególnie silne. Relatywnie wyższy niż w Gminie (26,48%) jest również stosunek interwencji z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego względem ogółu

⁸ Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2015 r.

⁹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777)

gospodarstw domowych – 100,34% (ponad 100% wartość tego wskaźnika wskazuje, że policja kilkakrotnie interweniowała w tych samych domostwach).

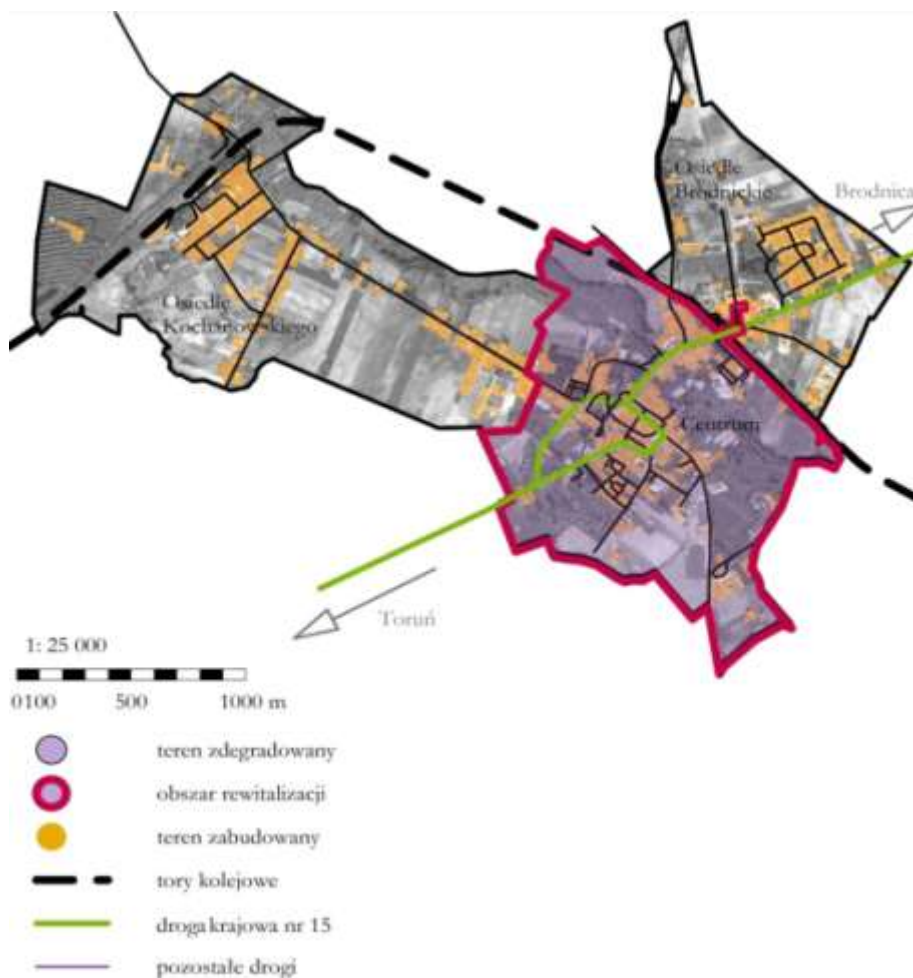
Wykres 8. Wskaźniki delimitacji obszaru rewitalizacji - miasto

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Zasięg obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na tle miasta przedstawia poniższa mapa.

Mapa 4. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście Kowalewo Pomorskie

Źródło: Opracowanie własne

4.2 Obszar rewitalizacji – obszar wiejski

Obszar rewitalizacji w części wiejskiej Gminy Kowalewo Pomorskie składa się z 4 podobszarów stanowiących części sołectw zaliczonych do obszaru zdegradowanego. Do powierzchni obszaru rewitalizacji zaliczono rzeczywistą powierzchnię, na której planowana jest interwencja w ramach programu rewitalizacji (czyli powierzchnię miejscowości z zabudowaniami mieszkalnymi). Łącznie wyznaczony obszar rewitalizacji nie przekracza progów 20% powierzchni Gminy i 30% ludności Gminy.

Tabela 42. Obszar rewitalizacji – część wiejska Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (km ²)	% powierzchni gminy
Chelmoniec	229	1,99	1,18	0,83%
Mariany	154	1,34	2,80	1,98%
Piątkowo	289	2,51	0,73	0,52%
Srebrniki	285	2,48	5,88	4,16%
Razem	957	8,32%	10,59	7,49%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Obszar rewitalizacji w poszczególnych podobszarach spełnia różne cele rewitalizacji wskazane w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”:

- Chelmoniec - **rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych oraz zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej,**
- Mariany - **rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych oraz zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej,**
- Piątkowo - **rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych,**
- Srebrniki - **rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.**

Wybór takich celów został podyktowany występującym na danym obszarze stanem kryzysowym. Dla każdego z celów określono 2 warunki, których spełnienie oznacza możliwość podjęcia na tym obszarze działań rewitalizacyjnych o określonym kierunku.

Tabela 43. Chełmoniec - cel rewitalizacji: rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych

Obszar rewitalizacji	Warunki
Chełmoniec	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia
	Chełmoniec należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim, w której względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 (98%) jest niższy od względnego wyniku we wszystkich trzech poprzedzających latach szkolnych (2011/2012 – 101%, 2012/2013 – 102%, 2013/2014 – 100%).
	Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących
	Lokalny samorząd posiada listy intencyjne od lokalnych szkół oraz organizacji pozarządowych, wykazujące zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących, mających na celu rozwój społeczny dzieci i młodzieży na terenie Chełmońca.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Tabela 44. Chełmoniec - cel rewitalizacji: zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej

Obszar rewitalizacji	Warunki
Chełmoniec	Miejscowość wykazuje wyższy od przeciętnej w Gminie wskaźnik osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej
	W Chełmońcu udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na tym obszarze wynosi 12,23% i jest wyższy od przeciętnej w Gminie wynoszącej 8,48%
	Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących
	Lokalny samorząd posiada listy intencyjne od Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz organizacji pozarządowych, wykazujące zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących, mających na celu zwiększenie partycypacji w życiu społecznym oraz zmniejszenie stopnia uzależnienia od świadczeń pomocy społecznej na terenie Chełmońca.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Tabela 45. Mariany - cel rewitalizacji: rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych

Obszar rewitalizacji	Warunki
Mariany	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia
	Mariany należą do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie, w której względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 (109%) jest niższy od względnego wyniku w roku szkolnym 2011/2012(112%).
	Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących
	Lokalny samorząd posiada listy intencyjne od lokalnych szkół oraz organizacji pozarządowych, wykazujące zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących, mających na celu rozwój społeczny dzieci i młodzieży na terenie Marian.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Tabela 46. Mariany - cel rewitalizacji: zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej

Obszar rewitalizacji	Warunki
Mariany	Miejscowość wykazuje wyższy od przeciętnej w Gminie wskaźnik osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej
	W Marianach udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na tym obszarze wynosi 9,09% i jest wyższy od przeciętnej w Gminie wynoszącej 8,48%
	Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących
	Lokalny samorząd posiada listy intencyjne od Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz organizacji pozarządowych, wykazujące zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących, mających na celu zwiększenie partycypacji w życiu społecznym oraz zmniejszenie stopnia uzależnienia od świadczeń pomocy społecznej na terenie Marian.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Tabela 47. Piątkowo - cel rewitalizacji: rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych

Obszar rewitalizacji	Warunki
Piątkowo	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia
	Piątkowo należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej im. Wojska Polskiego w Pluskowesach, w której względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 (94%) jest niższy od względnego wyniku w latach szkolnych 2011/2012 – 105% oraz 2012/2013 – 95%.
	Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących
	Lokalny samorząd posiada listy intencyjne od lokalnych szkół oraz organizacji pozarządowych, wykazujące zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących, mających na celu rozwój społeczny dzieci i młodzieży na terenie Piątkowa.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

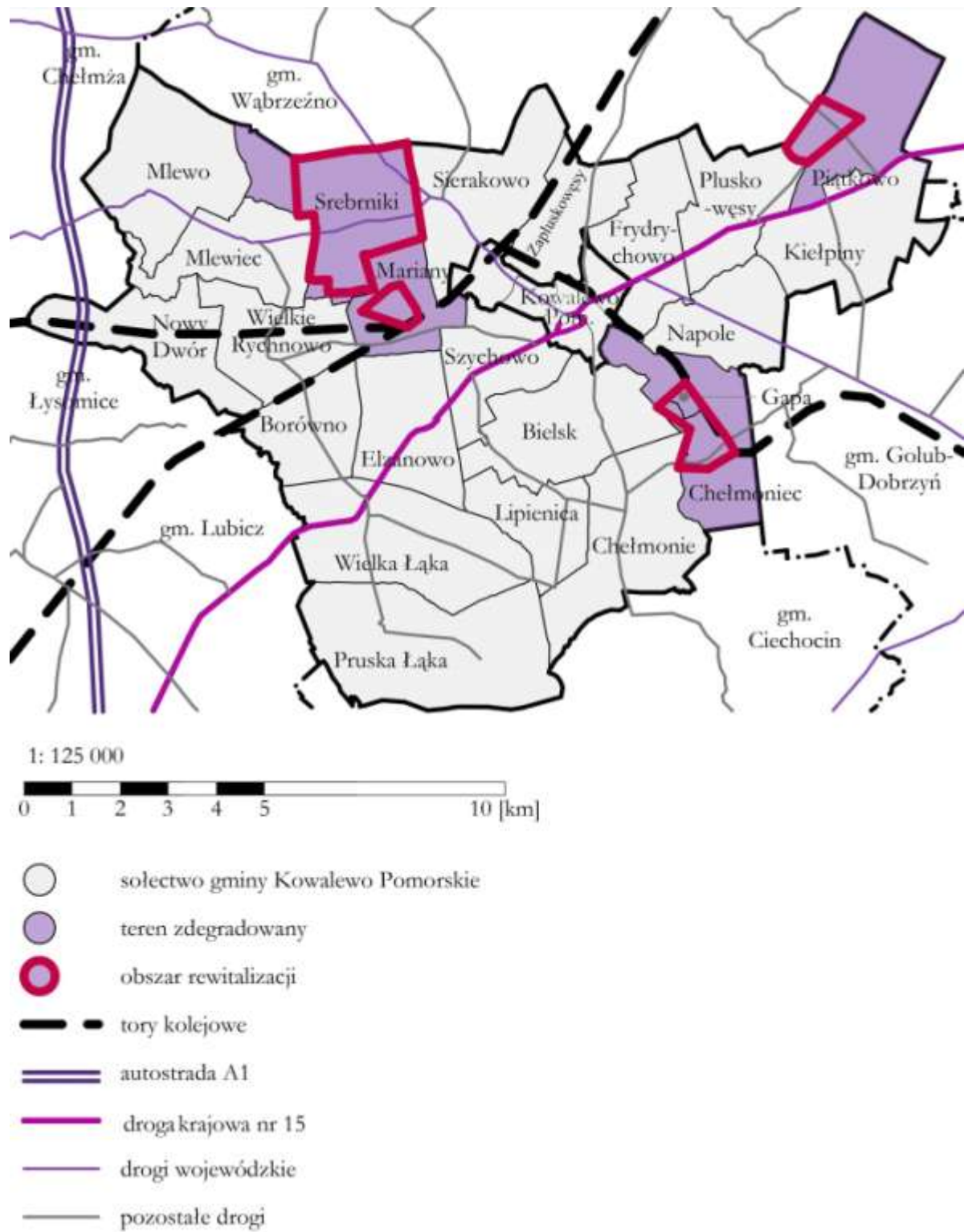
Tabela 48. Srebrniki - cel rewitalizacji: rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych

Obszar rewitalizacji	Warunki
Srebrniki	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia
	Srebrniki należą do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie, w której względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku szkolnym 2014/2015 (109%) jest niższy od względnego wyniku w roku szkolnym 2011/2012 (112%).
	Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących
	Lokalny samorząd posiada listy intencyjne od lokalnych szkół oraz organizacji pozarządowych, wykazujące zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących, mających na celu rozwój społeczny dzieci i młodzieży na terenie Srebrnik.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Granice obszaru rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego w części wiejskiej Gminy Kowalewo Pomorskie przedstawia poniższa mapa.

Mapa 5. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w części wiejskiej Gminy Kowalewo Pomorskie

Źródło: Opracowanie własne

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji¹⁰

5.1 Podobszar 1: Kowalewo Pomorskie – Centrum

Obszar rewitalizacji w mieście Kowalewo Pomorskie obejmuje jedną z trzech wydzielonych na potrzeby delimitacji jednostek – Centrum. Jednostka ta zajmuje powierzchnię 1,64 km², co stanowi 1,16% powierzchni Gminy i 36,85% powierzchni miasta. Na tym terenie mieszka 2 268 osób (19,72% ludności Gminy i 55,68% mieszkańców Miasta). Jest to najgęściej zaludniona część miasta (1 382 osób/km²). Jednostkę wyznaczoną do rewitalizacji tworzy 25 ulic.

Tabela 49. Wykaz ulic wchodzących w skład obszaru rewitalizacji

L.p.	Ulica
1.	1 Maja
2.	23 stycznia
3.	Batalionów Chłopskich
4.	Chopina
5.	Dworcowa
6.	Działkowa
7.	Fosa Jagiellońska
8.	Jana Pawła II
9.	Kilińskiego
10.	Konopnickiej
11.	Kościuszki
12.	Krótką
13.	Młyńska
14.	Murna
15.	Odrodzenia (do nr 8)
16.	Ogrodowa
17.	Plac 700-lecia
18.	Plac Wolności
19.	Strażacka
20.	Szkolna
21.	Szpitalna
22.	Św. Józefa
23.	Św. Mikołaja
24.	Toruńska
25.	Wąska

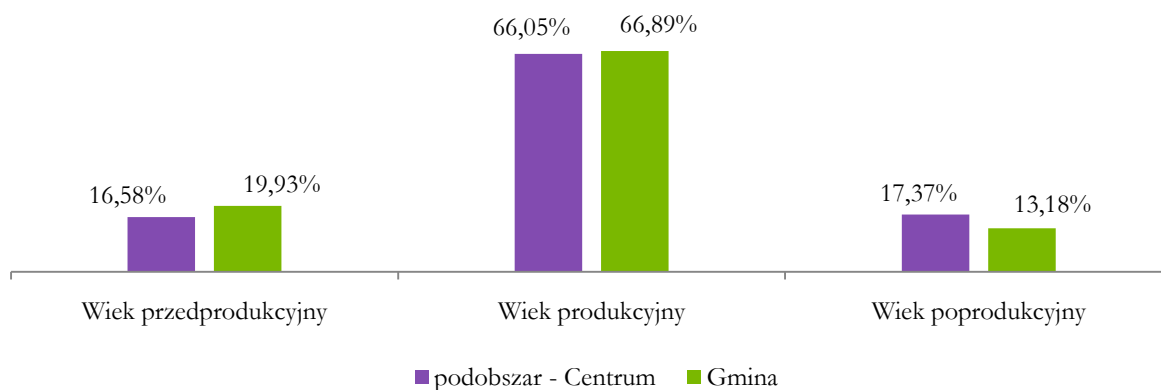
Źródło: Opracowanie własne

¹⁰ Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2015 r.

Sfera społeczna

Pod koniec 2015 r. na podobszarze zamieszkiwało 2 268 osób. W większości były to osoby w wieku produkcyjnym (1498 osób, co stanowi 66,05% wszystkich mieszkańców Centrum). Drugą najliczniejszą grupą są osoby powyżej 65 roku życia (17,37%). Najmniejszy jest udział osób w wieku przedprodukcyjnym (16,58%). To właśnie wysoki udział osób starszych w społeczności podobszaru jest jednym z dominujących tu problemów społecznych. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem tej w wieku produkcyjnym to 26,30%, podczas gdy średnio w Gminie jest to 19,70%.

Wykres 9. Struktura wiekowa ludności na podobszarze Centrum

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Poziom bezrobocia mierzony udziałem osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym na koniec 2015 r. wynosił w mieście Kowalewie Pomorskim¹¹ 9,21% i był o 0,45 p.p. wyższy niż w Gminie (8,76%). Problemy związane ze znalezieniem pracy dotyczą wielu młodych mieszkańców miasta – aż 18,58% bezrobotnych to osoby do 25 roku życia (w Gminie jest 17,36%). Większość bezrobotnych (55,73%) to osoby bezrobotne długotrwale, a więc takie, które w ciągu ostatnich 2 lat łącznie przez okres ponad 12 miesięcy były zarejestrowane w urzędzie pracy.

Na podobszarze Centrum w 2015 r. Posterunek Policji w Kowalewie Pomorskim odnotował 299 interwencji z powodu zakłócania miru domowego lub porządku publicznego. Stosunek tych interwencji względem ogółu gospodarstw domowych (298) na tym terenie wyniósł 100,34%, co oznacza, że policjanci interweniowali wielokrotnie w tych samych domostwach. O ile w pozostałych częściach miasta nie odnotowano wykroczeń i przestępstw popełnionych przez młodocianych w wieku 13 – 18 lat, o tyle na obszarze Centrum było ich 7 (co stanowi 3% w odniesieniu do ogólnej liczby młodzieży w tym wieku na podobszarze, podczas gdy w całej Gminie jest to zaledwie 1,02%).

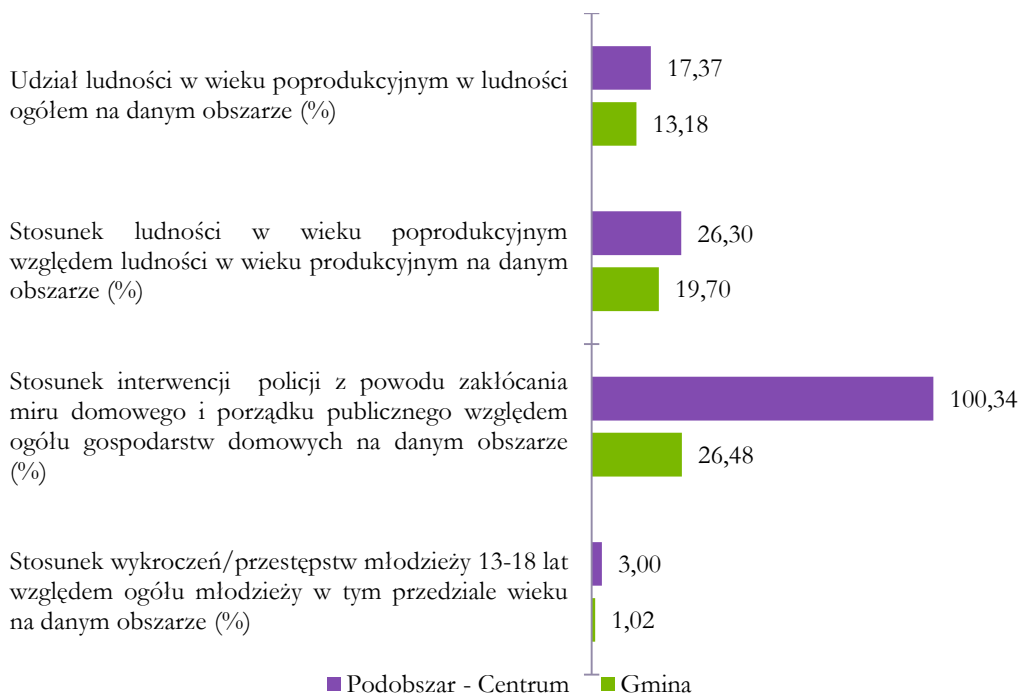
Wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży zamieszkującej na tym terenie zajmują się publiczne i prywatne przedszkole, oddział przedszkolny, szkoła podstawowa i gimnazjum. Wychowaniem przedszkolnym objętych jest 41 dzieci od 3 do 5 roku życia, co stanowi 63,08%. Jest to sytuacja lepsza niż w całej Gminie, gdzie średnio tylko 36,27% dzieci w tym wieku uczęszcza do przedszkola/oddziału przedszkolnego. Poziom kształcenia dzieci i młodzieży w szkołach położonych na podobszarze jest zbliżony do poziomu całej Gminy. Średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty w Szkole Podstawowej w Kowalewie Pomorskim w 2015 r. wynosił 63% z języka polskiego i matematyki i 75% z języka angielskiego, podczas gdy średnia dla całej Gminy wynosiła odpowiednio 64% i 70%.

¹¹ Brak danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Golubiu-Dobrzyniu z podziałem na ulice w mieście.

Uczniowie, zarówno z podobszaru, jak i pozostałej części Miasta i Gminy uczęszczają do jedynej na terenie Gminy gimnazjum położonego na obszarze objętym rewitalizacją, cechującego się bardzo dobrym poziomem nauczania. Osiągane wyniki egzaminów są równe lub wyższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej.

Głównymi problemami z jakimi borykają się mieszkańcy są wysokie bezrobocie, postępujące starzenie się społeczeństwa oraz bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin. Jednocześnie zamieszkująca tu społeczność aktywnie uczestniczy w życiu Miasta poprzez udział w licznych imprezach kulturowych i sportowych oraz działanie w organizacjach społecznych zajmujących się wspieraniem edukacji, przedsiębiorczości, krzewieniem kultury, sztuki i sportu.

Wykres 10. Podobszar 1 - kryzysowe zjawiska w sferze społecznej

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Pozostałe sfery

Klimat aktywności gospodarczej na podobszarze jest lepszy niż w Gminie. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada tutaj 9,29 podmiotów gospodarczych osób fizycznych (średnio w Gminie jest to 5,42). Łącznie jest ich 125, podczas gdy w całym Mieście - 195, co oznacza, że 64% wszystkich działalności gospodarczych prowadzonych jest na terenie Centrum.

Na podobszarze znajduje się wiele obiektów infrastruktury społecznej, z których korzystają mieszkańcy, mogą również posłużyć one jako baza do prowadzenia działań z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej.

Tabela 50. Infrastruktura społeczna na podobszarze Centrum

Edukacja	<ul style="list-style-type: none"> • Przedszkole Publiczne, • Przedszkole Entliczek Pentliczek, • Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej, • Gimnazjum im. Jana Pawła II, • Zespół Szkół im. Lecha Wałęsy.
----------	--

Pomoc społeczna	<ul style="list-style-type: none"> • Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, • Świetlica socjoterapeutyczna, • Warsztaty Terapii Zajęciowej, • Filia Ośrodka Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przepięstwem dla mieszkańców powiatu golubsko-dobrzyńskiego, • Klub Seniora „Złota Jesień”, • Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki.
Kultura	<ul style="list-style-type: none"> • Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury.
Sport i rekreacja	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Rekreacji i Sportu: • pełnowymiarowe boisko trawiaste do piłki nożnej wraz z czterotorową, 400 metrową bieżnią lekkoatletyczną, skocznią w dal i trybunami mieszczącymi 894 osoby, • boisko plażowe zintegrowane z nawierzchnią piaszczystą, obejmujące boisko do siatkówki plażowej oraz do piłki ręcznej, • boisko wielofunkcyjne pokryte sztuczną nawierzchnią, umożliwiające grę w piłkę ręczną, siatkówkę lub tenis dla osób grających amatorsko, • boisko „ORLIK” z nawierzchnią syntetyczną, przeznaczone do gry w piłkę nożną, • boisko do koszykówki i siatkówki z nawierzchnią poliuretanową, • skate park, • ścianka wspinaczkowa, • plac zabaw dla dzieci, • szachy plenerowe, • siłownia zewnętrzna, • pływalnia, • Orlik.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Podobszar Centrum wyposażony jest w infrastrukturę techniczną, tj. wodociąg, kanalizację i gaz. Wszyscy mieszkańcy mają zapewniony dostęp do wodociągu (wg stanu z 2015 r. do sieci wodociągowej podłączonych jest 310 nieruchomości). Z kolei z sieci kanalizacyjnej korzysta 95,16% budynków (295 nieruchomości podłączonych do sieci, 11 korzysta z szamb, a 3 posiadają przydomowe oczyszczalnie ścieków). Ponadto na terenie Miasta istnieje infrastruktura gazowa (Miasto zasilane jest gazem ziemnym przewodowym (gazociąg DN80) z krajowego systemu zasilania gazowniczego). Na podobszarze 237 nieruchomości podłączonych jest do gazociągu (76,45% wszystkich nieruchomości). Brak jest typowej sieci ciepłowniczej, owszem działa tu kotłownia, ale nie zaopatruje ona w ciepło całego Centrum.

W sferze środowiskowej istotnym zjawiskiem są zagrożenia związane z ruchem samochodowym. Przebiegająca przez Centrum droga krajowa nr 15 należy do największych w Gminie emitentów zanieczyszczeń komunikacyjnych. Jest również głównym źródłem hałasu oraz stwarza duże zagrożenie dla mieszkańców. W 2014 r. liczba pojazdów przejeżdżających krajową „15” osiągnęła 23 tysiące pojazdów na dobę i według prognoz liczba ta będzie wzrastać.

Na podobszarze Centrum jest szereg terenów zdegradowanych wymagających zagospodarowania. Przede wszystkim są to:

- Tereny pokolejowe przy ul. Dworcowej,
- Zdegradowane przestrzenie publiczne: tereny zieleni miejskiej przy pl. 700-lecia, teren przy budynku pl. Wolności 3a, terenu górkę zamkowej pomiędzy Pl. Wolności a ul. Strażacką.

Niektóre budynki o przeznaczeniu publicznym i mieszkaniowym wymagają poprawy stanu technicznego i wyglądu zewnętrznego (zły stan elewacji), czy też nie posiadają rozwiązań technologicznych umożliwiających efektywne korzystanie z nich, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska (m. in. budynki przy Pl. Wolności 3a i 12, ul. 1 Maja 13, ul. Strażackiej 2, ul. Św. Mikołaja 5).

Również istniejąca infrastruktura techniczna wymaga poprawy:

- Drogowa (m. in. przebudowa dróg, naprawa chodników),
- Wodno-kanalizacyjna (naprawa przepustów drogowych, wymiana hydrantów wodociagowych, naprawa zasuw i zaworów sieci wodociagowej, modernizacja oczyszczalni ścieków, modernizacja suw),
- Ciepłownicza (modernizacja źródeł ogrzewania w budynkach użyteczności publicznej, m. in. przy ul. Św. Mikołaja 5),
- Energetyczna (modernizacja oświetlenia ulicznego).

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na podobszarze Centrum

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Spoleczne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Starzenie się społeczeństwa, ▪ Bezrobocie, w tym wśród młodych, ▪ Liczne interwencje z powodu zakłócania porządku publicznego i miru domowego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktywni mieszkańcy, ▪ Wiele prężnie działających organizacji społecznych, ▪ Liczne imprezy sportowo-kulturalne, ▪ Wysoka jakość kształcenia.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Infrastruktura techniczna, wymagająca remontów ▪ Przestrzenie zdegradowane, ▪ Zagrożenia środowiskowe związane z ruchem samochodowym na DK15. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bardzo dobre zaplecze w zakresie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej.

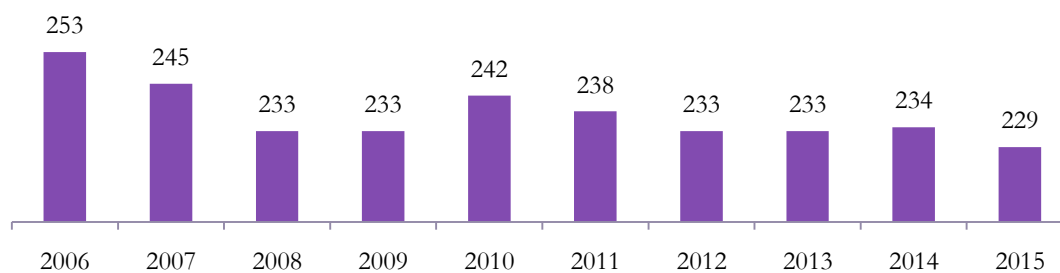
5.2 Podobszar 2: Chełmoniec

Chełmoniec jest położony w południowo-wschodniej części Gminy, ok. 7 km od Kowalewa Pomorskiego, w pobliżu granicy z gminami Ciechocin i Golub-Dobrzyń. Jako zdegradowany został wskazany cały obszar sołectwa, jednak do rewitalizacji, na podstawie wskaźników podanych w podrozdziale 2.2, wyznaczono część z zabudowaniami, czyli miejscowości Chełmoniec i Gapa (dalej wskazywane łącznie jako Chełmoniec) o powierzchni ok. 1,18 km², stanowiącej 0,83% powierzchni Gminy.

Sfera społeczna

Na koniec 2015 r. na jego terenie zamieszkiwało 229 mieszkańców, co stanowi 1,99% mieszkańców Gminy. Na przestrzeni lat 2006-2015 liczba mieszkańców podobszaru zmniejszyła się z 253 do 229, łącznie o -9,49%, podczas gdy liczba mieszkańców Gminy zwiększyła się o 1%.

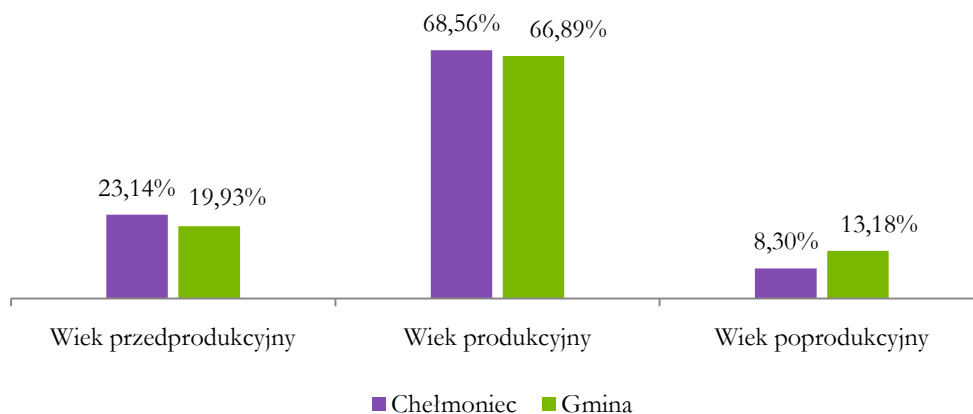
Wykres 11. Liczba ludności Chełmonia w latach 2006-2015

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Analizowany obszar zamieszkuje w przeważającej części osoby w wieku produkcyjnym (18-64 lat), które stanowią 68,56% ogółu osób zameldowanych na tym obszarze. Duży jest udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), którzy stanowią 23,14% mieszkańców. Najmniej liczna jest grupa osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 lat) – stanowią one zaledwie 8,30% mieszkańców. W związku z tym wskaźnik obciążenia demograficznego na terenie badanego obszaru jest niezwykle korzystny i wynosi 12,1% wobec 19,7% na obszarze całej Gminy.

Wykres 12. Struktura wiekowa ludności

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Podobszar 2 charakteryzuje się relatywnie wysokim poziomem bezrobocia. Na koniec 2015 r. udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wynosił 10,19%. Jest to wynik wyższy o 1,43 p.p. od średniej dla Gminy, wynoszącej 8,76%. Dodatkowo stosunek liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy do ogółu osób w wieku produkcyjnym wynosił 3,82% i przekraczał średnią dla Gminy o 0,32 p.p. W strukturze bezrobocia zwraca uwagę wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych. Na wyznaczonym podobszarze wynosi on 75%, przy średniej dla Gminy wynoszącej 64,24%. Udział osób bezrobotnych do 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych na wyznaczonym podobszarze wynosi 18,75% i również jest wyższy od średniej dla Gminy o 1,39 p.p.

Czynnikiem kryzysowym świadczącym o wysokim poziomie ubóstwa na wyznaczonym podobszarze jest również relatywnie wysoki udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze. Wynosi on dla badanego obszaru 18,75% i jest wyższy od średniej gminnej o 3,27p.p.

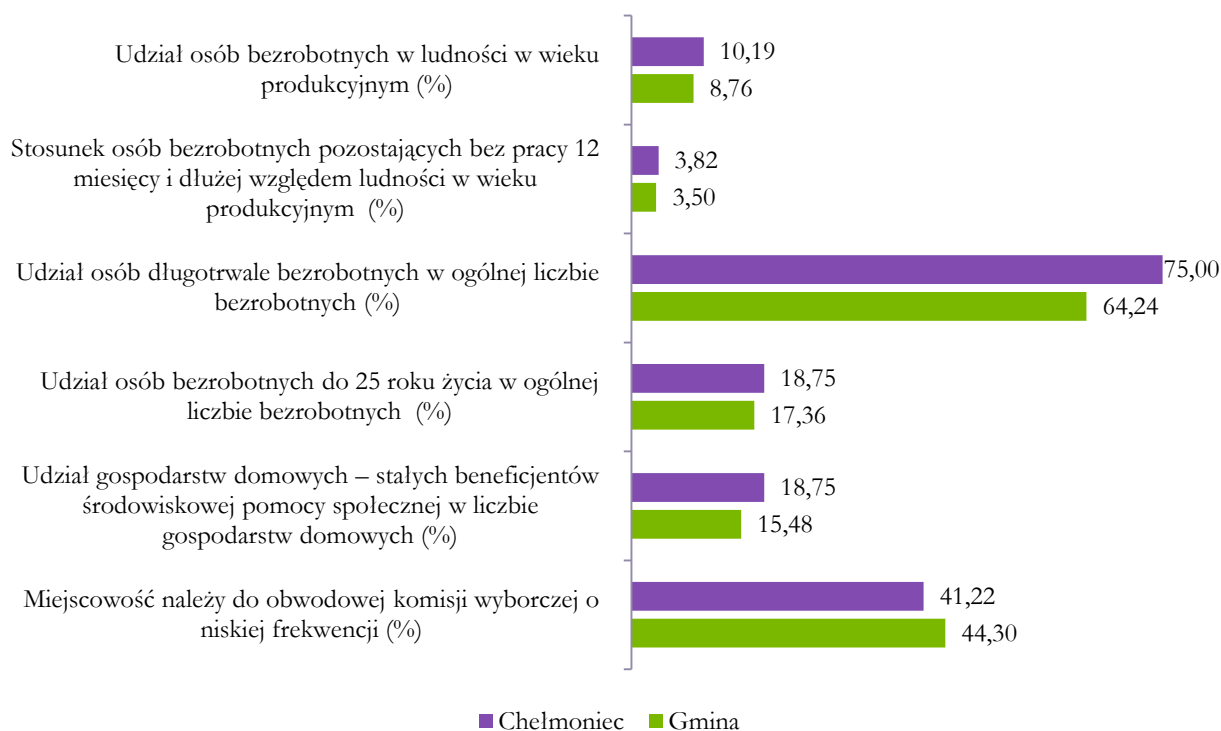
Ważnym czynnikiem, który należy zidentyfikować, dokonując diagnozy obszaru rewitalizowanego jest liczba interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego. Na analizowanym obszarze odnotowano w roku 2015 jedynie 2 tego typu zdarzenia, co w stosunku do ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze daje 14,6%, wobec 26,48% na terenie Gminy.

Chelmoniec należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Kowalewie Pomorskim. Średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty w tej szkole w 2015 r. wynosił 63% z języka polskiego i matematyki i 75% z języka angielskiego i był nieco wyższy od średniej dla całej Gminy, która wynosiła odpowiednio 64% i 70%.

Poziom aktywności mieszkańców mierzony wskaźnikiem frekwencji wyborczej wskazuje, że Chelmoniec należy do tych miejscowości, gdzie aktywność ta jest niższa niż średnia dla całej Gminy. Frekwencja wyborcza we wszystkich wyborach w 2015 r. w obwodowej komisji wyborczej nr 5, do której należy Chelmoniec wyniosła 41,22% (frekwencja w Gminie to 44,30%). W wyborach parlamentarnych udział wzięło 40,61% uprawnionych do głosowania (w Gminie 42,59%), natomiast w wyborach prezydenckich w I turze – 39,85%, a w II turze – 43,21% (w całej Gminie było to odpowiednio 42,44% i 47,87%).

Działalność integrującą i aktywizującą mieszkańców na tym terenie prowadzą strażacy z Ochotniczej Straży Pożarnej, panie z Koła Gospodyń Wiejskich oraz Soltys wraz z Radą Solecką.

Wykres 13. Podobszar 2 –wybrane kryzysowe zjawiska w sferze społecznej

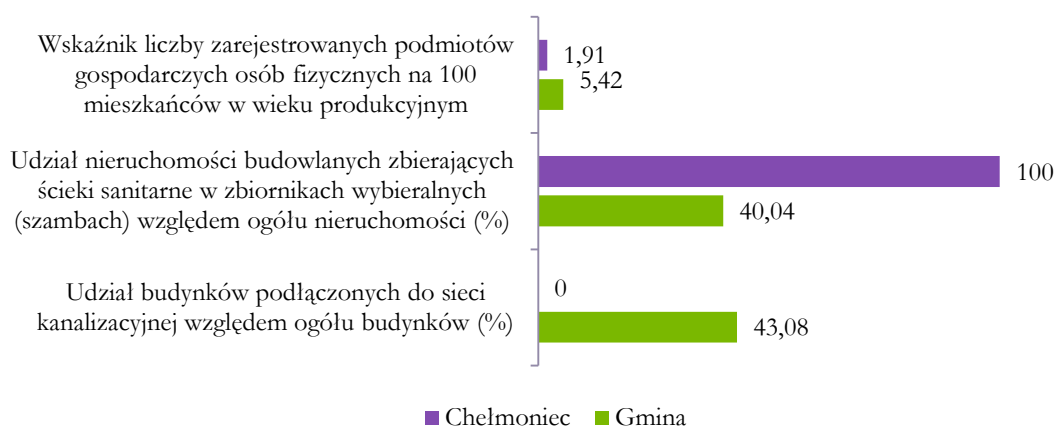
Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Pozostałe sfery

Wskaźniki dotyczące sfery społecznej, w zestawieniu z najniższym wśród wszystkich sołectw Gminie wskaźnikiem przedsiębiorczości (1,91 wobec średniej gminnej wynoszącej 5,42), pokazują konieczność podjęcia działań mających na celu stworzenie warunków do skutecznej aktywizacji zawodowej mieszkańców.

Ważnym zagadnieniem z punktu widzenia sfery środowiskowej jest fakt, że na podobszarze brak jest infrastruktury kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków, z związku z czym wszystkie nieruchomości znajdujące się na terenie miejscowości korzystają z szamb.

Wykres 14. Podobszar 2 – Inne kryzysowe zjawiska

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Na terenie podobszaru 2 istnieje remizo-świetlica, jednak wymaga ona remontu i zorganizowania zajęć, które ożywią i zaktywizują mieszkańców. Brakuje natomiast innych elementów infrastruktury społecznej (przedszkola, szkoły, biblioteki), obiektów sportowych i rekreacyjnych (np. boiska, placu zabaw).

Zdjęcie 1. Remizo-świetlica w Chełmońcu i teren wokół

Źródło: Opracowanie własne

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na podobszarze Chełmoniec

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Malejąca liczba ludności, ▪ Relatywnie wysoki udział osób bezrobotnych, w tym osób bezrobotnych dłużej niż 12 miesięcy, w stosunku do osób w wieku produkcyjnym, ▪ Wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych ▪ Relatywnie wysoki udział bezrobotnych do 25 roku życia, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korzystny wskaźnik obciążenia demograficznego. ▪ Niski wskaźnik przestępczości. ▪ Działalność OSP, KGW oraz Sołtysa wraz z Radą Sołecką.

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Relatywnie duży udział gospodarstw korzystających z pomocy społecznej. 	
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bardzo niski wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców na terenie miejscowości, ▪ Zły stan istniejącej infrastruktury społecznej, ▪ Brak infrastruktury kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Istniejąca remizo-światlica.

5.3 Podobszar 3: Mariany

Mariany położone są w odległości ok. 4,4 km na zachód od centrum Kowalewa Pomorskiego. Jako zdegradowany został wskazany cały obszar sołectwa, jednak do rewitalizacji, na podstawie wskaźników podanych w podrozdziale 2.2, wyznaczono część z zabudowaniami, czyli Mariany, o powierzchni 2,80 km², stanowiącą 1,98% powierzchni Gminy.

Sfera społeczna

Na koniec 2015 r. na tym terenie zamieszkiwało 154 mieszkańców, co stanowi 1,34% mieszkańców Gminy. Na przestrzeni lat 2006-2015 liczba mieszkańców podobszaru zwiększyła się z 150 do 154, łącznie o 2,67%, podczas gdy liczba mieszkańców Gminy zwiększyła się o 1%.

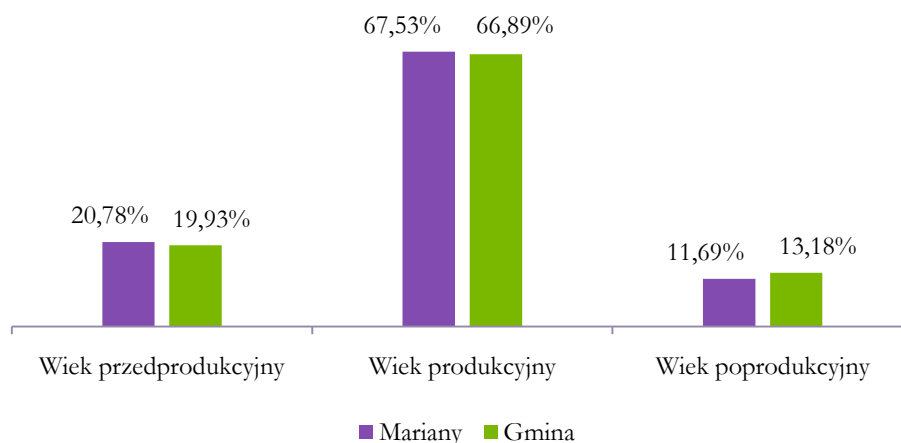
Wykres 15. Liczba ludności Marian w latach 2006-2015

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Analizowany obszar zamieszkuje w przeważającej części osoby w wieku produkcyjnym (18 – 64 lat), które stanowią ponad 67,53% ogółu osób zameldowanych na tym obszarze. Duży jest udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), którzy stanowią 20,78% mieszkańców. Najmniej liczna jest grupa osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 lat) – stanowią one zaledwie 11,69% mieszkańców. W związku z tym wskaźnik obciążenia demograficznego na terenie badanego obszaru jest stosunkowo korzystny i wynosi 17,31% wobec 19,70% na obszarze całej Gminy.

Wykres 16. Struktura wiekowa ludności Marian

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Podobszar charakteryzuje się wysokim udziałem osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych - wynosi on 80% przy średniej dla Gminy wynoszącej 64,24%. Udział osób bezrobotnych do 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych na wyznaczonym podobszarze wynosi 20% i jest wyższy od średniej dla Gminy o 2,64p.p.

Poziom ubóstwa mierzony ilością gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w Marianach jest niski. W 2015 r. zaledwie 3 rodziny (liczące łącznie 14 osób) korzystały stale, czyli dłużej niż 18 miesięcy ze świadczeń pomocy społecznej, co stanowi 9,09% ogółu gospodarstw domowych na tym terenie (średnio w Gminie było to 15,48%).

Na badanym obszarze tylko 1 dziecko w wieku 3-5 lat uczęszcza do przedszkola (czyli 20% wszystkich dzieci w tym wieku). Podczas gdy w całej Gminie edukacją przedszkolną objętych jest 36,27% dzieci w wieku 3-5 lat.

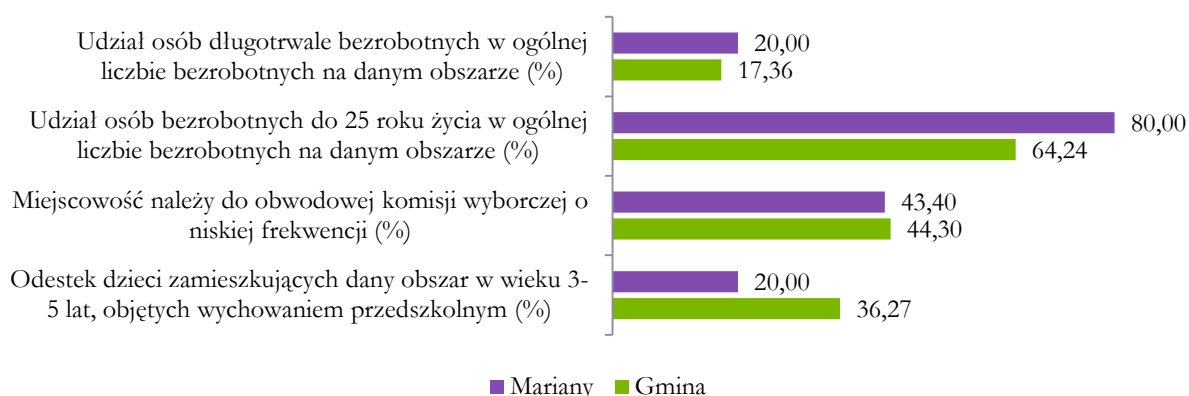
Mariany należą do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Wielkim Rychnowie. W roku 2015 r. wynik z I części (j. polski i matematyka) sprawdzianu szóstoklasisty w tej szkole wyniósł 70% i tym samym był o 6 p.p. wyższy od średniego wyniku Gminy. Natomiast z II części sprawdzianu (j. angielski) osiągnięty wynik był nieco niższy (68%) niż w Gminie (70%). W trzech poprzednich latach (2014-2012) SP w Wielkim Rychnowie zawsze osiągała lepsze wyniki niż cała Gmina. Z kolei względny wynik, czyli stosunek wyniku uzyskanego przez szkołę w 2015 r. na tle średniej wartości wojewódzkiej wyniósł 1,09 i tym samym był niższy od względnego wyniku z 2012 r. wynoszącego 1,13.

Na analizowanym obszarze w 2015 r. Posterunek Policji w Kowalewie Pomorskim nie odnotował żadnej interwencji z powodu zakłócania miru domowego lub porządku publicznego.

Działaniami na rzecz mieszkańców w Marianach zajmuje się jednostka OSP i Soltys wraz z Radą Sołecką.

Poziom aktywności mieszkańców mierzony wskaźnikiem frekwencji wyborczej wskazuje, że Mariany należą do tych miejscowości, gdzie aktywność ta jest niższa niż średnia dla całej Gminy. Frekwencja wyborcza we wszystkich wyborach w 2015 r. w obwodowej komisji wyborczej nr 7, do której należą Mariany wyniosła 43,40% (frekwencja w Gminie to 44,30%). W wyborach parlamentarnych udział wzięło 41,67% uprawnionych do głosowania (w Gminie 42,59%), natomiast w wyborach prezydenckich w I turze – 41,92%, a w II turze – 46,63% (w całej Gminie było to odpowiednio 42,44% i 47,87%).

Wykres 17. Podobszar 3–wybrane kryzysowe zjawiska w sferze społecznej

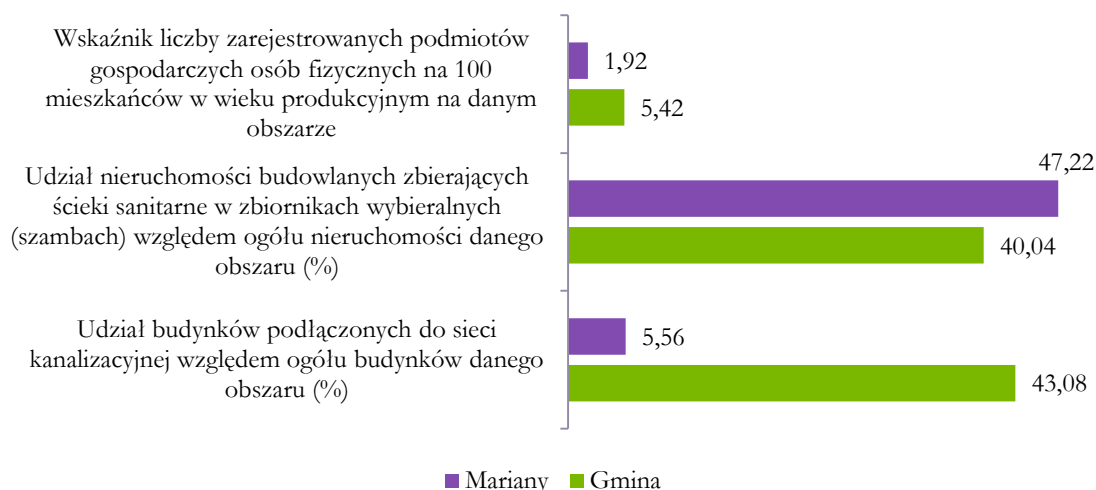
Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Pozostałe sfery

Na podobszarze wskaźnik przedsiębiorczości mierzony liczbą podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 1,92, co stanowi drugi najniższy (po Chelmońcu) wynik w Gminie.

Wyposażenie w infrastrukturę techniczną jest nienajlepsze. Tylko 5,56% nieruchomości podłączonych jest do sieci kanalizacyjnej. Pozostałe posiadają albo szamba (47,22%) albo przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Wykres 18. Podobszar 3 - kryzysowe zjawiska w sferze gospodarczej, środowiskowej i technicznej

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Na podobszarze znajduje się infrastruktura społeczna w postaci boiska, placu zabaw dla dzieci i remizo-świetlicy, która wymaga remontu.

Przez teren miejscowości przebiega linia kolejowa o znaczeniu krajowym relacji Toruń – Olsztyn. Znajdują się tutaj 2 przejazdy kolejowe: w ciągu drogi powiatowej nr 2104C (brak zabezpieczeń w postaci zapór) oraz na drodze powiatowej nr 2103C (zabezpieczenie w postaci zapór). Niezabezpieczony przejazd

kolejowy stanowi duże zagrożenie komunikacyjne zarówno dla mieszkańców miejscowości, jak i przejezdnych, gdyż dochodzi na nim do wielu groźnych wypadków.

Zdjęcie 2. Remizo-świetlica w Marianach

Źródło: Opracowanie własne

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na podobszarze Mariany

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Spoleczne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysoki udział osób długotrwaniebezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych, ▪ Relatywnie wysoki udział bezrobotnych do 25 roku życia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korzystny wskaźnik obciążenia demograficznego, ▪ Niski wskaźnik przestępczości, ▪ Działalność OSP oraz Soltysa i Rady Soleckiej.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bardzo niski wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców na terenie miejscowości, ▪ Bardzo niski udział infrastruktury kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków, ▪ Zły stan istniejącej infrastruktury społecznej (remizo-świetlicy). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Istniejąca infrastruktura społeczna: remizo-świetlica, boisko, plac zabaw.

5.4 Podobszar 4: Piątkowo

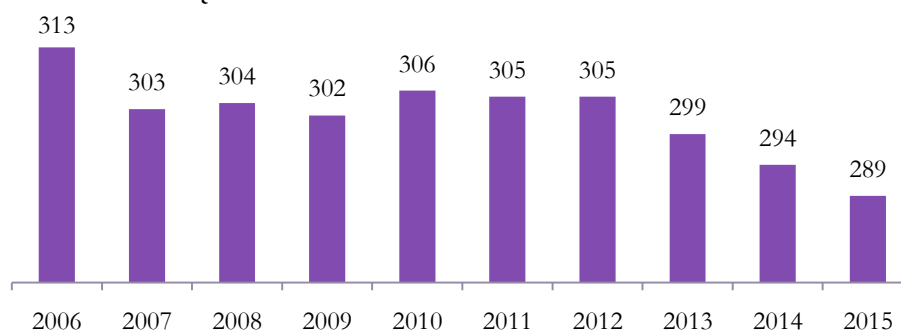
Piątkowo jest położone w północno-wschodnim krańcu Gminy Kowalewo Pomorskie, w odległości około 8 km od centrum miasta, w pobliżu granicy z gminami Wąbrzeźno i Dębowa Łąka. Jako zdegradowany został wskazany cały obszar sołectwa, jednak do rewitalizacji, na podstawie wskaźników podanych w podrozdziale 2.2, wyznaczono część z zabudowaniami, czyli miejscowość Piątkowo o powierzchni 0,73 km², stanowiącą 0,52% powierzchni Gminy. Piątkowo to wieś popegeerowska z pozostałościami infrastruktury (przede wszystkim budynkami mieszkalnymi) po dawnym PGR.

Sfera społeczna

Na koniec 2015 r. na terenie Piątkowa zamieszkiwało 289 mieszkańców, co stanowi 2,51% mieszkańców Gminy. Na przestrzeni lat 2006-2015 liczba mieszkańców podobszaru zmniejszyła się z 313 do 289, łącznie o -7,67%, podczas gdy w Gminie wzrosła o 1%.

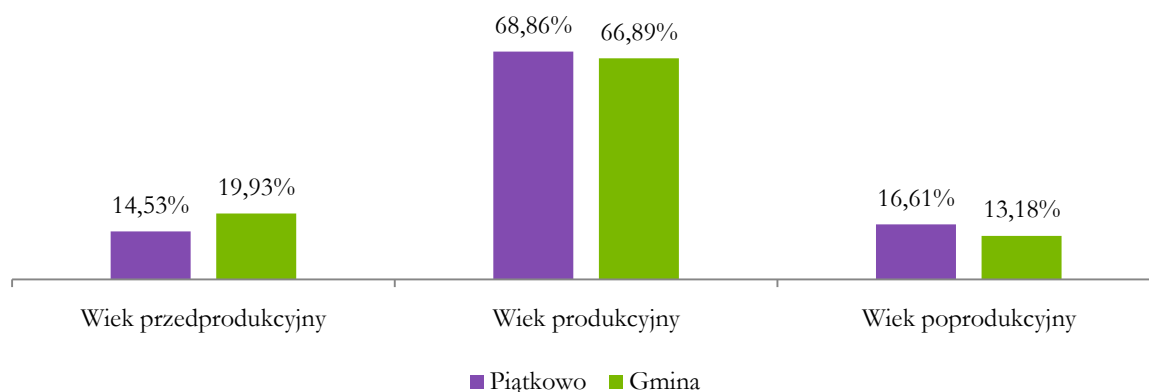
Wykres 19. Liczba ludności Piątkowa w latach 2006-2015

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Na analizowanym obszarze większość mieszkańców to osoby w wieku produkcyjnym (18 – 64 lat), które stanowią 68,86% ogółu osób zameldowanych. Liczną grupą są osoby starsze – aż 16,61%, podczas gdy średnio w Gminie jest ich 13,18%. Jednocześnie stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym względem liczby osób wieku produkcyjnym wynosi 24,12%. Najmniej liczną grupę tworzą osoby w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) – 14,53% ogółu mieszkańców.

Wykres 20. Struktura wiekowa ludności Piątkowa

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

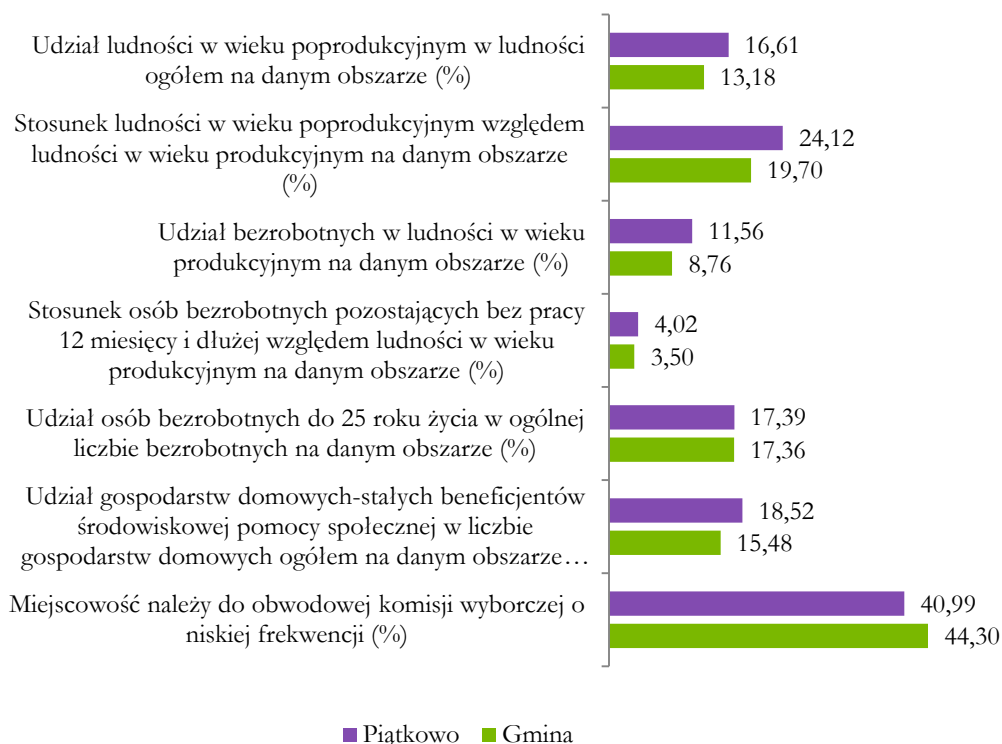
Podobszar charakteryzuje się dość wysokim poziomem bezrobocia. Pod koniec 2015 r. udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wynosił 11,56%. Jest to wynik wyższy o 2,8 p.p. od średniej dla Gminy, wynoszącej 8,76%. Dodatkowo stosunek liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy do ogółu osób w wieku produkcyjnym wynosi 4,02% i również przekracza średnią dla Gminy (3,50%). W strukturze bezrobocia zwraca uwagę udział osób bezrobotnych do 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych - na wyznaczonym podobszarze wynosi on 17,39%.

Czynnikiem kryzysowym na wyznaczonym podobszarze jest również relatywnie wysoki udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze. Wynosi on dla badanego obszaru 18,52% i jest

wyższy od średniej gminnej o 3,04p.p. Z pomocy MGOPS przez okres dłuższy niż 18 miesięcy korzystało w 2015 r. 5 rodzin, w których łącznie było 12 osób.

Poziom aktywności mieszkańców mierzony wskaźnikiem frekwencji wyborczej wskazuje, że w Piątkowie aktywność ta jest niższa niż w Gminie. Frekwencja wyborcza we wszystkich wyborach w 2015 r. w obwodowej komisji wyborczej nr 4, do której należy Piątkowo wyniosła 40,99% (frekwencja w Gminie to 44,30%). W wyborach parlamentarnych udział wzięło 37,35% uprawnionych do głosowania (w Gminie 42,59%), natomiast w wyborach prezydenckich w I turze – 38,55%, a w II turze – 47,09% (w całej Gminie było to odpowiednio 42,44% i 47,87%).

Wykres 21. Podobszar 4 - kryzysowe zjawiska w sferze społecznej

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Miejscowość Piątkowo należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Pluskowęsach. Średnie wyniki tej szkoły są nieco niższe od osiągniętych w Gminie. W roku 2015 uczniowie ze sprawdzianu szóstoklasisty uzyskali wyniki na poziomie 60% z języka polskiego i matematyki oraz 68% z języka angielskiego (podczas gdy średni wynik w Gminie wynosił odpowiednio 64% i 70%). Podobna sytuacja miała miejsce w latach 2013/2014 i 2012/2013. Również przeciętny wynik za ostatnie 3 lata (58%)¹² jest niższy od średniego wyniku w województwie kujawsko-pomorskim (62%).

W Piątkowie działa Koło Gospodyń Wiejskich oraz Soltys wraz z Radą Solecką.

Pozostałe sfery

Kwestią problematyczną jest również poziom przedsiębiorczości. W Piątkowie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadają zaledwie 2 podmioty gospodarcze. Jest to jeden z niższych wyników

¹² Średni wynik z języka polskiego i matematyki.

w Gminie, co wskazuje na konieczność podjęcia działań mających na celu stworzenie warunków do skutecznej aktywizacji zawodowej mieszkańców.

Wykres 22. Podobszar 4 - kryzysowe zjawiska w sferze gospodarczej

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Na terenie podobszaru jedynymi obiektami infrastruktury społecznej są boisko i plac zabaw. W Piątkowie brakuje świetlicy wiejskiej – miejsca gdzie mogliby spotykać się mieszkańcy, gdzie odbywałyby się ważne dla lokalnej społeczności wydarzenia. Świetlica służyłaby jako miejsce organizacji:

- Szkoleń podwyższających kwalifikacje zawodowe mieszkańców,
- Warsztatów rozwijających umiejętności lokalnej społeczności m. in. z zakresu rękodziela artystycznego, florystyki, kulinariów,
- Zajęć sportowo – rekreacyjnych,
- Zajęć informatycznych dla osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym,
- Spotkań integracyjnych i okolicznościowych.

Zdjęcie 3. Obiekt pełniący funkcje świetlicy wiejskiej w Piątkowie

Źródło: Opracowanie własne

Pod względem wyposażenia w infrastrukturę techniczną sytuacja wygląda podobnie jak w całej Gminie. Wszyscy mieszkańcy mają dostęp do wodociągu, z sieci kanalizacyjnej korzysta 81% nieruchomości, a pozostałe 19% zbiera ścieki sanitarne w zbiornikach wybieralnych.

Na obszarze objętym rewitalizacją, na działce nr 74 (w parku) znajdują się 2 pomniki przyrody, tj. dąb i jesion wyniosły. W ramach planowanych działań rewitalizacyjnych na wskazanym terenie nie będą prowadzone żadne działania, stąd też program rewitalizacji w żaden sposób nie naruszy ustanowionych celów i zasad ochrony dla wskazanych form ochrony przyrody.

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na podobszarze Piątkowo

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Spoleczne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zmniejszająca się liczba ludności, ▪ Niekorzystny wskaźnik obciążenia demograficznego, ▪ Relatywnie wysoki udział osób bezrobotnych, w tym osób bezrobotnych dłużej niż 12 miesięcy, w stosunku do osób w wieku produkcyjnym, ▪ Problemy ze znalezieniem pracy wśród osób młodych, ▪ Korzystanie z pomocy społecznej, ▪ Jakość kształcenia, ▪ Niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niski wskaźnik przestępczości, ▪ Działalność Koła Gospodyń Wiejskich i Soltysa wraz z Radą Solecką.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niski wskaźnik przedsiębiorczości wśród mieszkańców, ▪ Brak infrastruktury społecznej (świetlice). 	-

5.5 Podobszar 5: Srebrniki

Srebrniki położone są ok. 5,3 km na północny-zachód od miasta Kowalewo Pomorskie, w okolicy typowo rolniczej. Jako zdegradowany został wskazany cały obszar sołectwa, jednak do rewitalizacji, na podstawie wskaźników podanych w rozdziale 2.2, wyznaczono część z zabudowaniami, czyli miejscowość Srebrniki, o powierzchni 5,88 km², która stanowi 4,16% powierzchni Gminy.

Sfera społeczna

Na koniec 2015 r. na tym terenie zamieszkiwało 285 mieszkańców, co stanowi 2,48% ludności Gminy. Na przestrzeni lat 2006-2015 liczba mieszkańców podobszaru zmniejszyła się z 298 do 285, łącznie o -4,56%.

Wykres 23. Liczba ludności Srebrnik w latach 2006-2015

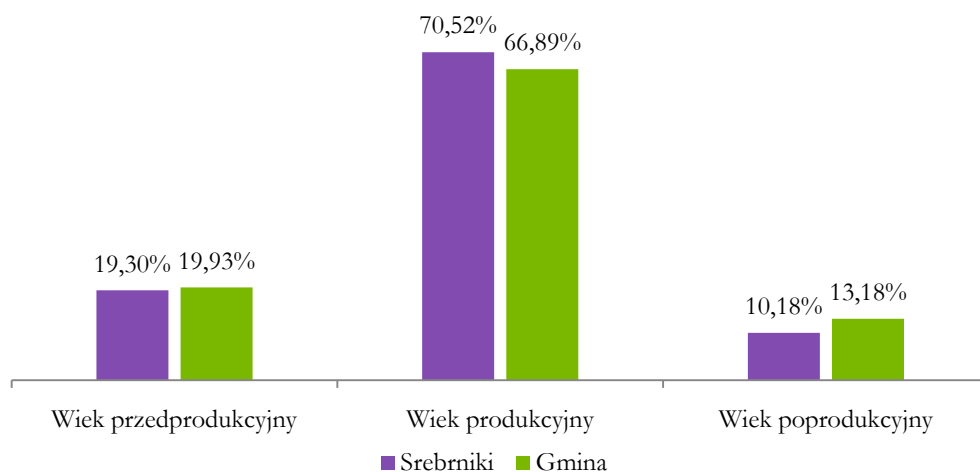

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Analizowany podobszar zamieszkuje w przeważającej części osoby w wieku produkcyjnym (18-64 lat), które stanowią 70,52% ogółu osób zameldowanych na tym obszarze. Udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), jest na poziomie średniej gminnej i wynosi 19,30%. Znacząco mniej liczna niż średnia dla Gminy jest grupa osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 lat) – stanowią one zaledwie 10,18% mieszkańców przy średniej dla Gminy 13,18%. W związku z tym wskaźnik

obciążenia demograficznego na terenie badanego obszaru jest niezwykle korzystny i wynosi 14,43% wobec 19,70% na obszarze całej Gminy.

Wykres 24. Struktura wiekowa ludności Srebrnik

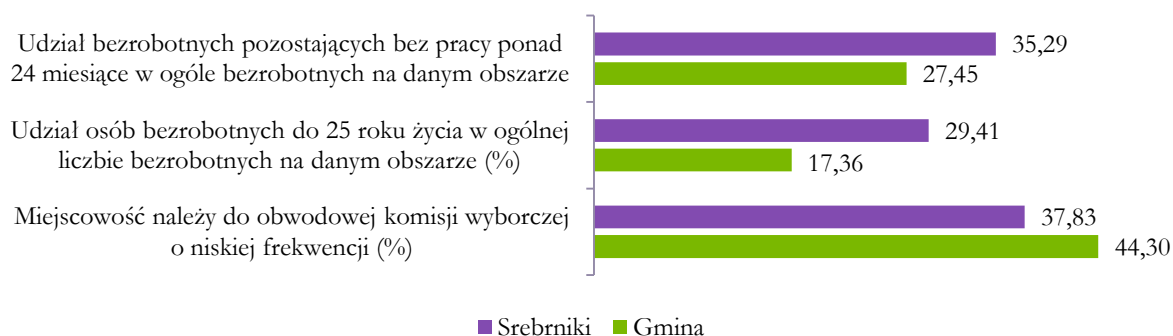

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Podobszar charakteryzuje się niekorzystnymi wskaźnikami w sferze bezrobocia. Co prawda na koniec 2015 r. udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wynosił 8,46% i był tylko nieznacznie niższy od średniej dla Gminy, wynoszącej 8,76%. Jednak stosunek liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące w stosunku do ogółu osób bezrobotnych wynosił 35,29% i znacznie przekraczał średnią dla Gminy wynoszącą 27,45%. W strukturze bezrobocia zwraca również uwagę wysoki udział osób bezrobotnych do 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych na wyznaczonym podobszarze, który na koniec 2015 r. wyniósł 29,41% i był wyższy od średniej dla Gminy o 12,05p.p.

Poziom aktywności mieszkańców mierzony wskaźnikiem frekwencji wyborczej w Srebrnikach jest niższy niż w Gminie. Frekwencja wyborcza we wszystkich wyborach w 2015 r. w obwodowej komisji wyborczej nr 8, do której należą Srebrniki wyniosła 37,83% (frekwencja w Gminie to 44,30%). W wyborach parlamentarnych udział wzięło 35,66% uprawnionych do głosowania (w Gminie 42,59%), natomiast w wyborach prezydenckich w I turze – 36,36%, a w II turze – 41,48% (w całej Gminie było to odpowiednio 42,44% i 47,87%).

Wykres 25. Podobszar 5 –wybrane kryzysowe zjawiska w sferze społecznej

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Ważnym czynnikiem, który należy zidentyfikować, dokonując diagnozy obszaru rewitalizowanego jest liczba interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego. Na analizowanym obszarze odnotowano w roku 2015 jedynie 4 tego typu zdarzenia, co w stosunku do ogółu gospodarstw domowych daje 6,78%, wobec 26,48% na terenie Gminy.

Z pomocy społecznej długotrwale (czyli powyżej 18 miesięcy) w 2015 r. korzystało 6 rodzin mieszkających w Srebrnikach (10,17% wszystkich gospodarstw domowych, podczas gdy średnio w Gminie było to 15,48% ogółu gospodarstw).

Srebniki należą do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Wielkim Rychnowie. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w tej w szkole w 2015 r. z j. polskiego i matematyki (70%) były wyższe od średnich wyników w Gminie (64%) i nieco niższe z j. angielskiego (68%, podczas gdy w Gminie - 70%). Z kolei względny wynik, czyli stosunek wyniku uzyskanego przez szkołę w 2015 r. na tle średniej wartości wojewódzkiej wyniósł 1,09 i tym samym był niższy od względnego wyniku z 2012 r. wynoszącego 1,13.

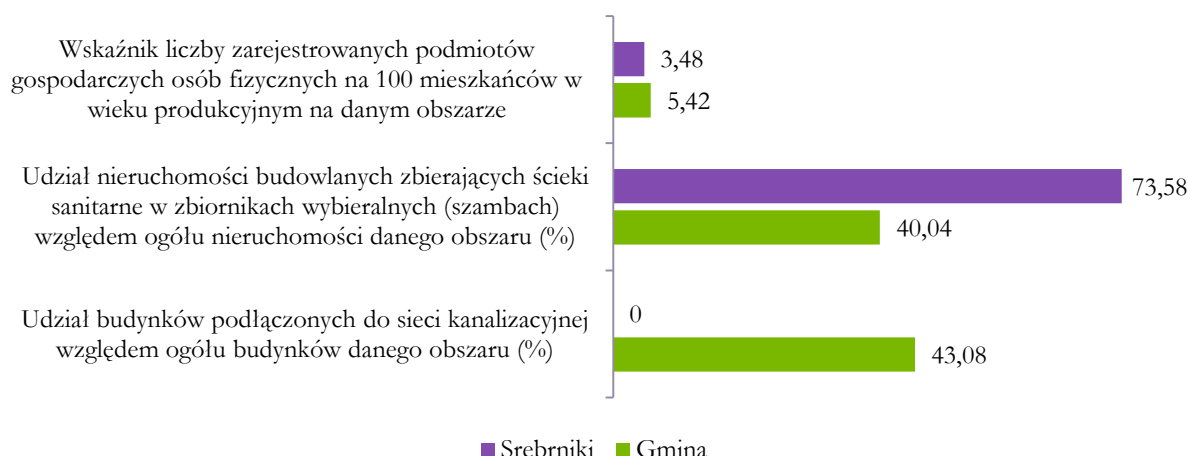
Na terenie miejscowości działa jednostka OSP, która nie tylko zajmuje się ratownictwem, ale również organizuje i aktywizuje mieszkańców. Ponadto na rzecz lokalnej społeczności działa Soltys z Radą Solecką.

Pozostałe sfery

Wskaźnik przedsiębiorczości w Srebrnikach jest korzystniejszy od podobnego wskaźników Chelmońcu, Marianach i Piątkowie, gdyż wynosi 3,48 podmiotów gospodarczych na 100 osób w wieku produkcyjnym. Jednakże sytuacja i tak jest gorsza niż w Gminie (5,42).

Niekorzystnie przedstawia się również poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Miejscowość nie jest podłączona do kanalizacji. W związku z czym mieszkańcy korzystają albo ze zbiorników wybieralnych (73,58% nieruchomości) albo też posiadają przydomowe oczyszczalnie ścieków (w Srebrnikach jest ich 14).

Wykres 26. Podobszar 5 - kryzysowe zjawiska w sferze gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Na podobszarze znajduje się remizo-świetlica, która wymaga remontu i adaptacji na cele aktywizacji mieszkańców i cele rekreacyjno-wypoczynkowe, natomiast przy budynku znajduje się teren, który można zagospodarować i również wykorzystywać na potrzeby wypoczynku i rekreacji. Pozostała infrastruktura społeczna to boisko i plac zabaw dla dzieci, które są w złym stanie technicznym i nie spełniają obowiązujących norm prawnych.

Zdjęcie 4. Remizo-świetlica w Srebrnikach

Źródło: Opracowanie własne

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na podobszarze Srebniki

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Malejąca liczba ludności, ▪ Wysoki udział osób pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogólnej liczbie osób bezrobotnych, ▪ Wysoki udział bezrobotnych do 25 roku życia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korzystny wskaźnik obciążenia demograficznego, ▪ Niski wskaźnik przestępczości, ▪ Niski udział gospodarstw stale korzystających z pomocy społecznej, ▪ Działalność OSP oraz Soltysa wraz z Radą Sołecką.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niski wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców na terenie miejscowości, ▪ Brak infrastruktury kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków, ▪ Zły stan istniejącej infrastruktury społecznej (remizo-świetlice). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Istniejąca infrastruktura społeczna: remizo-świetlica, boisko, plac zabaw.

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Dla optymalnego przygotowania procesu rewitalizacji, pierwszym krokiem było przeprowadzenie pełnej diagnozy problemów z jakimi borykają się mieszkańcy i użytkownicy zarówno Miasta, jak i Gminy Kowalewo Pomorskie. Na tej podstawie zdefiniowana została wizja zmiany (odnowy) obszaru wymagającego rewitalizacji, czyli Kowalewa Pomorskiego - Centrum, Chelmońca, Piątkowa, Marian i Srebrnik. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego obejmuje okres do 2023 r. i odnosi się do wszystkich sfer, w których zdiagnozowano problemy.

Ważne przy określaniu wizji było poznanie oczekiwań społeczeństwa wobec zamierzonej rewitalizacji danego obszaru – dotyczy to zarówno mieszkańców i użytkowników obszaru rewitalizacji, jak i wszystkich, na których będą mieć wpływ podjęte działania rewitalizacyjne. Przeprowadzone badanie ankietowe pokazało, że najbardziej oczekiwanymi efektami procesu rewitalizacji według mieszkańców są:

- Rozwój świetlic wiejskich (budowa lub remont oraz zagospodarowanie terenów przyległych),
- Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej wraz z rozwojem odpowiedniej infrastruktury,
- Poprawa dostępności komunikacyjnej miejscowości wiejskich,
- Poprawa stanu dróg i budowa obwodnicy,
- Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców,
- Działania na rzecz zwiększenia miejsc pracy.

Ankietowani wyraźnie wskazali, że najważniejszymi problemami są:

- a) W sferze społecznej:
  - Bezrobocie,
  - Brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną,
  - Niska aktywność mieszkańców,
- b) W sferze gospodarczej:
  - Brak miejsc pracy,
  - Brak dobrego dojazdu do miejscowości,
- c) W sferze przestrzenno-technicznej:
  - Zły stan dróg,
  - Brak lub niedostateczna ilość połączeń komunikacyjnych,
  - Niedostatecznie rozwinięta lub brak sieci kanalizacyjnej,
- d) W sferze środowiskowej:
  - Niska świadomość ekologiczna wśród mieszkańców,
  - Zanieczyszczenie powietrza (przez ruch samochodowy, tradycyjne piece grzewcze).

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę oraz wyniki badań ankietowych, sformulowano następującą wizję obszaru rewitalizacji:

W wyniku przeprowadzonej rewitalizacji w Mieście i Gminie Kowalewo Pomorskie, stan obszarów, na których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych ulegnie poprawie. Dzięki synergicznym efektom poszczególnych działań złagodzone zostaną obecnie występujące problemy społeczne, zwłaszcza wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem. Wzrośnie aktywność lokalna wśród mieszkańców, którzy będą mogli korzystać z rozwiniętej infrastruktury i dobrze zagospodarowanych terenów publicznych.

Wizję tą pozwolą zrealizować poniżej wskazane cele i kierunki działań.

7. Cele rewitalizacji i kierunki działań

W odpowiedzi na problemy zidentyfikowane na etapie diagnozy i konsultacji społecznych wyznaczono odpowiadające im cele rewitalizacji odnoszące się przede wszystkim do sfery społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Poniżej sformułowane cele są pochodną wizji określającej stan końcowy procesu rewitalizacji w roku 2023 i są ukierunkowane na osiągnięcie efektów procesów rewitalizacji w województwie kujawsko-pomorskim. Każdy cel został opisany przy pomocy skwantyfikowanych wskaźników z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi. Do każdego z celów rewitalizacji przypisano konkretne kierunki działań oraz przedsięwzięcia. Stanowią one zestawienie najważniejszych grup działań pozwalających na osiągnięcie założonych celów.

Ponadto każdy z celów został opisany skwantyfikowanymi wskaźnikami, z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi planowanymi do osiągnięcia w 2023 r.

Tabela 51. Wskaźniki dla celów rewitalizacji

Nazwa wskaźnika	Rok bazowy	Rok docelowy
Cel 1: Wzrost aktywności społecznej i ożywienie społeczne		
Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie	0	775
Liczba dzieci objętych wsparciem w programie	0	125
Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	0	132
Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu	0	775
Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	0	132
Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	0	1
Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	0	1
Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych lub doposażonych w ramach programu w sprzęt niezbędny do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	0	2
Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i uczniów młodszych objętych pracą indywidualną	0	126

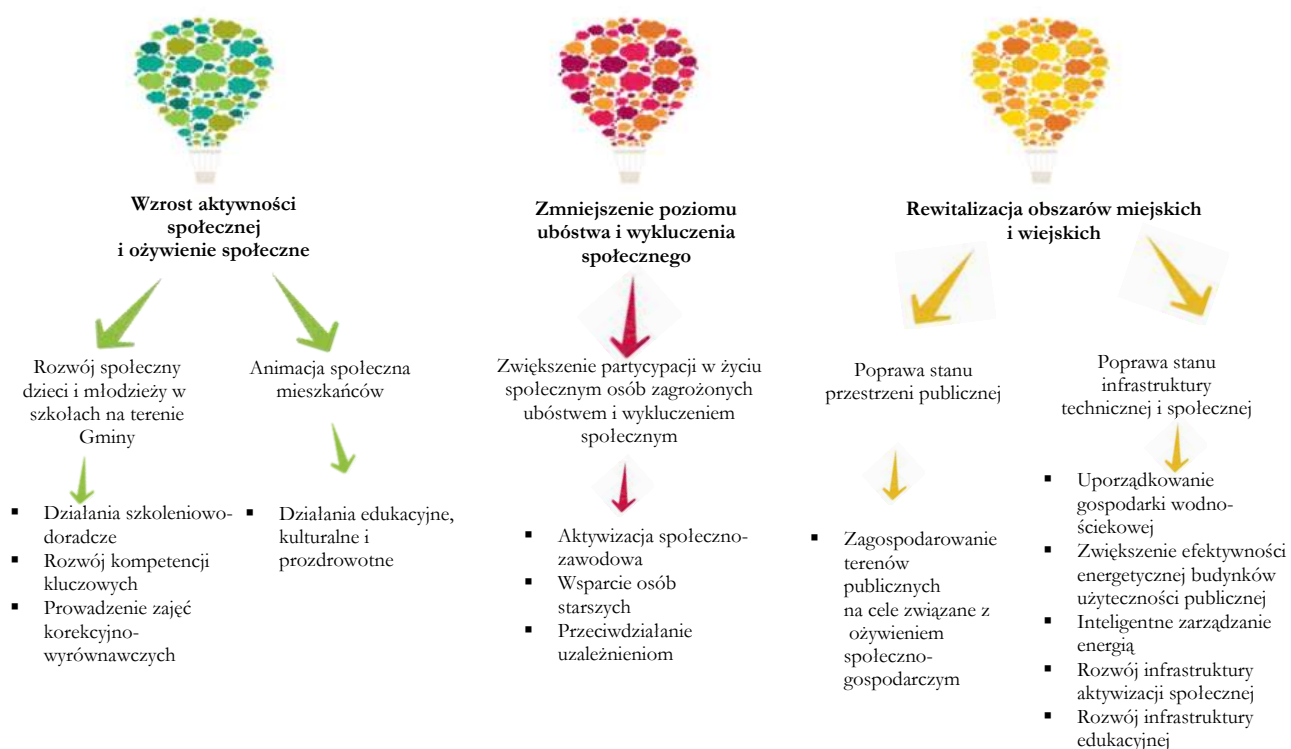
Liczba szkół i placówek systemu oświaty, które wykorzystują sprzęt niezbędny do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	0	2
Liczba osób objętych wsparciem w projekcie	0	180
Liczba osób biorących udział w imprezie plenerowej	0	700
Liczba zorganizowanych imprez plenerowych	0	1
Cel 2: Zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego		
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	0	46
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	0	3
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	0	28
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu	0	24
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	0	10
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	0	20
Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu	0	1
Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich	0	1
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	0	1
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (m ²)	0	3 088
Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich	0	20
Liczba osób objętych wsparciem w projekcie	0	65

Cel 3: Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich			
Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich	0	970	
Liczba nowoutworzonych usług na obszarze rewitalizowanym	0	1	
Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach	0	48 970	
Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów	0	930	
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	0	10	
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)	0	13,4077	
Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich	0	2	
Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (ha)	0	0,83	
Liczba przebudowanych punktów oświetleniowych	0	70	
Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych	0	100	
Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej (%)	0	58%	
Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych	- Efekt energetyczny (%)	0	56,01%
	Efekt ekologiczny (%)	0	55,18%
Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	0	1	
Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE	0	1	
Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji (m ²)	0	1 937,49	
Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE (kWh)	0	5850	
Zmniejszenie emisji CO ₂ (kg/rok)	0	36 822	
Roczne zmniejszenie zapotrzebowania na energię (%)	0	59,74%	

Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej (kWh)	0	185 196
Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej (kWh)	0	4 897,92
Zmniejszenie ilości suchej masy odpadów ściekowych podlegających przetworzeniu (%)	0	90%
Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych	0	1
Powierzchnia obszarów na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów (ha)	0	0,97
Powierzchnia wspartych miejskich terenów zieleni (ha)	0	0,97

Źródło: Opracowanie własne

Schemat 5. Cele, kierunki działań i przedsięwzięcia

8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Dla zapewnienia osiągnięcia wyznaczonych celów oraz wyprowadzenia obszarów rewitalizowanych ze stanu kryzysowego, a także zrealizowania wytyczonych kierunków działań niezbędne jest wskazanie głównych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Na przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się projekt lub grupa projektów i innych działań w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, wynikających z programu rewitalizacji i logicznie powiązanych z treścią oraz celami programu.

W poniższej tabeli wskazano kluczowe dla procesu rewitalizacji przedsięwzięcia oraz projekty rewitalizacyjne nastawione na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów.

Kolejna tabela zawiera zbiorczy opis tzw. uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja również przyczyni się do osiągnięcia założonych efektów rewitalizacji, a których dokładne określenie na tym etapie nie jest możliwe.

Tabela 52. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/ e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
CEL REWITALIZACJI: Wzrost aktywizacji społecznej i ożywienie społeczne									
Kierunek działań: Rozwój społeczny dzieci i młodzieży w szkołach zlokalizowanych na terenie gminy									
1,2, 3,4, 5	Działania szkoleniowo-doradcze	1. Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie ochrony zdrowia u dzieci, młodzieży i dorosłych w Gminie Kowalewo Pomorskie	S	Gmina Kowalewo Pomorskie/Szkoły z terenu Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie	- Zorganizowanie szkoleń dotyczących promocji zdrowego stylu życia dla dzieci, młodzieży i dorosłych z terenu Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie.	Szkoły z terenu Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie	20 000,00	- Liczba osób objętych wsparciem w projekcie – 60 osób.	Ilość wydanych dyplomów uczestnictwa.
1	Działania szkoleniowo-doradcze	2. Doradztwo edukacyjno-zawodowe w Publicznym Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim	S	Gmina Kowalewo Pomorskie/ Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim	- Stworzenie cyklu zajęć dodatkowych dla uczniów z zakresu doradztwa zawodowego i technik uczenia się; warsztaty dla gimnazjalistów, wycieczki do zakładów pracy, spotkania z pracodawcami, - Organizacja szkoleń dla nauczycieli mających na celu doskonalenie metod pracy z uczniami, kursy języka obcego.	Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II ul. Jana Pawła II 2a 87-410 Kowalewo Pomorskie	63 373,00	- Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie – 350 osób, - Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie – 55 osób, - Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu - 350 osób, - Liczba nauczycieli,	Ilość wydanych dyplomów uczestnictwa.

¹³ 1 – Kowalewo Pomorskie-Centrum, 2 – Chelmoniec, 3 – Mariany, 4 – Piątkowo, 5 - Srebrniki

¹⁴ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
								którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu – 55 osób, - Liczba szkół, których pracownicy przedmiotowe zostały doposażone w programie – 1 szt.	
1,2, 3,4, 5	Rozwój kompetencji kluczowych	3. Akademia kompetencji kluczowych	S	Gmina Kowalewo Pomorskie/Szkoły z terenu Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie	- Podniesienie kompetencji zawodowych kadry dydaktycznej - Wykorzystanie nowoczesnych technologii w procesie kształcenia, - Pobudzanie kreatywności, - Praca z uczniem wymagającym wsparcia, - Praca z uczniem uzdolnionym, - Zakup niezbędnych pomocy dydaktycznych.	Gmina Kowalewo Pomorskie / Szkoły z terenu Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie	200 000,00	- Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu - 75 osób, - Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu – 5 osób, - Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie – 5 osób, - Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie – 75 osób.	Ilość wydanych dyplomów lub certyfikatów, listy obecności na zajęciach.
1	Rozwój kompetencji kluczowych	4. Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów Publicznego	S	Gmina Kowalewo Pomorskie/P	- Organizacja zajęć dodatkowych; stacjonarnych i wyjazdowych skierowanych	Publiczne Gimnazjum im. Jana	126 747,00	- Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania	Ilość wydanych dyplomów lub

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
		Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim		publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim	h na działania zespołowe, podnoszenie kompetencji matematyczno-przyrodniczych, komunikacji w języku obcym i ojczystym, rozwój kreatywnego myślenia, posługiwania się nowoczesnymi technologiami informatycznymi, - Wdrażanie uczniów do uczenia ustawicznego - Wyposażenie szkoły w nowoczesne technologie informatyczne.	Pawła II		kompetencji kluczowych w programie – 350 osób, - Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu – 350 osób, - Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu – 55 osób, - Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie – 55 osób, - Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych – 1 szt., - Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych – 1 szt.	certyfi-katów, listy obecności na zajęciach, dokumenty potwierdzające zakup nowego wyposażenia.
1	Rozwój kompetencji kluczowych	5. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, aby zapewnić równy	S	Gmina Kowalewo Pomorskie /Przedszkole Publiczne,	- Doskonalenie umiejętności i kompetencji nauczycieli.	Przed-szkole Publiczne, ul. Szkolna 11,	110 000,00	- Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie – 9 osób, - Liczba nauczycieli, którzy uzyskali	Ilość wydanych dyplomów lub certyfi-katów.

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
		dostęp do edukacji przedszkolnej		ul. Szkolna 11, Kowalewo Pomorskie		Kowalewo Pomorskie		kwalfikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu – 9 osób,	
1	Rozwój kompetencji kluczowych	6. Organizacja zajęć dodatkowych, aby zapewnić równy dostęp do edukacji przedszkolnej	S	Gmina Kowalewo Pomorskie /Przedszkole Publiczne, ul. Szkolna 11, Kowalewo Pomorskie	- Organizacja zajęć dodatkowych.	Przedszkole Publiczne, ul. Szkolna 11, Kowalewo Pomorskie	120 000,00	- Liczba dzieci objętych wsparciem w programie – 125 osób.	Ilość wydanych dyplomów lub certyfikatów, listy obecności na zajęciach.
1	Prowadzenie zajęć kompensacyjnych no-wyrównawczych	7. Wspomaganie uczniów Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	S	Gmina Kowalewo Pomorskie/ Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim	- Organizacja zajęć dla uczniów zdolnych zgodnie z ich zainteresowaniami i predyspozycjami (teatr, chór, gazeta, telewizja, radio, wycieczki krajoznawcze), - Organizacja zajęć dla uczniów z rodzin dysfunkcyjnych (terapia, uspołecznianie), - Organizacja zajęć dla uczniów o niepełnosprawności (warsztaty, wyjazdy), - Organizacja zajęć rozwijających zainteresowania przedmiotowe.	Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II ul. Jana Pawła II 2 87-410 Kowalewo Pomorskie	84 498,00	- Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i uczniów młodszych objętych pracą indywidualną – 75 osób, - Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych lub doposażonych w sprzęt niezbędny do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami – 1 szt., - Liczba szkół i placówek systemu oświaty, które wykorzystują sprzęt niezbędny do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – 1 szt.	Ilość wydanych dyplomów lub certyfikatów, listy obecności na zajęciach, dokumenty potwierdzające zakup nowego wyposażenia.

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
Kierunek działań: Animacja społeczna mieszkańców									
1,2, 3,4, 5	Działania edukacyjne, kulturalne i prozdrowotne	8. Zdrowo, na Sportowo w świetlicy	S	Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Zdrowia	- Zajęcia z psychodietetykiem z zakresu zdrowego odżywiania, - Zajęcia sportowe (kręgle, karate, basen), - Warsztaty kulinarne z rodzicami, - Zajęcia z zakresu higieny (spotkanie z pielęgniarką, wizyta w gabinecie stomatologicznym), - Zajęcia z zakresu udzielania pierwszej pomocy.	Świetlica Socjoterapii, świetlice wiejskiej	5 500,00	- Liczba osób objętych wsparciem w projekcie – 30 osób	Ilość wydanych dyplomów lub certyfikatów, listy obecności na zajęciach.
1,2, 3,4, 5	Działania edukacyjne, kulturalne i prozdrowotne	9. Letni, integracyjny blok artystyczny dla mieszkańców Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie	S	Gmina Kowalewo Pomorskie/ MGOK Kowalewo Pomorskie	- Przeprowadzenie warsztatów artystycznych dla dzieci i młodzieży pt. „Artystyczne inspiracje”, - Zorganizowanie integracyjnej imprezy plenerowej prezentującej dorobek artystyczny mieszkańców Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie.	MGOK Kowalewo Pomorskie	40 000,00	- Liczba osób objętych wsparciem w projekcie – 30 osób, - Zorganizowanie 1 imprezy plenerowej, - Udział 700 mieszkańców Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie w imprezie integracyjnej.	Ilość wydanych dyplomów lub certyfikatów, listy obecności na zajęciach.
1,2, 3,4, 5	Działania edukacyjne, kulturalne i prozdrowotne	10. Działania szkoleniowe – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtującej proekologiczne postawy mieszkańców Gminy	S	Gmina Kowalewo Pomorskie/ Szkoły z terenu Miasta i Gminy	- Zorganizowanie szkoleń dot. działań ekologicznych dla mieszkańców Gminy.	Szkoły z terenu Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie	20 000,00	- Liczba osób objętych wsparciem w projekcie – 60 osób	Ilość wydanych dyplomów lub certyfikatów, listy obecności na zajęciach.

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/ e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
		Kowalewo Pomorskie		Kowalewo Pomorskie					
CEL REWITALIZACJI: Zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego									
Kierunek działań: Zwiększenie partycypacji społecznej w życiu społecznym osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym									
1,2, 3,4, 5	Aktywizacja społeczno-zawodowa	11. Ścieżka do aktywności zawodowej	S	Gmina Kowalewo Pomorskie/ MGOPS Kowalewo Pomorskie	- Treningi podnoszenia kompetencji społecznych, - Wizyty studyjne, - Zajęcia aktywizacyjno- edukacyjne, - Współpraca z animatorem społeczności lokalnej, - Edukacja poprzez spotkania z osobami ,które odniosły sukces zawodowy, - Piknik edukacyjny, - Kursy i praktyki zawodowe.	Gmina Kowalewo Pomorskie	100 000,00	- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - 15 osób, - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu - 8 osób, - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) - 3 osoby.	Ilość wydanych dyplomów lub certyfikatów, listy obecności na zajęciach.

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1,2,3,4,5	Aktywizacja społeczno-zawodowa	12. Aktywność szansą na sukces	S	Gmina Kowalewo Pomorskie/ MGOPS Kowalewo Pomorskie	- Kursy, staże i praktyki zawodowe, - Treningi podnoszenia kompetencji społecznych, - Wsparcie psychologiczne, - Poradnictwo specjalistyczne, - Doradztwo zawodowe, - Wizyty studyjne, - Spotkania aktywizacyjno-integracyjne.	Gmina Kowalewo Pomorskie	200 000,00	- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 31 osób, - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - 3 osoby, - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu - 28 osób, - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu - 16 osób, Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) -7 osób.	Ilość wydanych dyplomów lub certyfikatów, listy obecności na zajęciach.

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1,2,3,4,5	Wsparcie osób starszych	13. Integracja seniorów z młodzieżą	S	Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Zdrowia	- Zajęcia kulinarne, rękodzieła, rekreacyjne, - Wizyty w placówkach kultury.	Świetlica Socjoterapii utyczna, świetlice wiejskiej	5 000,00	- Liczba osób objętych wsparciem w projekcie – 25 osób	Ilość wydanych dyplomów lub certyfikatów, listy obecności na zajęciach.
1,2,3,4,5	Wsparcie osób starszych	14. Samotności mówię Nie	S	Gmina Kowalewo Pomorskie/ MGOPS Kowalewo Pomorskie	- Zatrudnienie pracowników, - Zakup niezbędnego wyposażenia, - Zakup wyżywienia dla uczestników, - Zorganizowanie dowozu uczestników, - Zorganizowanie wyjazdów rekreacyjnych, - Prowadzenie zajęć warsztatowych, - Organizacja efektywnego spędzania czasu wolnego.	Miasto Kowalewo Pomorskie	340 000,00	- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie – 20 osób, - Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – 1 szt.	Ilość wydanych dyplomów lub certyfikatów, listy obecności na zajęciach.
1	Wsparcie osób starszych	15. Rewitalizacja istniejącego obiektu na Dzienny Dom Pobytu (budynki byłej stajni + wozowni przy zajezdzie)	PF /T	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Przebudowa istniejącego obiektu (dawnej stajni i wozowni przy zajezdzie) na cele dziennego domu pobytu wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu.	Miasto Kowalewo Pomorskie	800 000,00	- Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich – 1 szt. - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt., - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją –	Protokół odbioru końcowego.

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
								3088 m ² , - Liczba osób korzystających z wybudowanych/ wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich – 20 osób/rok	
1,2,3,4,5	Przeciwdziałanie uzależnieniom	16. Młodzi bez alkoholu	S	Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Zdrowia	- Zajęcia z terapeutą uzależnień (zajęcia z zakresu asertywności, trening umiejętności interpersonalnych), - Zajęcia z realizatorami profilaktyki (warsztaty profilaktyczne), - Zajęcia alternatywne (wizyty w placówkach kultury, zajęcia sportowe), - Zajęcia z rodzicami z elementami PWR.	Świetlica Socjoterapeutyczna, świetlice wiejskiej	4 900,00	- Liczba osób objętych wsparciem w projekcie – 40 osób	Ilość wydanych dyplomów lub certyfikatów, listy obecności na zajęciach.
CEL REWITALIZACJI: Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich									
Kierunek działań: Poprawa stanu i dostępności infrastruktury technicznej i społecznej									
1	Rozwój infrastruktury aktywizacji społecznej	17. Modernizacja zdegradowanego budynku oraz jego adaptacja na budynek użyteczności publicznej	PF /T	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Modernizacja budynku garażowo-magazynowo-biurowego obejmująca: wymianę dachu, okien, instalacji, ocieplenie, remont i	ul. Kościuszki 2, Kowalewo Pomorskie	1 500 000,00	- Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub	Protokół odbioru końcowego.

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
		wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu			malowanie elewacji, kapitalny remont pomieszczeń wewnętrznych, - Zagospodarowanie przyległego otoczenia: utwardzenie terenu, wymiana ogrodzenia.			komercyjnych na obszarach miejskich - 200 osób, - Liczba nowo utworzonych usług na obszarze rewitalizowanym – 1 szt., - Roczne zmniejszenie zapotrzebowania na energię - 54,53%, - Efekt energetyczny /oszczędność energii końcowej - 50,68%, - Efekt ekologiczny /redukcja emisji - 43%.	
2	Rozwój infrastruktury aktywizacji społecznej	18. Rewitalizacja centrum wsi w Chelmońcu poprzez modernizację remizy świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego na cele rekreacyjno-szkoleniowe	PF /T	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Docieplenie ścian zewnętrznych, - Częściowa wymiana stolarki drzwiowej, - Dostosowanie świetlicy wiejskiej do potrzeb organizacji szkoleń dla osób defaworyzowanych poprzez jej wyposażenie, - Zagospodarowanie przestrzeni wokół świetlicy wiejskiej.	Chelmońiec	150 000,00	- Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów – 210 osób/rok, - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,04 ha.	Protokół odbioru końcowego.

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
3	Rozwój infrastruktury aktywizacji społecznej	19. Rozbudowa i remont świetlicy w Marianach	PF /T	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Rozbudowa i remont istniejącego budynku świetlicy wiejskiej (na terenie inwestycji zaprojektowano dobudowę sali świetlicy wraz z nowym dojściem, tarasem i dodatkowym wejściem) - Docieplenie stropodachu i ścian zewnętrznych, - Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej oraz bramy garażowej, - Dopełnienie wyposażenia w sprzęt edukacyjny, w celu rewitalizacji społecznej (organizacja szkoleń i spotkań integracyjno-rekreacyjnych)	Mariany	465 631,00	- Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów - 210 osób/rok, - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.	Protokół odbioru końcowego.
5	Rozwój infrastruktury aktywizacji społecznej	20. Rewitalizacja centrum wsi w Srebrnikach poprzez modernizację remizo-świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego na cele rekreacyjno-szkoleniowe	PF /T	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Docieplenie stropodachu i dachu dwuspadowego, ścian zewnętrznych, - Wymiana bramy garażowej, - Dostosowanie świetlicy wiejskiej do potrzeb organizacji szkoleń dla osób defaworyzowanych – poprzez jej wyposażenie, - Zagospodarowanie przestrzeni wokół świetlicy wiejskiej.	Srebrniki	180 000,00	- Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów - 210 osób/rok, - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 4300 m ²	Protokół odbioru końcowego.

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
4	Rozwój infrastruktury aktywizacji społecznej	21. Budowa Wiejskiego Domu Kultury w Piątkowie wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem terenu w miejscowości Piątkowo	PF /T	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Budowa WDK, - Dostosowanie WDK do potrzeb organizacji szkoleń i imprez niekomercyjnych dla osób defaworyzowanych poprzez jego doposażenie, - Zagospodarowanie przestrzeni wokół WDK.	Piątkowo	500 000,00	- Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów - ok. 300 osób/rok, - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewalizowanych obszarach – 1 szt. - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,3045 ha	Protokół odbioru końcowego.
1	Rozwój infrastruktury edukacyjnej	22. Remont budynku Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim wraz z renowacją terenów zielonych	PF /T	Gmina Kowalewo Pomorskie/ Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim	- Remont i malowanie elewacji budynku, renowacja dachu na hali sportowej, montaż turbowentylatorów, - Renowacja terenów zielonych wokół szkoły; montaż ławek, koszy na śmieci, wymiana znaków informacyjnych.	Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II ul. Jana Pawła II 2 87-410 Kowalewo Pomorskie	280 000,00	- Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich – 0,3, - Liczba osób korzystających z rewalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach – 400 osób, - Liczba osób korzystających z wybudowanych/ wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich –	Protokół odbioru końcowego.

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
								600 osób, - Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich – 1 szt., - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na obszarach – 1 szt.	
1	Rozwój infrastruktury edukacyjnej	23. Modernizacja przystanku dla uczniów poprzez wybudowanie wiaty i zagospodarowanie terenu przy Publicznym Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim	PF	Gmina Kowalewo Pomorskie/ Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim	- Budowa wiaty przystankowej na parkingu przy Skateparku, - Utworzenie parkingu rowerowego przy szkole, - Montaż ławek i koszy na śmieci przy wiacie przystankowej, - Montaż znaków i tablic informacyjnych, - Namalowanie pasów dla pieszych na ulicy Jana Pawła II przy Publicznym Gimnazjum.	Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II ul. Jana Pawła II 2 87-410 Kowalewo Pomorskie	126 747,00	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. - Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach – 120 osób	Protokół odbioru końcowego.
1	Rozwój infrastruktury edukacyjnej	24. Modernizacja terenów zewnętrznych przedszkoli i szkół podstawowych	PF	Gmina Kowalewo Pomorskie/S P im. M. Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim	- Przebudowa boiska o nawierzchni betonowej na bezpieczną nawierzchnię, - Przebudowa istniejącej bieżni, - Przebudowa skoczni do skoku w dal, - Zagospodarowanie terenów zielonych przy boisku poprzez umieszczenie ławek, koszy	SP im. M. Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim	800 000,00	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt., - Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź	Protokół odbioru końcowego.

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					na śmieci, nasadzenia roślin.			utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach – 450 osób	
1	Rozwój infrastruktury edukacyjnej	25. Budowa platformy z szybem dźwigowym przeznaczonej dla osób niepełnosprawnych	T	Gmina Kowalewo Pomorskie/S P im. M. Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim	- Budowa platformy z szybem dźwigowym przeznaczonej dla osób niepełnosprawnych.	SP im. M. Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim	210 000,00	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt., - Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich – 50 osób	Protokół odbioru końcowego.
1	Rozwój infrastruktury edukacyjnej	26. Modernizacja terenu przyległego do przedszkola - plac zabaw oraz ogrodzenie wraz z remontem budynku gospodarczego	PF	Gmina Kowalewo Pomorskie /Przedszkole Publiczne w Kowalewie Pomorskim	- Modernizacja terenu wokół przedszkola (plac zabaw, ogrodzenie, budynek gospodarczy).	Przedszkole Publiczne w Kowalewie Pomorskim	100 000,00	- Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich – 1szt., - Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich – 120 osób.	Protokół odbioru końcowego.

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	Inteligentne zarządzanie energią	27. Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie miasta Kowalewo Pomorskie	PF	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Modernizacja oświetlenia ulicznego (przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii lub z wykorzystaniem energooszczędnych lamp oświetleniowych, montaż urządzeń do inteligentnego sterowania oświetleniem).	Kowalewo Pomorskie	1 000 000,00	- Liczba przebudowanych punktów oświetleniowych – ok. 70 pkt, - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej – ok. 50% w skali roku.	Protokół odbioru końcowego.
1	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej	28. Termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim	T	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Docieplenie stropodachu, ścian zewnętrznych, - częściowa wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, - instalacja paneli fotowoltaicznych, - wymiana istniejących jarzeniowych i żarowych źródeł światła na źródła światła wykorzystujące diody LED	ul. Św. Mikołaja 5, 87-410 Kowalewo Pomorskie	200 000,00	- Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach pub.: - Efekt energetyczny - 66,62%, - Efekt ekologiczny - 69% redukcji emisji, - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 1 szt. - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE – 1 szt. - Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji – 246 m ² - Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji	Protokół odbioru końcowego

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
								wykorzystujących OZE - panele fotowoltaiczne rocznie 5850kWh, - Roczne zmniejszenie zapotrzebowania na energię - 64,95% - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej – 1 955 kWh, - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej – 96 358 kWh.	
1	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej	29. Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej (adaptowanego na prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej), ul. Odrodzenia 1	T	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Docieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu i podłogi, - Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, - Wymiana istniejących jarzeniowych i żarowych źródeł światła na źródła światła wykorzystujące diody LED, - Montaż kondensacyjnego kotła na gaz ziemny.	ul. Odrodzenia 1, 87-410 Kowalewo Pomorskie	200 000,00	- Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych: - Efekt energetyczny - 44,25% - Efekt ekologiczny - 44,60% redukcji emisji - Zmniejszenie emisji CO ₂ – 13 150 kg/rok - Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji – 165 m ² - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej – 1 955 kWh, - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej – 88 838 kWh.	Protokół odbioru końcowego.

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
3	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej	30. Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej- Stacja Uzdatniania Wody Mariany	T	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Docieplenie ścian i dachu, - Wymiana stolarki drzwiowej i okiennej oraz oświetlenia na energooszczędne.	SUW Mariany	300 000,00	- Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych: - Efekt energetyczny - 60% - Efekt ekologiczny - 60% redukcji emisji	Protokół odbioru końcowego.
4	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej	31. Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej- Stacja Uzdatniania Wody Piątkowo	T	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Docieplenie ścian i dachu, - Wymiana stolarki drzwiowej i okiennej oraz oświetlenia na energooszczędne.	SUW Piątkowo	306 632,36	- Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych: - Efekt energetyczny - 67% - Efekt ekologiczny - 67% redukcji emisji	Protokół odbioru końcowego.
1	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej	32. Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej - budynek socjalno-techniczny na oczyszczalni ścieków w Kowalewo Pomorskie	T	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Docieplenie ścian i dachu, - Wymiana stolarki drzwiowej i okiennej oraz oświetlenia na energooszczędne.	ul. Chopina 29, Kowalewo Pomorskie	195 966,98	- Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych: - Efekt energetyczny – 47,50% - Efekt ekologiczny – 47,50% redukcji emisji	Protokół odbioru końcowego.
1	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej	33. Zamontowanie instalacji fotowoltaicznej na terenie pływalni w Kowalewie Pomorskim	T	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Montaż instalacji fotowoltaicznej na terenie pływalni w Kowalewie Pomorskim. Montaż instalacji przyczyni się do produkcji prądu ze słońca przez co przyczyni się do ochrony	ul. Jana Pawła II 2a 87-410 Kowalewo Pomorskie	270 329,00	- Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej – 987,92 kWh - Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji – 1 526,49 m ²	Protokół odbioru końcowego.

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					środowiska oraz zniweluje rachunki za prąd.			- Zmniejszenie emisji CO ₂ – 23 672 kg/rok	
1	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej	34. Modernizacja gospodarki osadowej – I etap	PF	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Zakup wraz z montażem przeczucarki osadów ściekowych wraz z systemem wentylacji i automatyki oraz cokolami jezdnyymi.	Oczyszczalnia ścieków Kowalewo Pomorskie	400 000,00	- Zmniejszenie ilości suchej masy osadów ściekowych podlegających przetworzeniu o 90%.	Protokół odbioru końcowego.
1	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej	35. Modernizacja gospodarki osadowej – II etap	PF	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Zabudowa reaktora technologicznego osadów wraz z uzupełnieniem urządzeń oraz automatyki.	Oczyszczalnia ścieków Kowalewo Pomorskie	500 000,00	- Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych- 1 szt.	Protokół odbioru końcowego.
Kierunek działań: Poprawa stanu przestrzeni publicznych									
1	Zagospodarowanie terenów publicznych na cele związane z ożywieniem sytuacji społeczno-gospodarczej	36. Rekultywacja parków położonych na terenie miasta Kowalewo Pomorskie	PF	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Rekultywacja zieleńców w parkach przy ul. Fosa Jagiellońska, ul. Brodnickiej i na Placu Wolności, - Nasadzenie drzew i krzewów w parkach przy ul. Fosa Jagiellońska, ul. Brodnickiej i na Placu Wolności.	Centrum – Kowalewo Pomorskie	80 000,00	- Powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów - ok. 0,97 ha, - Powierzchnia wspartych miejskich terenów zieleni - ok. 0,97 ha.	Protokół odbioru końcowego.
1	Zagospodarowanie terenów publicznych na cele związane z ożywieniem	37. Wykonanie iluminacji świetlnej obiektów zabytkowych położonych na terenie miasta Kowalewo Pomorskie	PF	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Wykonanie iluminacji świetlnej obiektów zabytkowych położonych na terenie miasta (wykorzystanie energooszczędnych lamp oświetleniowych).	Centrum – Kowalewo Pomorskie	300 000,00	- Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich – 0,53 ha - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją –	Protokół odbioru końcowego.

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	sytuacji społeczno-gospodarczej							0,53 ha	
1	Zagospodarowanie terenów publicznych na cele związane z ożywieniem sytuacji społeczno-gospodarczej	38. Rewitalizacja rynku na Placu 700-lecia w Kowalewie Pomorskim	PF	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Przebudowa zieleni wraz z nasadzeniem drzew i krzewów, - Wykonanie fontanny, - Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych.	Centrum – Kowalewo Pomorskie	400 000,00	- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,12 ha - Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach – 11 500 osób	Protokół odbioru końcowego.
1	Zagospodarowanie terenów publicznych na cele związane z ożywieniem sytuacji społeczno-gospodarczej	39. Utworzenie szlaku spacerowo-rekreacyjnego po obiektach historycznych miasta Kowalewo Pomorskie	PF	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Budowa schodów na Górę Zamkową, - Wykonanie chodników i dojść z materiałów naturalnych do obiektów zabytkowych, - Ustawienie ławek wzdłuż ul. Strażackiej od strony Góry Zamkowej, - Wykonanie i montaż podświetlanych tablic do obiektów zabytkowych.	Centrum – Kowalewo Pomorskie	300 000,00	- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 10 ha - Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach - 11 500 osób	Protokół odbioru końcowego.
1	Zagospodarowanie terenów publicznych na cele związane z ożywieniem	40. Rewitalizacja przestrzeni wokół budynku Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury im. Władysława Stanisława Reymonta w Kowalewie	PF	Gmina Kowalewo Pomorskie/ MGOK	- Zakup namiotu plenerowego z zestawami ogrodowymi i ławkami biernymi, - Zakup i montaż rzutnika ekranowego, - Zaaranżowanie tarasu na kameralną salę plenerową.	MGOK Kowalewo Pomorskie	130 000,00	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. - Liczba osób korzystających	Protokół odbioru końcowego.

Obszar rewitalizacji ¹³	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁴	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	sytuacji społeczno-gospodarczej	Pomorskim						z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach – 14 000 osób/rok	
1	Zagospodarowanie terenów publicznych na cele związane z ożywieniem sytuacji społeczno-gospodarczej	41. Rewitalizacja przestrzeni publicznej poprzez dobudowanie amfiteatru wraz z zagospodarowaniem terenu przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Kowalewie Pomorskim	PT	Gmina Kowalewo Pomorskie	- Zagospodarowanie przestrzeni przy MGOK poprzez m. in. Dobudowanie amfiteatru, - Zagospodarowanie terenu wokół obiektu.	Centrum – Kowalewo Pomorskie	500 000,00	- Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach – 11 000 osób/rok - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 19832 m ²	Protokół odbioru końcowego.

Źródło: Opracowanie na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych

Tabela 53. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ¹⁵	Lp.	Typ przedsięwzięcia ¹⁶	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
CEL REWITALIZACJI: Poprawa stanu i dostępności infrastruktury technicznej i społecznej			
Kierunek działań: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej			
1	1.	PF/T	Adaptacja zabytkowego budynku sądu w Kowalewie Pomorskim na szkołę muzyczną I stopnia
1	2.	T	Zagospodarowanie strychu Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim
1,2,3,4,5	3.	Ś	Inwentaryzacja i monitoring zasobów przyrodniczych na obszarze Gminy Kowalewo Pomorskie

Zródło: Opracowanie na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych

Zgodnie z art.15 ust. 3 ustawy o rewitalizacji, przedsięwzięcia rewitalizacyjne zamieszczone w Gminnym Programie Rewitalizacji mogą być realizowane również poza obszarem rewitalizacji, jeżeli wynika to z ich specyfiki. Poniższa tabela zawiera zestawienie właśnie takich przedsięwzięć. Wskazane projekty będą realizowane poza obszarem rewitalizacji, jednak z ich efektów będą korzystać mieszkańcy obszaru rewitalizacji.

¹⁵ 1 – Kowalewo Pomorskie-Centrum, 2 – Chelmoniec, 3 – Mariany, 4 – Piątkowo, 5 - Srebrniki

¹⁶ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Tabela 54. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane poza obszarem rewitalizacji

L.p.	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁷	Opis projektu			
			Podmiot/y realizujący/e projekt	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Uzasadnienie realizacji projektu poza obszarem rewitalizacji
CEL REWITALIZACJI: Wzrost aktywizacji społecznej i ożywienie społeczne						
Kierunek działań: Rozwój społeczny dzieci i młodzieży w szkołach zlokalizowanych na terenie Gminy						
1.	Pokonuje trudności szkolne	S	Gmina Kowalewo Pomorskie /SP im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach	SP im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach	37 000,00	Rejon obsługi szkoły obejmuje m. in. miejscowość Piątkowo, w związku z tym do SP w Pluskowęsach uczęszczają dzieci z obszaru rewitalizacji. Planowane działania pozytywnie wpłyną na rozwój społeczny i aktywizację dzieci i młodzieży z terenów Gminy, w tym z terenów objętych rewitalizacją. Zajęcia specjalistyczne umożliwią pokonanie trudności szkolnych, zajęcia rozwijająco-twórcze umożliwią rozwijanie talentów i zainteresowań

¹⁷S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

CEL REWITALIZACJI: Poprawa stanu i dostępności infrastruktury technicznej i społecznej

Kierunek działań: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej

2.	Budowa drogi rowerowej z Sierakowa do Mlewa	T	Gmina Kowalewo Pomorskie	Sierakowo-Mlewo 87-410 Kowalewo Pomorskie	1 320 000,00	Wybudowanie drogi rowerowej na terenie Gminy pozytywnie wpłynie na zwiększenie mobilności mieszkańców terenów objętych rewitalizacją, a tym samym umożliwi zwiększenie aktywności społecznej i zmniejszenie wykluczenia społecznego (poprzez ułatwienie mobilności między miejscowościami). Realizacja projektu pozytywnie wpłynie na redukcję emisji CO ₂ poprzez umożliwienie zastąpienia transportu samochodowego transportem rowerowym.
3.	Montaż oświetlenia solarnego wraz z montażem urządzeń do inteligentnego sterowania oświetleniem, na terenie Gminy Kowalewo Pom.	PF	Gmina Kowalewo Pomorskie	Gmina Kowalewo Pomorskie	1 000 000,00	Nowe oświetlenie będzie służyło mieszkańcom całej Gminy, w tym również mieszkańcom obszaru rewitalizacji i wpłynie na poprawę stanu bezpieczeństwa. Realizacja projektu ze względu na wykorzystanie energii pozyskanej z odnawialnych źródeł energii przyczyni się do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej, a także spadku emisji gazów cieplarnianych.

Kierunek działań: Poprawa stanu przestrzeni publicznej						
4.	Poprawa funkcjonalności i bezpieczeństwa na terenie przyszkolnym w Pluskowęsach	PF	Gmina Kowalewo Pomorskie/ SP im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach	SP im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach	38 000,00	Rejon obsługi szkoły obejmuje m. in. miejscowość Piątkowo, w związku z tym do SP w Pluskowęsach uczęszczają dzieci z obszaru rewitalizacji. Planowane działania pozytywnie wpłyną na rozwój społeczny i integrację dzieci i młodzieży z terenów Gminy, w tym z terenów objętych rewitalizacją.
5.	Zagospodarowanie terenu zielonego szkoły oraz modernizacja boiska szkolnego	PF	Gmina Kowalewo Pomorskie/SP im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie	SP im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie	45 000,00	Rejon obsługi szkoły obejmuje m. in. miejscowość Mariany i Srebrniki, w związku z tym do SP w Wielkim Rychnowie uczęszczają dzieci z obszaru rewitalizacji. Planowane działania pozytywnie wpłyną na rozwój społeczny i integrację dzieci i młodzieży, a także na wzrost aktywności fizycznej (np. w formie zajęć sportowych)
6.	Rewitalizacja stawu szkolnego wraz z terenem przyległym	PF	Gmina Kowalewo Pomorskie/SP w Wielkiej Łące	Wielka Łąka 11, 87-410 Kowalewo Pomorskie	70 000,00	Z zagospodarowanych terenów przyszkolnych będą korzystać mieszkańcy całej Gminy, w tym obszaru rewitalizacji. Planowane działania pozytywnie wpłyną na integrację społeczną i zwiększenie partycypacji w życiu społecznym mieszkańców Gminy, w tym osób

Kierunek działań: Poprawa stanu przestrzeni publicznej

						zamieszkujących tereny rewitalizacji poprzez zapewnienie miejsca umożliwiającego rekreację, wypoczynek, aktywne spędzanie wolnego czasu.
7.	Zagospodarowanie rekreacyjno-wypoczynkowe terenu przy Jeziorze Jeziorek w Mlewie Gmina Kowalewo Pomorskie	PF	Gmina Kowalewo Pomorskie	Mlewo, 87-410 Kowalewo Pomorskie	600 000,00	Z zagospodarowanego terenu będą korzystać mieszkańcy całej Gminy, w tym obszaru rewitalizacji. Planowane działania pozytywnie wpłyną na integrację społeczną i zwiększenie partycypacji w życiu społecznym mieszkańców Gminy, w tym osób zamieszkujących tereny rewitalizacji poprzez zapewnienie miejsca umożliwiającego rekreację, wypoczynek, aktywne spędzanie wolnego czasu.

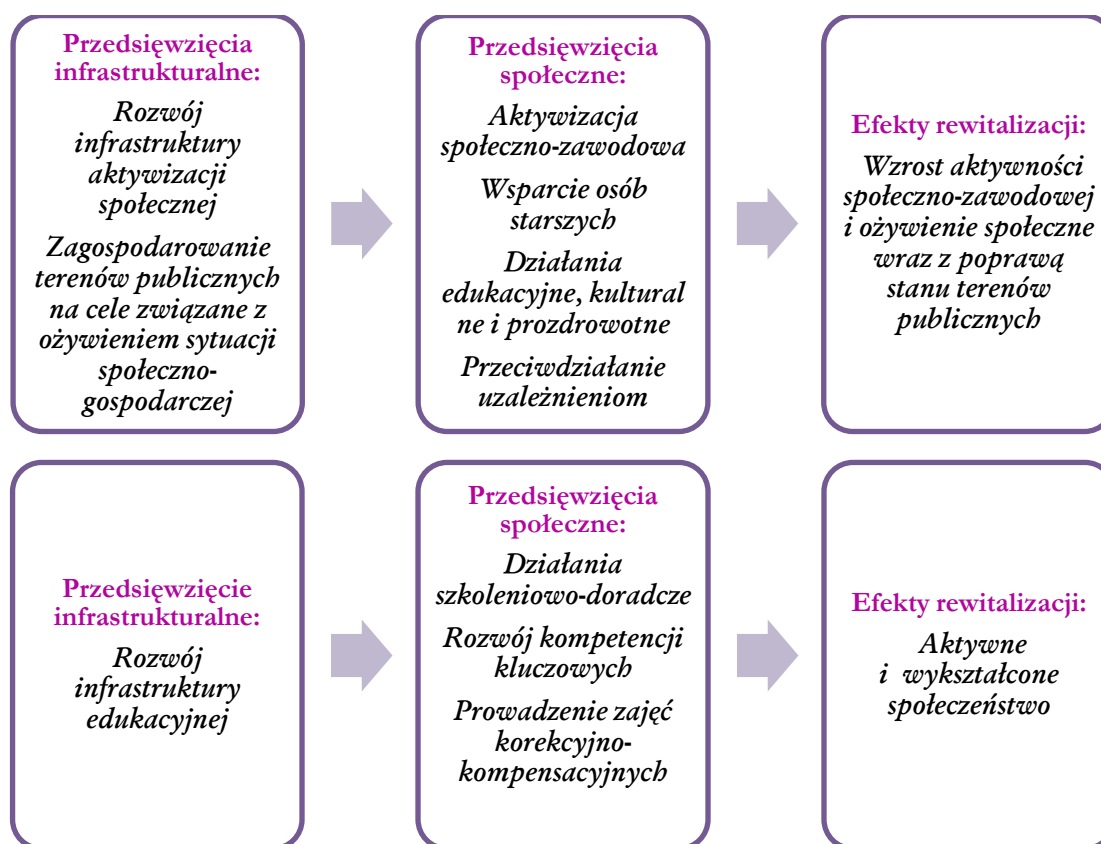
Źródło: Opracowanie na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

Podczas programowania procesu rewitalizacji nadrzędną zasadą jaką kierowano się przy wyborze projektów rewitalizacyjnych było zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach, przede wszystkim przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania. Zastosowano również tzw. formułę projektów zintegrowanych, która polega na tym, że w przypadku realizacji projektów infrastrukturalnych, planuje się również zrealizować projekty „miękkie” finansowane m. in. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, ukierunkowane na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na podobszarach wskazanych do rewitalizacji (Kowalewo Pomorskie - Centrum, Chelmoniec, Piątkowo, Mariany i Srebrniki), którym podporządkowany zostanie projekt infrastrukturalny. Ponadto projekty rewitalizacyjne będą komplementarne z działaniami społecznymi i kulturowymi realizowanymi cyklicznie przez Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim, co pozytywnie wpłynie na zasięg i moc oddziaływania przedsięwzięć planowanych w ramach rewitalizacji.

Poniższe schematy przedstawiają koncepcję zintegrowania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z projektami realizowanymi w ramach tych przedsięwzięć.

Schemat 6. Koncepcja zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 55. Zintegrowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne – projekty główne

Projekt zintegrowany	
Projekt infrastrukturalnych	Projekt społeczny
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Modernizacja zdegradowanego budynku oraz jego adaptacja na budynek użyteczności publicznej wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ścieżka do aktywności zawodowej ➤ Aktywność szansą na sukces ➤ Samotności mówię Nie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rewitalizacja centrum wsi w Chelmońcu poprzez modernizację remizo-świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego na cele rekreacyjno-szkoleniowe 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zdrowo, na sportowo w świetlicy ➤ Ścieżka do aktywności zawodowej Aktywność szansą na sukces ➤ Integracja seniorów z młodzieżą ➤ Młodzi bez alkoholu
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozbudowa i remont świetlicy w Marianach 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zdrowo, na sportowo w świetlicy ➤ Ścieżka do aktywności zawodowej Aktywność szansą na sukces ➤ Integracja seniorów z młodzieżą ➤ Młodzi bez alkoholu
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rewitalizacja centrum wsi w Srebrnikach poprzez modernizację remizo-świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego na cele rekreacyjno-szkoleniowe 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zdrowo, na sportowo w świetlicy ➤ Ścieżka do aktywności zawodowej Aktywność szansą na sukces ➤ Integracja seniorów z młodzieżą ➤ Młodzi bez alkoholu
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Budowa Wiejskiego Domu Kultury w Piątkowie wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem terenu w miejscowości Piątkowo 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zdrowo, na sportowo w świetlicy ➤ Ścieżka do aktywności zawodowej Aktywność szansą na sukces ➤ Integracja seniorów z młodzieżą ➤ Młodzi bez alkoholu
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Remont budynku Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim wraz z renowacją terenów zielonych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie ochrony zdrowia u dzieci, młodzieży i dorosłych w Gminie Kowalewo Pomorskie ➤ Doradztwo edukacyjno-zawodowe w Publicznym Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim ➤ Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim ➤ Wspomaganie uczniów Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim ze specjalnymi potrzebami ➤ Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtującej proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie

Projekt zintegrowany	
Projekt infrastrukturalnych	Projekt społeczny
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Modernizacja przystanku dla uczniów poprzez wybudowanie wiaty i zagospodarowanie terenu przy Publicznym Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie ochrony zdrowia u dzieci, młodzieży i dorosłych w Gminie Kowalewo Pomorskie ➤ Doradztwo edukacyjno-zawodowe w Publicznym Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim ➤ Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim ➤ Wspomaganie uczniów Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim ze specjalnymi potrzebami ➤ Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtującej proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Modernizacja terenów zewnętrznych przedszkoli i szkół podstawowych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie ochrony zdrowia u dzieci, młodzieży i dorosłych w Gminie Kowalewo Pomorskie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Budowa platformy z szybem dźwigowym przeznaczonej dla osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie ochrony zdrowia u dzieci, młodzieży i dorosłych w Gminie Kowalewo Pomorskie ➤ Akademia kompetencji kluczowych ➤ Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtującej proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Modernizacja terenu przyległego do przedszkola – plac zabaw oraz ogrodzenie wraz z remontem budynku gospodarczego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, aby zapewnić równy dostęp do edukacji przedszkolnej ➤ Organizacja zajęć dodatkowych , aby zapewnić równy dostęp do edukacji przedszkolnej
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej (adaptowanego na prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej), ul. Odrodzenia 1 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Letni, integracyjny blok artystyczny dla mieszkańców Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie ➤ Ścieżka do aktywności zawodowej ➤ Aktywność szansą na sukces
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rekultywacja parków położonych na terenie miasta Kowalewo Pomorskie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Letni, integracyjny blok artystyczny dla mieszkańców Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wykonanie iluminacji świetlnej obiektów zabytkowych położonych na terenie miasta Kowalewo Pomorskie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Letni, integracyjny blok artystyczny dla mieszkańców Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rewitalizacja rynku na Placu 700-lecia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Letni, integracyjny blok artystyczny

Projekt zintegrowany	
Projekt infrastrukturalnych	Projekt społeczny
w Kowalewie Pomorskim	dla mieszkańców Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Utworzenie szlaku spacerowo-rekreacyjnego po obiektach historycznych miasta Kowalewo Pomorskie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie ochrony zdrowia u dzieci, młodzieży i dorosłych w gminie Kowalewo Pomorskie ➤ Letni, integracyjny blok artystyczny dla mieszkańców Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie ➤ Integracja seniorów z młodzieżą ➤ Samotności mówię Nie ➤ Młodzi bez alkoholu
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rewitalizacja przestrzeni publicznej poprzez dobudowanie amfiteatru wraz z zagospodarowaniem terenu przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Kowalewie Pomorskim 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Letni, integracyjny blok artystyczny dla mieszkańców Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie ➤ Ścieżka do aktywności zawodowej ➤ Aktywność szansą na sukces ➤ Integracja seniorów z młodzieżą ➤ Samotności mówię Nie ➤ Młodzi bez alkoholu
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rewitalizacja przestrzeni wokół budynku Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury im. Władysława Stanisława Reymonta w Kowalewie Pomorskim 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Letni, integracyjny blok artystyczny dla mieszkańców Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie ➤ Ścieżka do aktywności zawodowej ➤ Aktywność szansą na sukces ➤ Integracja seniorów z młodzieżą ➤ Samotności mówię Nie ➤ Młodzi bez alkoholu
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rewitalizacja istniejącego obiektu na Dzienny Dom Pobytu (budynki byleją stajni + wozowni przy zajezdzie) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Integracja seniorów z młodzieżą ➤ Samotności mówię Nie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie miasta Kowalewo Pomorskie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtujące proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie <p>*Rajd Tour de Kowalewo</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtujące proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie <p>*Ekobiesiada z okazji „Światowego Dnia Sprzątania</p>

Projekt zintegrowany	
Projekt infrastrukturalnych	Projekt społeczny
	Ziemi” *Przedszkolny Konkurs Wiersza Ekologicznego *Gminny Konkurs Ekologiczny „Mały Ekolog”
➤ Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej – Stacja Uzdatniania Wody Mariany	➤ Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtujące proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie *Ekobiesiada z okazji „Światowego Dnia Sprzątania Ziemi” *Przedszkolny Konkurs Wiersza Ekologicznego *Gminny Konkurs Ekologiczny „Mały Ekolog”
➤ Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej- Stacja Uzdatniania Wody Piątkowo	➤ Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtujące proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie *Ekobiesiada z okazji „Światowego Dnia Sprzątania Ziemi” *Przedszkolny Konkurs Wiersza Ekologicznego *Gminny Konkurs Ekologiczny „Mały Ekolog”
➤ Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej - budynek socjalno-techniczny na oczyszczalni ścieków w Kowalewo Pomorskie	➤ Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtujące proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie *Ekobiesiada z okazji „Światowego Dnia Sprzątania Ziemi” *Przedszkolny Konkurs Wiersza Ekologicznego *Gminny Konkurs Ekologiczny „Mały Ekolog”
➤ Zamontowanie instalacji fotowoltaicznej na terenie pływalni w Kowalewie Pomorskim	➤ Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtujące proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie ➤ Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie ochrony zdrowia u dzieci, młodzieży i dorosłych w Gminie Kowalewo Pomorskie
➤ Modernizacja gospodarki osadowej – I etap	➤ Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtujące proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie *Ekobiesiada z okazji „Światowego Dnia Sprzątania Ziemi” *Przedszkolny Konkurs Wiersza Ekologicznego *Gminny Konkurs Ekologiczny „Mały Ekolog”
➤ Modernizacja gospodarki osadowej – II etap	➤ Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtujące proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie

Projekt zintegrowany	
Projekt infrastrukturalnych	Projekt społeczny
	Pomorskie *Ekobiesiada z okazji „Światowego Dnia Sprzątania” Ziemi” *Przedszkolny Konkurs Wiersza Ekologicznego *Gminny Konkurs Ekologiczny „Mały Ekolog”

Źródło: Opracowanie na podstawie fiszek projektowych i danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

*Przedsięwzięcie cykliczne organizowane i w pełni finansowane ze środków własnych Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim, komplementarne z danym projektem planowanym do realizacji w ramach rewitalizacji.

Tabela 56. Zintegrowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne – projekty uzupełniające

Projekt zintegrowany	
Projekt infrastrukturalnych	Projekt społeczny
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Adaptacja zabytkowego budynku sądu w Kowalewie Pomorskim na szkołę muzyczną I stopnia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Letni, integracyjny blok artystyczny dla mieszkańców Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zagospodarowanie strychu Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie ochrony zdrowia u dzieci, młodzieży i dorosłych w Gminie Kowalewo Pomorskie ➤ Doradztwo edukacyjno-zawodowe w Publicznym Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim ➤ Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim ➤ Wspomaganie uczniów Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim ze specjalnymi potrzebami ➤ Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtującej proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inwentaryzacja i monitoring zasobów przyrodniczych na obszarze Gminy Kowalewo Pomorskie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtującej proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie

Źródło: Opracowanie na podstawie fiszek projektowych i danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Tabela 57. Zintegrowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne – przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane poza obszarem rewitalizacji

Projekt zintegrowany	
Projekt infrastrukturalnych	Projekt społeczny
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Budowa drogi rowerowej z Sierakowa do Mlewa 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtującej proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie *Rajd Tour de Kowalewo

Projekt zintegrowany	
Projekt infrastrukturalnych	Projekt społeczny
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Montaż oświetlenia solarnego wraz z montażem urządzeń do inteligentnego sterowania oświetleniem, na terenie Gminy Kowalewo Pom. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtującej proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie *Rajd Tour de Kowalewo
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Poprawa funkcjonalności i bezpieczeństwa na terenie przyszkolnym w Pluskowęsach 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pokonuje trudności szkolne
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zagospodarowanie terenu zielonego szkoły oraz modernizacja boiska szkolnego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działania szkoleniowo-doradcze w zakresie ochrony zdrowia u dzieci, młodzieży i dorosłych w Gminie Kowalewo Pomorskie ➤ Akademia kompetencji kluczowych ➤ Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtującej proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rewitalizacja stawu szkolnego wraz z terenem przyległym 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Samotności mówię Nie ➤ Ścieżka do aktywności zawodowej ➤ Letni, integracyjny blok artystyczny dla mieszkańców Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zagospodarowanie rekreacyjno-wypoczynkowe terenu przy Jeziorze Jeziorek w Mlewie Gmina Kowalewo Pomorskie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Samotności mówię Nie ➤ Ścieżka do aktywności zawodowej ➤ Letni, integracyjny blok artystyczny dla mieszkańców Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie

Źródło: Opracowanie na podstawie fiszek projektowych i danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

*Przedsięwzięcie cykliczne organizowane i w pełni finansowane ze środków własnych Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim, komplementarne z danym projektem planowanym do realizacji w ramach rewitalizacji.

Komplementarność przestrzenna

Projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie dużo większy niż wyznaczony obszar rewitalizacji. Projekty realizowane na terenie Kowalewa Pomorskiego - Centrum będą wpływać na obszar, mieszkańców całego miasta i pozostałych miejscowości wiejskich. Z kolei te realizowane w Chelmońcu, Piątkowie, Marianach i Srebrnikach będą oddziaływać na wszystkich mieszkańców tych sołectw oraz sołectw sąsiednich. Dzięki tak dużemu promieniowaniu zaplanowanych projektów zapewnione zostanie, że program rewitalizacji będzie efektywnie oddziaływał na cały obszar dotknięty kryzysem. Dodatkowo w ramach działań rewitalizacyjnych zaplanowano przedsięwzięcia, które realizowane będą na większym terenie niż teren wyznaczony do rewitalizacji – projekty te będą mieć pozytywny wpływ na obszar i mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie, przyczynią się do zwiększenia integracji i aktywizacji społeczności lokalnej.

Prowadzone działania nie spowodują przenoszenia problemów z obszarów rewitalizacji na inne obszary. Nie będą również prowadzić do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Komplementarność problemowa

Zaplanowane projekty rewitalizacyjne dopełniają się tematycznie, a program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji w niezbędnych aspektach (tj. społecznym i przestrzennie-funkcjonalnym). Tym samym prowadzona rewitalizacja ma charakter kompleksowy a nie fragmentaryczny, a realizowane projekty doprowadzą wskazany obszar do pożądanego stanu, o którym mowa w rozdziale 7. *Cele rewitalizacji i kierunki działań.* Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych polach, pod uwagę brane będą zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić lepszą koordynację tematyczną i organizacyjną działań administracji. Należy wskazać, że program rewitalizacji wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi m. in. na poziomie lokalnym, tak więc już na poziomie programowania rewitalizacji została zapewniona komplementarność problemowa.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Przedstawiony w rozdziale 12. *System zarządzania realizacją programu rewitalizacji* został zaprojektowany w taki sposób aby zapewnić efektywne współdziałanie różnych instytucji na jego rzecz (samorządu gminnego i jego jednostek organizacyjnych oraz pomocniczych, organizacji pozarządowych, sektora przedsiębiorców i mieszkańców) oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. System zarządzania programem rewitalizacji został osadzony w systemie działania i zarządzania Gminy Kowalewo Pomorskie w związku z czym zapewniona jest komplementarność proceduralna i instytucjonalna.

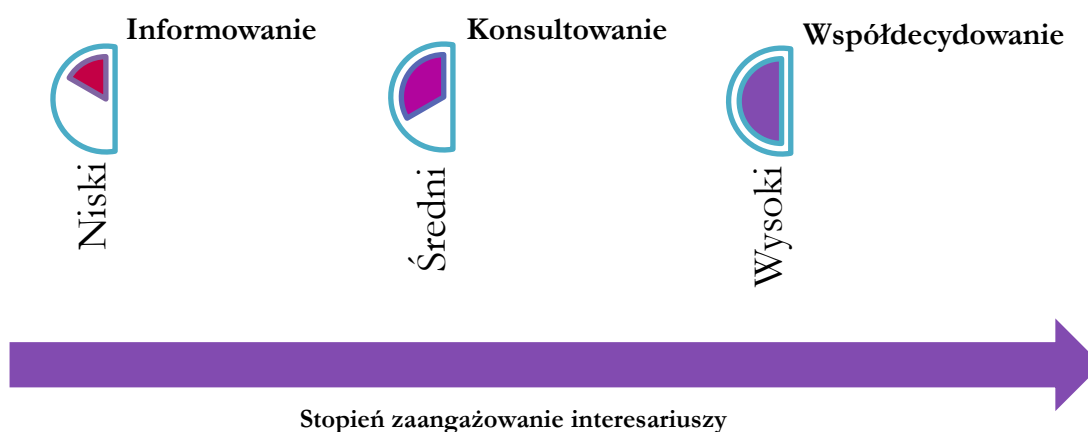
Komplementarność źródeł finansowania

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszy Spójności (FS) oraz środków własnych Gminy Kowalewo Pomorskie. Niewykluczone jest również angażowanie w proces rewitalizacji kapitału prywatnego (np. przedsiębiorców), jak również wykorzystanie formuły partnerstwa publiczno-prywatnego.

10. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji i stanowi fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Partycypacja powinna być ukierunkowana na możliwie dojrzałe formy uczestnictwa społeczności w podejmowaniu decyzji, które jej dotyczą. Nie powinna ograniczać się jedynie do informowania (np. w formie spotkań, dyskusji i warsztatów) czy konsultowania działań władz lokalnych. Procesowi rewitalizacji powinny towarzyszyć zaawansowane metody partycypacji, takie jak współdecydowanie, aktywne uczestnictwo w projektach czy kontrola obywatelska.

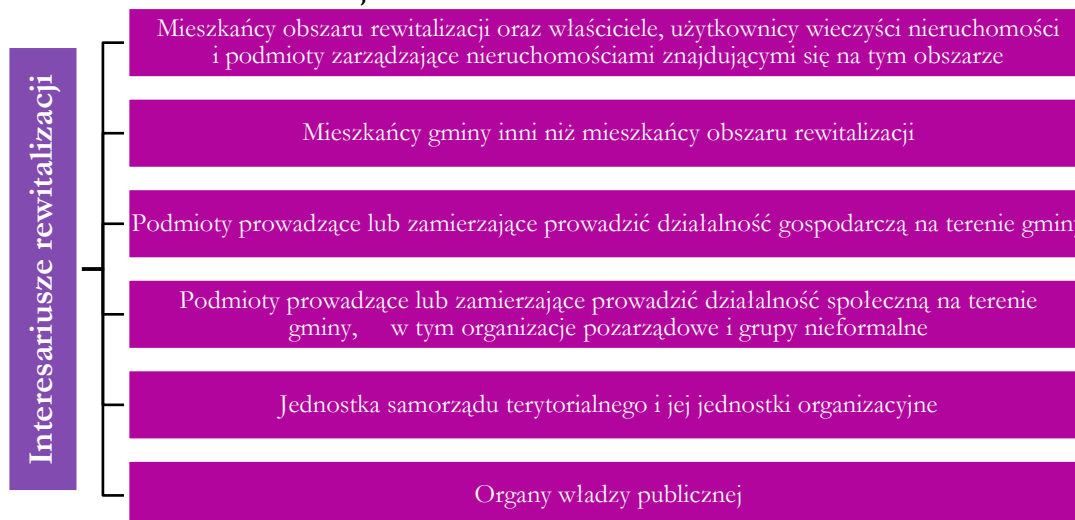
Schemat 7. Stopień zaangażowania interesariuszy w partycypację społeczną

Źródło: Opracowanie własne

Ideą rewitalizacji jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez prowadzone w sposób kompleksowy, zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, które są skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji. Podmioty zaliczane do interesariuszy rewitalizacji przedstawia poniższy schemat.

Schemat 8. Interesariusze rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

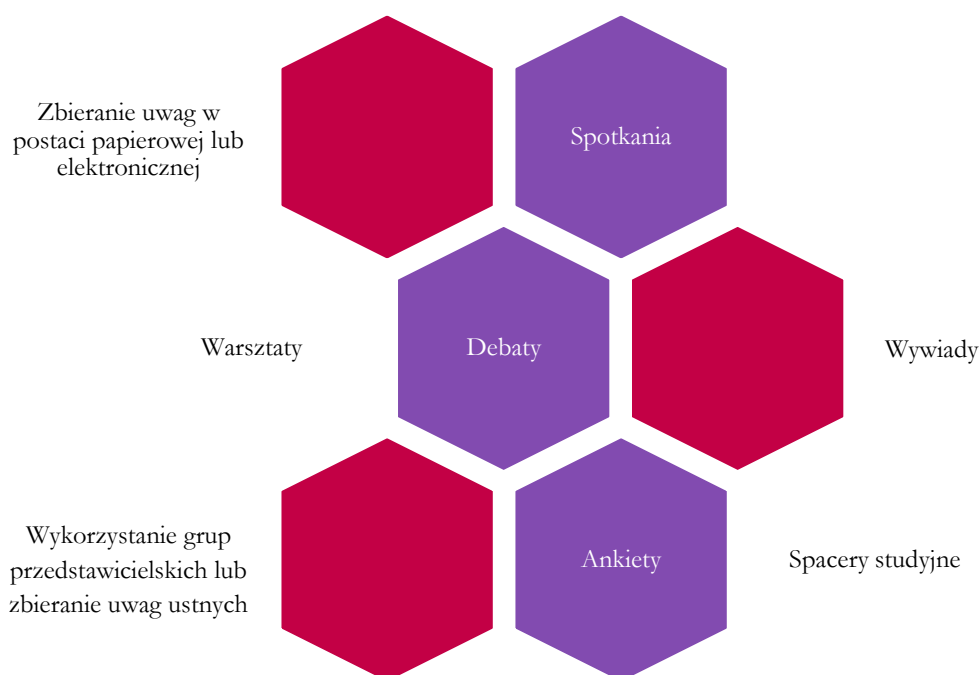
Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym:

- Udział w konsultacjach społecznych,
- Udział w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji ustala się uwzględniając funkcję Komitetu oraz zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli.

Formy konsultacji społecznych przedstawia poniższy schemat.

Schemat 9. Formy konsultacji społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie został wypracowywany przez samorząd gminny i poddany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcyjnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu opierały się na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością zamieszkującą obszar rewitalizacji, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi oraz innymi użytkownikami obszaru.

Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne zostały poprzedzone obwieszczeniem Burmistrza Kowalewa Pomorskiego z dnia 12 lutego 2016 r. w sprawie konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, opublikowanym na 7 dni przed ich rozpoczęciem w Biuletynie Informacji Publicznej. Konsultacje trwały 30 dni kalendarzowych, od 19 lutego 2016 r. do 21 marca 2016 r. W tym czasie odbyły się spotkania z mieszkańcami, zbierane były uwagi do konsultowanych materiałów oraz ankiety.

Tabela 58. Formy konsultacji społecznych wykorzystane na etapie diagnozowania

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
<p>Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej</p> 	<p>30 dniowe konsultacje społeczne projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w terminie od 19 lutego 2016 r. do 21 marca 2016 r., podczas których interesariusze mieli możliwość wnoszenia uwag do projektu za pomocą formularza konsultacji społecznych (wzór formularza przedstawia załącznik nr 1).</p> <p>Formularz uwag był dostępny na stronie www.kowalewopomorskie.pl oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego. Wypełniony formularz konsultacji można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Miejskiego lub wrzucić do urny wystawionej w holu Urzędu.</p>
<p>Spotkania</p> 	<p>Spotkania z mieszkańcami obszarów rewitalizacji, które odbyły się 9 marca 2016 r. w Chelmońcu, Piątkowie i Marianach (wraz z sołectwem Srebrniki) oraz 10 marca 2016 r. w Kowalewie Pomorskim. W celu ułatwienia zrozumienia prezentowanych treści i odniesienie się do nich, na spotkaniach wykorzystano wizualizację w postaci prezentacji graficznej. Przebieg spotkań wyglądał następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powitanie uczestników spotkania, • Etapy prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji, • Podstawowe pojęcia związane z rewitalizacją, • Zasięg obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na mapie, • Diagnoza obszaru rewitalizacji: <ol style="list-style-type: none"> a) kryzysowe zjawiska w sferze społecznej, b) kryzysowe zjawiska w pozostałych sferach, c) potencjały obszaru, d) problemy obszaru, • Dyskusja na temat plusów i minusów danego obszaru, wizji jego rozwoju, celów rozwojowych i przedsięwzięć, • Przypomnienie o toczących się konsultacjach • Ankieta (opis znajduje się w dalszej części tabeli)
<p>Debaty</p> 	<p>Debaty były jednym z elementów spotkań z mieszkańcami obszarów rewitalizacji. Uczestnicy debaty starali się odpowiedzieć na następujące pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jakie są plusy i minusy zamieszkiwania w danej miejscowości – dobre i złe strony tego obszaru? • Jak dany obszar powinien wyglądać w przyszłości? • Jakie cele rozwojowe należy postawić? • Jakie przedsięwzięcia należy podjąć w ramach rewitalizacji aby osiągnąć cele i zrealizować wizję?
<p>Ankiety</p> 	<p>Równocześnie z 30 dniowymi konsultacjami społecznymi projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w terminie od 19 lutego 2016 r. do 21 marca 2016 r. przeprowadzono ankietę dotyczącą obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców na temat aktualnych problemów, czynników i zjawisk kryzysowych występujących na obszarach zdegradowanych Gminy oraz potrzeb i oczekiwanych działań w zakresie rewitalizacji, mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze. Ankietę przeprowadzono także podczas spotkań z mieszkańcami obszarów rewitalizacji.</p> <p>Ankieta była dostępna na stronie www.kowalewopomorskie.pl oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego. Wypełnioną ankietę można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Miejskiego lub wrzucić do urny wystawionej</p>

	<p>w holu Urzędu.</p> <p>Łącznie przeprowadzono 80 ankiet. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 2. Wyniki przeprowadzonej ankiety przedstawia załącznik nr 3.</p>
--	--

Źródło: Opracowanie własne

Z przeprowadzonych konsultacji został sporządzony raport, opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim w zakładce „z ostatniej chwili”. Zgłoszone w trakcie konsultacji uwagi zostały uwzględnione.

Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2015-2023 oraz projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Rozpoczęcie konsultacji zostało poprzedzone obwieszczeniem Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie z dnia 20 maja 2016 r., opublikowanym na 7 dni przed ich rozpoczęciem w Biuletynie Informacji Publicznej. Konsultacje społeczne trwały 31 dni od 27 maja 2016 r. do 27 czerwca 2016 r. W tym czasie były uwagi ustne, pisemne i elektroniczne oraz odbywały się konsultacje z grupami przedstawicielskimi (Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury w Kowalewie Pomorskim, Lokalną Grupą Działania „Dolina Drwęcy”).

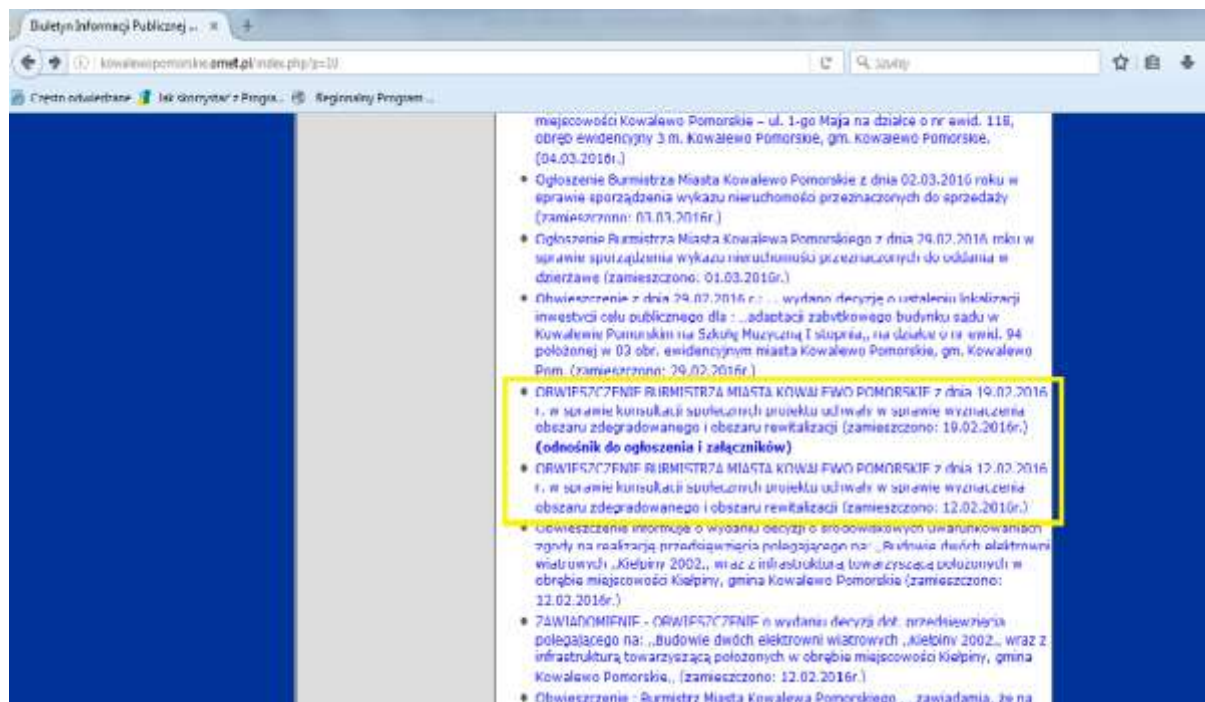
Tabela 59. Formy konsultacji społecznych wykorzystane w procesie przygotowania programu na etapie programowania

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
<p>Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej</p> 	<p>W trakcie 31 dniowych konsultacji, zainteresowani mieli możliwość wnoszenia uwag do prezentowanych dokumentów za pomocą formularza konsultacji społecznych (wzór formularza przedstawia załącznik nr 1).</p> <p>Formularz uwag był dostępny na stronie www.kowalewopomorskie.pl oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego. Wypełniony formularz konsultacji można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Miejskiego lub wrzucić do urny wystawionej w holu Urzędu.</p>
<p>Uwagi ustne</p> 	<p>Inną formą prowadzonych konsultacji było zbieranie uwag ustnych. Wszyscy zainteresowani mieli możliwość osobistego lub telefonicznego kontaktu z wyznaczonym pracownikiem Urzędu Miejskiego, który odpowiadał na uwagi i pytania w zakresie konsultowanych dokumentów ich treści.</p>
<p>Wykorzystanie grup przedstawicielskich</p> 	<p>Zarówno w trakcie prac nad programem, jak i podczas konsultacji społecznych odbywało się wiele konsultacji z grupami przedstawicielskimi, które występowały w charakterze ekspertów. Współpracowano przede wszystkim z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury w Kowalewie Pomorskim i Lokalną Grupą Działania „Dolina Drwęcy”.</p>

Źródło: Opracowanie własne

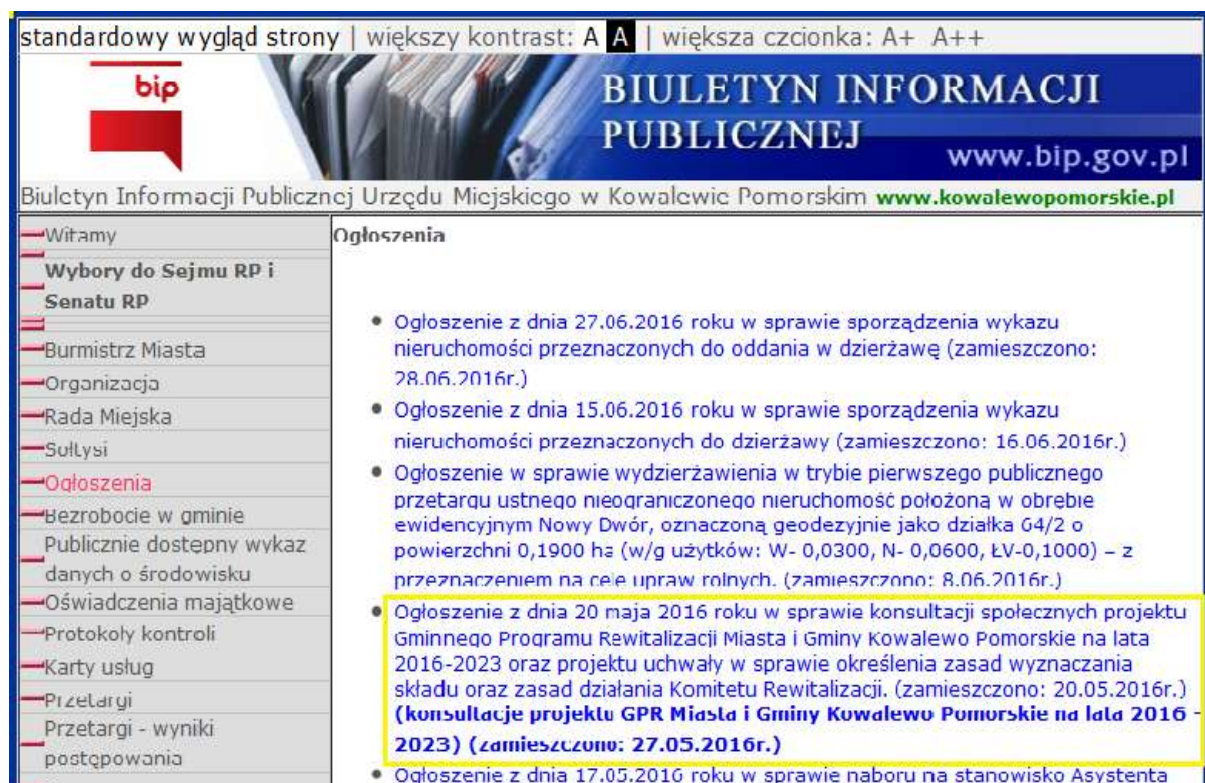
Z przeprowadzonych konsultacji został sporządzony raport, opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim w zakładce „z ostatniej chwili”. Zgłoszone w trakcie konsultacji uwagi zostały uwzględnione.

Zdjęcie 5. Informacje o konsultacjach społecznych (1)

Źródło: www.kowalewopomorskie.ornet.pl

Zdjęcie 6. Informacje o konsultacjach społecznych (2)

Źródło: www.kowalewopomorskie.ornet.pl

Zdjęcie 7. Informacje o konsultacjach społecznych (3)

W KOWALEWIE POMORSKIM

Z ostatniej chwili
Z ostatniej chwili
Zapraszamy do konsultacji społecznych!

Z ostatniej chwili

Ogłoszenia

Inwestycje

e-Urząd

INFORMATOR SMS

MGOPS Kowalewo Pom.

HONOROWI OBYWATELE

Darmowe porady prawne

Kamień Smoleński

Strzelnica w Kietpinach

Organizacje pozarządowe

Inni o nas

Historia miasta

Galerie zdjęć

KALENDARZ IMPREZ 2016

Kontakt

Uniwersytet Trzeciego Wieku

PRZYGARNIJ P SIAKA

ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

Centrum Rekreacji i Sportu

Sportowe Kowalewo w TVP

OBWODNICA KOWALEWA

Pasy przy kościele

WYKLUCZENIE CYFROWE

Profil Zaufany

LKS Promień

Policja informuje

Zapraszamy do konsultacji społecznych!

Wpisal: Magdalena Gadomska
12.02.2016

Szanowni Państwo,
Zapraszamy do konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Rewitalizacja to szeroki proces przemian społecznych, przestrzennych i ekonomicznych na obszarze, znajdującym się w kryzysie. Jej celem jest ponowne przywrócenie do życia zdegradowanej części miasta i obszaru wiejskiego oraz uzupełnienie jej o nowe funkcje. Mówiąc prościej - chodzi o to, żeby w takim miejscu dobrze się przebywało, mieszkało i pracowało. Remonty budynków czy modernizacja dróg to tylko niewielka część działań składających się na rewitalizację. Poprawa przestrzeni musi iść w parze z polepszeniem warunków życia, co zapewniają szerokie działania społeczne, kulturalne, edukacyjne czy ekonomiczne podejmowane w tym procesie.

Konsultacje mają na celu zebranie od interesariuszy rewitalizacji uwag, opinii i propozycji odnośnie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie.

Konsultacje przeprowadzone będą w okresie od dnia 19 lutego 2016 r. do dnia 21 marca 2016 r. w formie:

- uwag w postaci papierowej lub elektronicznej składanych poprzez formularz konsultacji,
- ankiet,
- spotkań konsultacyjnych.

Wypełniony formularz konsultacji i ankietę będzie można przekazywać w terminie od dnia 19 lutego 2016 r. do dnia 21 marca 2016 r.:

- bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim,
- drogą elektroniczną na adres mailowy: barbara.kaczor@pl.gt.com
- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim, Plac Wolności 1, 87-410 Kowalewo Pomorskie.

Materiały tj. projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z załącznikami („Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie” oraz mapy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji), ankiety oraz formularz konsultacji będą dostępne od dnia 19.02.2016 r. w:

- siedzibie Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim,
- na stronie internetowej gminy www.kowalewopomorskie.pl

Terminy i miejsca spotkań konsultacyjnych:

- o terminie i miejscu spotkań konsultacyjnych zostaną Państwo poinformowani odrębnym zawiadomieniem.

Źródło: www.kowalewopomorskie.pl

Zdjęcie 8. Informacje o konsultacjach społecznych (4)

Z ostatniej chwili | Z ostatniej chwili | KONSULTACJE SPOŁECZNE DOT. WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

szukaj...

Z ostatniej chwili	<h3>KONSULTACJE SPOŁECZNE DOT. WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI</h3> <p>Wpisat: Agnieszka Żdrowicka 19.02.2016</p> <p>Szanowni Państwo,</p> <p>Zapraszamy do konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.</p> <p>Rewitalizacja to szeroki proces przemian społecznych, przestrzennych i ekonomicznych na obszarze, znajdującym się w kryzysie. Jej celem jest ponowne przywrócenie do życia zdegradowanej części miasta i obszaru wiejskiego oraz uzupełnienie jej o nowe funkcje.</p> <p>Mówiąc prościej - chodzi o to, żeby w takim miejscu dobrze się przebywało, mieszkało i pracowało. Remonty budynków czy modernizacja dróg to tylko niewielka część działań składających się na rewitalizację. Poprawa przestrzeni musi iść w parze z polepszeniem warunków życia, co zapewniają szerokie działania społeczne, kulturalne, edukacyjne czy ekonomiczne podejmowane w tym procesie.</p> <p>Konsultacje mają na celu zebranie od interesariuszy rewitalizacji uwag, opinii i propozycji odnośnie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie.</p> <p>Konsultacje przeprowadzone będą w okresie od dnia 19 lutego 2016 r. do dnia 21 marca 2016 r. w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> uwag w postaci papierowej lub elektronicznej składanych poprzez formularz konsultacji, ankiet, spotkań konsultacyjnych. <p>Wypełniony formularz konsultacji i ankietę będzie można przekazywać w terminie od dnia 19 lutego 2016 r. do dnia 21 marca 2016 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim, Plac Wolności 1 (na holi urzędu zostanie wystawiona urna - celem złożenia formularzy i ankiet) drogą elektroniczną na adres mailowy: barbara.kaczor@pl.gt.com drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim, Plac Wolności 1, 87-410 Kowalewo Pomorskie. <p>Materiały tj. projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z załącznikami („Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie” oraz mapy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji), ankiety oraz formularz konsultacji będą dostępne od dnia 19.02.2016 r. w:</p> <ul style="list-style-type: none"> siedzibie Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim, Referat Techniczno-Inwestycyjny i Gospodarki Gruntami, parter, ul. Św. Mikołaja 5, 87-410 Kowalewo Pomorskie, na stronie internetowej gminy www.kowalewopomorskie.pl <p>Terminy i miejsce spotkań konsultacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kowalewo Pomorskie: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Im. St. Reymonta w Kowalewie Pomorskim, sala konferencyjna, II piętro, dnia 10.03.2016 r., godz. 10:00 - 11:30, Chełmonec: świetlica wiejska, dnia 9.03.2016 r., godz. 10:00-11:30, Piątkowo: świetlica, dnia 9.03.2016 r., godz. 12:00-13:30, Mariany: świetlica wiejska, dnia 9.03.2016 r., godz. 14:00-15:30. <p>Pliki do pobrania:</p> <ul style="list-style-type: none"> Formularz konsultacji społecznych Projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Mapy: Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie
Ogłoszenia	
Inwestycje	
e-Urząd	
INFORMATOR SMS	
MGOP \$ Kowalewo Pom.	
HONOROWI OBYWATELE	
Darmowe porady prawne	
Kamień Smoleński	
Strzelnica w Kiełpinach	
Organizacje pozarządowe	
Inni o nas	
Historia miasta	
Galerie zdjęć	
KALENDARZ IMPREZ 2016	
Kontakt	

Uniwersytet Trzeciego Wieku	
PRZYGARNI J PŠIAKA	
ZARZĄDZANIE KRYZYŠOWE	
Centrum Rekreacji i Sportu	
Sportowe Kowalewo w TVP	
OBWODNICA KOWALEWA	
Pasy przy kościele	
WYKLUCZENIE CYFROWE	
Profil Zaufany	

LK \$ Promień	
Policja Informuje	

Źródło: www.kowalewopomorskie.pl

Zdjęcie 9. Informacje o konsultacjach społecznych (5)

Z ostatniej chwili | Z ostatniej chwili | Informacja "po" konsultacjach społecznych |

<div style="background-color: #0056b3; color: white; padding: 2px; text-align: center; font-weight: bold;">Z ostatniej chwili</div> <ul style="list-style-type: none"> <li style="padding: 2px;">Ogłoszenia <li style="padding: 2px;">Inwestycje <li style="padding: 2px;">e-Urząd <li style="padding: 2px;">INFORMATOR SMS <li style="padding: 2px;">MGOPS Kowalewo Pom. <li style="padding: 2px;">HONOROWI OBYWATELE <li style="padding: 2px;">Darmowe porady prawne <li style="padding: 2px;">Kamień Smoleński <li style="padding: 2px;">Strzelnica w Kiełpinach <li style="padding: 2px;">Organizacje pozarządowe <li style="padding: 2px;">Inni o nas <li style="padding: 2px;">Historia miasta <li style="padding: 2px;">Galerie zdjęć <li style="padding: 2px;">KALENDARZ IMPREZ 2016 <li style="padding: 2px;">Kontakt <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <ul style="list-style-type: none"> <li style="padding: 2px;">Uniwersytet Trzeciego Wieku <li style="padding: 2px;">PRZYGARNIJ P SIAKA <li style="padding: 2px;">ZARZĄDZANIE KRYZY SOWE <li style="padding: 2px;">Centrum Rekreacji i Sportu <li style="padding: 2px;">Sportowe Kowalewo w TVP 	<div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;"> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> Informacja "po" konsultacjach społecznych </div> <p style="font-size: small; margin: 0;">Wpisat: Agnieszka Zółtowska 04.04.2016</p> <p style="margin: 0;">W dniach 9 i 10 marca 2016 roku odbyły się konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Przedmiotowe konsultacje przeprowadziła firma <i>Dorfin Grant Thornton Frąckowiak sp. z o. o., sp. k.</i>, która zajmuje się opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2015 - 2023.</p> <p style="margin: 0;">Przedstawiono prezentację zawierającą wyjaśnienie podstawowych pojęć związanych z rewitalizacją, obszarem zdegradowanym, obszarem rewitalizowanym. Następnie zaprezentowano analizę wskaźnikową wykonaną dla Miasta</p> <p style="margin: 0;">i Gminy Kowalewo Pomorskie w oparciu o zebrane dane w celu zdiagnozowania i umiejscowienia negatywnych zjawisk społecznych.</p> <p style="margin: 0;">W dniu 9 marca br. odbyły się one na terenach wiejskich mianowicie w Chelmońcu, Piątkowie oraz w Marianach (dla dwóch sołectw: Mariany i Srebrnik). Na obszarach wiejskich w spotkaniu uczestniczyli mieszkańcy danych sołectw. Najlichnieszta grupa mieszkańców uczestniczyła w konsultacjach zorganizowanych w miejscowości Piątkowo. Podczas dyskusji we wszystkich miejscowościach wiejskich mówiono o powiększeniu/budowie bądź generalnym remoncie obiektów użyteczności publicznej oraz zorganizowaniu czasu wolnego poprzez wprowadzenie postaci animatora społecznego, który zapewniłby atrakcje dla mieszkańców danego sołectwa.</p> <p style="margin: 0;">Natomiast w dniu 10 marca 2016 roku przedmiotowe konsultacje zostały przeprowadzone na obszarze miasta Kowalewo Pomorskie. W spotkaniu uczestniczyło ponad 30 osób - reprezentujących sektor publiczny, społeczny i gospodarczy. Jeden z mieszkańców poprosił o ujęcie terenu ul. Główny Dworzec jako obszaru do rewitalizacji - ponadto dodał, że złoży stosowny wniosek na druku formularza uwag. W dyskusji padało wiele zapytań, wątpliwości, na które pracownicy firmy <i>Grant Thornton Frąckowiak sp. z o. o., sp. k.</i> udzielali odpowiedzi. Wszelkie zgłoszone uwagi, zmiany, ewentualne propozycje zostały uwzględnione w raporcie z konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, który został zamieszczony na stronie internetowej tutejszego Urzędu: www.kowalewopomorskie.pl.</p> </div> <div style="text-align: right; margin-top: 10px;"> </div>
--	---

Źródło: www.kowalewopomorskie.pl

Zdjęcie 10. Informacje o konsultacjach społecznych (6)

ostatniej chwili | Z ostatniej chwili | Konsultacje społeczne projektu GPR |

Z ostatniej chwili

Ogłoszenia

inwestycje

e-Urząd

INFORMATOR SMŚ

MGDPŚ Kowalewo Pom.

HONOROWI OBYWATELE

Darmowe porady prawne

Kamień Śmoleński

Strzeżnica w Klepinach

Organizacje pozarządowe

Inni o nas

Historia miasta

Galerie zdjęć

KALENDARZ IMPREZ 2016

Kontakt

Uniwersytet Trzeciego Wiek
PRZYGARNIU PIAKA

ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

Centrum Rekreacji i Sportu

Sportowe Kowalewo w TVP

OBWODNICA KOWALEWA

Pasy przy kościele

WYKLUCZENIE CYFROWE

Profil Zaufany

LKŚ Promień

Policja Informuje

Konsultacje społeczne projektu GPR

Wpisal: Magdalena Gadomska
20.05.2018

Szanowni Państwo,

W dniach od 27 maja 2018 r. do dnia 27 czerwca 2018 r. przeprowadzone zostaną konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2018-2023 oraz projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji to wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, infrastrukturalnej, którego celem jest wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. Program jest podstawą do ubiegania się o środki na rewitalizację, m. in. z funduszy unijnych.

Zachęcamy także do wzięcia udziału w konsultacjach społecznych oraz zgłaszania uwag do opracowanego regulaminu wyłaniania i funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji, który stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, przeprowadzenia i oceny rewitalizacji oraz będzie pełnił funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie, w sprawach dotyczących opracowania i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2018 - 2023.

Konsultacje przeprowadzone będą w okresie od 27 maja 2018 r. do dnia 27 czerwca 2018 r. w formie:

- uwag w postaci papierowej lub elektronicznej składanych poprzez formularz konsultacji,
- uwag ustnych,
- konsultacji z grupami przedstawicielskimi.

Wypełniony formularz konsultacji będzie można przekazywać:

- bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim, Plac Wolności 1, 87-410 Kowalewo Pom.
- drogą elektroniczną na adres mailowy: magdalena.gadomska@kowalewopomorskie.pl
- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim, Plac Wolności 1, 87-410 Kowalewo Pomorskie.

Uwagi i pytania prosimy kierować do p. Magdaleny Gadomskiej:

- osobiście w Urzędzie Miejskim w Kowalewie Pomorskim, Ref. Techniczno-Inwestycyjny i Gospodarki Gruntami, ul. Św. Mikołaja 5, 87-410 Kowalewo Pomorskie, (biuro na parterze)
- telefonicznie pod nr tel.: 56 684 10 24, wew. 55
- drogą elektroniczną na adres mailowy: magdalena.gadomska@kowalewopomorskie.pl

Materiały tj. projekt programu rewitalizacji, projekt uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, a także formularz konsultacji będą dostępne od dnia 27.05.2018 r. w:

- siedzibie Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim,
- na stronie internetowej gminy www.kowalewopomorskie.pl, www.kowalewopomorskie.onet.pl

Informacja o wynikach przeprowadzonych konsultacji zostanie zamieszczona niezwłocznie po zakończeniu konsultacji w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej gminy.

Źródło: www.kowalewopomorskie.pl

Zdjęcie 11. Informacje o konsultacjach społecznych (7)

W KOWALEWIE POMORSKIM

Z ostatniej chwili : Z ostatniej chwili : Konsultacje projektu GPR Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2016 - 2023 szukaj...

Z ostatniej chwili

Ogłoszenia

Inwestycje

e-Urząd

INFORMATOR SMS

MGOPS Kowalewo Pom.

HONOROWI OBYWATELE

Darmowe porady prawne

Kamień Smoleński

Strzelnica w Kiełpinach

Organizacje pozarządowe

Inni o nas

Historia miasta

Galerie zdjęć

KALENDARZ IMPREZ 2016

Kontakt

Uniwersytet Trzeciego Wieku

PRZYGARNIJ P SIAKA

ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

Centrum Rekreacji i Sportu

Sportowe Kowalewo w TVP

OBWODNICA KOWALEWA

Pasy przy kościele

WYKLUCZENIE CYFROWE

Profil Zaufany

LKS Promień

Policja informuje

Konsultacje projektu GPR Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2016 - 2023

Wpisal: Magdalena Gadomska
27.05.2016

Szanowni Państwo,

Przedstawiamy do Państwa opinii projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2016 - 2023, a także projekt uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji to wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, infrastrukturalnej, którego celem jest wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. Program jest podstawą do ubiegania się o środki na rewitalizację, m. in. z funduszy unijnych.

Zachęcamy także do wzięcia udziału w konsultacjach społecznych oraz zgłaszania uwag do opracowanego regulaminu wylaniania i funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji, który stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, przeprowadzenia i oceny rewitalizacji oraz będzie pełnił funkcję opiniotwórczo-doradczą Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie, w sprawach dotyczących opracowania i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2016 - 2023.

Konsultacje potrwają od 27 maja 2016 r. do dnia 27 czerwca 2016 r. W tym czasie zapraszamy do składania uwag i opinii pisemnie, pocztą elektroniczną, telefonicznie lub osobiście.

Wypełniony formularz konsultacji można przekazywać:

- bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim, Plac Wolności 1, 87-410 Kowalewo Pomorskie (na holu urzędu zostanie wystawiona urna w celu złożenia formularzy).
- drogą elektroniczną na adres mailowy: magdalena.gadomska@kowalewopomorskie.pl
- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim, Plac Wolności 1, 87- 410 Kowalewo Pomorskie.

Uwagi i pytania prosimy kierować do p. Magdaleny Gadomskiej:

- osobiście w Urzędzie Miejskim w Kowalewie Pomorskim, Ref. Techniczno-Inwestycyjny i Gospodarki Gruntami, ul. Św. Mikołaja 5, 87-410 Kowalewo Pomorskie, (biuro na parterze),
- telefonicznie pod nr tel.: 56 684 10 24,
- drogą elektroniczną na adres mailowy: magdalena.gadomska@kowalewopomorskie.pl

Materiały tj. projekt programu rewitalizacji, projekt uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, a także formularz konsultacji zostały zamieszczone poniżej, dostępne są również w siedzibie Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Załączniki:

1. Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2016-2020.
2. Formularz konsultacji społecznych dotyczący projektu GPR-u.
3. **Mapy** (Kowalewo Pomorskie , Chełmoniec , Mariany , Piątkowo , Srebrniki).
4. Projekt uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji (łącznie z Regulaminem Komitetu Rewitalizacji oraz formularzem zgłoszeniowym na członka Komitetu Rewitalizacji).

Źródło: www.kowalewopomorskie.pl

Zdjęcie 12. Konsultacje społeczne – spotkania

Źródło: Opracowanie własne

11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 60. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji i (nr/nazwa) ¹⁸	Termin realizacji projektu (rok)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁹	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne	
									EFS	EFRR	Inne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1,2,3,4,5	2017-2023	1. Działania szkoleniowo-doradcze z zakresu ochrony zdrowia u dzieci, młodzieży i dorosłych w Gminie Kowalewo Pomorskie	S	Działania szkoleniowo-doradcze	Gmina Kowalewo Pomorskie/Szkoły z terenu Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie	20 000,00	85	20 000,00	X			X	
1	2017-2023	2. Doradztwo edukacyjno-zawodowe w Publicznym Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim	S	Działania szkoleniowo-doradcze	Gmina Kowalewo Pomorskie/ Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II, ul. Jana w Kowalewie Pomorskim	63 373,00	85	60 204,35	X			X	
1,2,3,4,5	2017-2023	3. Akademia kompetencji kluczowych	S	Rozwój kompetencji kluczowych	Gmina Kowalewo Pomorskie/Szkoły z terenu Miasta i Gminy	200 000,00	85	190 000,00	X			X	

¹⁸ 1 – Kowalewo Pomorskie – Centrum, 2 – Chelmoniec, 3 – Mariany, 4 – Piątkowo, 5 - Srebrniki

¹⁹ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Obszar rewitalizacji i (nr/nazwa) 18	Termin realizacji projektu (rok)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ^p	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne	
									EFS	EFRR	Inne		
					Kowalewo Pomorskie								
1	2017-2023	4. Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim	S	Rozwój kompetencji kluczowych	Gmina Kowalewo Pomorskie/ Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim	126 747,00	85	120 409,65	X			X	
1	2017-2023	5. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, aby zapewnić równy dostęp do edukacji przedszkolnej	S	Rozwój kompetencji kluczowych	Gmina Kowalewo Pomorskie /Przedszkole Publiczne, ul. Szkolna 11, Kowalewo Pomorskie	110 000,00	85	93 500,00	X			X	
1	2017-2023	6. Organizacja zajęć dodatkowych, aby zapewnić równy dostęp do edukacji przedszkolnej	S	Rozwój kompetencji kluczowych	Gmina Kowalewo Pomorskie /Przedszkole Publiczne, ul. Szkolna 11, Kowalewo Pomorskie	120 000,00	85	102 000,00	X			X	
1	2017-2023	7. Wspomaganie uczniów Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	S	Prowadzenie zajęć korekcyjno-wyrównawczych	Gmina Kowalewo Pomorskie/ Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim	84 498,00	85	71 823,30	X			X	
1,2,3,4,5	2017-2023	8. Zdrowo, na Sportowo w świetlicy	S	Działania edukacyjne, kulturalne i prozdrowotne	Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Zdrowia	5 500,00	85	4 675,00				X	X(środki sponso-rów)
1,2,3,4,5	2017-2023	9. Letni, integracyjny blok	S	Działania	Gmina Kowalewo	40 000,00	85	34 000,00	X			X	

Obszar rewitalizacji i (nr/nazwa) 18	Termin realizacji projektu (rok)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁹	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									EFS	EFRR	Inne	
		artystyczny dla mieszkańców Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie		edukacyjne, kulturalne i prozdrowotne	Pomorskie/MGOK Kowalewo Pomorskie							
1,2,3,4,5	2017-2023	10. Działania szkoleniowo – doradcze z zakresu edukacji ekologicznej kształtującej proekologiczne postawy mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie	S	Działania edukacyjne, kulturalne i prozdrowotne	Gmina Kowalewo Pomorskie/Szkoły z terenu Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie	20 000,00	85	17 000,00	X		X	
1,2,3,4,5	2017-2023	11. Ścieżka do aktywności zawodowej	S	Aktywizacja społeczno-zawodowa	Gmina Kowalewo Pomorskie/MGOPS Kowalewo Pomorskie	100 000,00	85	85 000,00	X		X	
1,2,3,4,5	2017-2023	12. Aktywność szansą na sukces	S	Aktywizacja społeczno-zawodowa	Gmina Kowalewo Pomorskie/MGOPS Kowalewo Pomorskie	200 000,00	85	170 000,00	X		X	
1,2,3,4,5	2017-2023	13. Integracja seniorów z młodzieżą	S	Wsparcie osób starszych	Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Zdrowia	5 000,00	85	4 250,00			X	X (środki sponsorów)
1,2,3,4,5	2017-2023	14. Samotności mówię Nie	S	Wsparcie osób starszych	Gmina Kowalewo Pomorskie/MGOPS Kowalewo Pomorskie	340 000,00	85	289 000,00	X		X	
1	2017-2022	15. Rewitalizacja istniejącego obiektu na Dzienny Dom Pobytu (budynki bylej stajni +	PF/T	Wsparcie osób starszych	Gmina Kowalewo Pomorskie	800 000,00	85	680 000,00		X	X	

Obszar rewitalizacji i (nr/nazwa) 18	Termin realizacji projektu (rok)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ^p	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne	
									EFS	EFRR	Inne		
		wozowni przy zajezdzie)											
1,2,3,4,5	2017-2023	16. Młodzi bez alkoholu	S	Przeciwdziałanie uzależnieniom	Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Zdrowia	4 900,00	85	4 165,00				X	X (środki sponso-rów)
1	2017-2023	17. Modernizacja zdegradowanego budynku oraz jego adaptacja na budynek użyteczności publicznej wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu	PF/T	Rozwój infrastruktury aktywizacji społecznej	Gmina Kowalewo Pomorskie	1 500 000,00	85	1 275 000,00		X	X		
2	2017-2022	18. Rewitalizacja centrum wsi w Chelmońcu poprzez modernizację remizo-świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego na cele rekreacyjno-szkoleniowe	PF/T	Rozwój infrastruktury aktywizacji społecznej	Gmina Kowalewo Pomorskie	150 000,00	85	127 500,00		X	X		
3	2017-2022	19. Rozbudowa i remont świetlicy w Marianach	PF/T	Rozwój infrastruktury aktywizacji społecznej	Gmina Kowalewo Pomorskie	465 631,00	85	395 786,35		X	X		
5	2017-2022	20. Rewitalizacja centrum wsi w Srebrnikach poprzez modernizację remizo-świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego na cele rekreacyjno-szkoleniowe	PF/T	Rozwój infrastruktury aktywizacji społecznej	Gmina Kowalewo Pomorskie	180 000,00	85	153 000,00		X	X		
4	2017-2022	21. Budowa Wiejskiego Domu Kultury	PF/T	Rozwój	Gmina Kowalewo	500 000,00	63,63	318 150,00				X	

Obszar rewitalizacji i (nr/nazwa) 18	Termin realizacji projektu (rok)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁹	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									EFS	EFRR	Inne	
		w Piątkowie wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem terenu w miejscowości Piątkowo		infrastruktury aktywizacji społecznej	Pomorskie						(EFRR OW)	
1	2017-2023	22. Remont budynku Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim wraz z renowacją terenów zielonych	PF/T	Rozwój infrastruktury edukacyjnej	Gmina Kowalewo Pomorskie/ Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim	280 000,00	85	238 000,00		X	X	
1	2017-2023	23. Modernizacja przystanku dla uczniów poprzez wybudowanie wiaty i zagospodarowanie terenu przy Publicznym Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim	PF	Rozwój infrastruktury edukacyjnej	Gmina Kowalewo Pomorskie/ Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim	126 747,00	85	107 734,00		X	X	
1	2017-2020	24. Modernizacja terenów zewnętrznych przedszkoli i szkół podstawowych	PF	Rozwój infrastruktury edukacyjnej	Gmina Kowalewo Pomorskie/SP im. M. Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim	800 000,00	85	680 000,00		X	X	
1	2016-2018	25. Budowa platformy z szybem dźwigowym przeznaczonej dla osób niepełnosprawnych	T	Rozwój infrastruktury edukacyjnej	Gmina Kowalewo Pomorskie/SP im. M. Konopnickiej w Kowalewie	210 000,00	85	178 500,00		X	X	

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ¹⁸	Termin realizacji projektu (rok)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁹	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne	
									EFS	EFRR	Inne		
					Pomorskim								
1	2017	26. Modernizacja terenu przyległego do przedszkola - plac zabaw oraz ogrodzenie wraz z remontem budynku gospodarczego	PF	Rozwój infrastruktury edukacyjnej	Gmina Kowalewo Pomorskie /Przedszkole Publiczne w Kowalewie Pomorskim	100 000,00	85	85 000,00		X	X		
1	2017-2022	27. Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie miasta Kowalewo Pomorskie	PF	Inteligentne zarządzanie energią	Gmina Kowalewo Pomorskie	1 000 000,00	85	850 000,00		X	X		
1	2017-2022	28. Termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim	T	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej	Gmina Kowalewo Pomorskie	200 000,00	85	170 000,00		X	X		
1	2017-2022	29. Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej (adaptowanego na prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej), ul. Odrodzenia 1	T	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej	Gmina Kowalewo Pomorskie	200 000,00	85	170 000,00		X	X		

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) 18	Termin realizacji projektu (rok)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁹	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									EFS	EFRR	Inne	
3	2016-2018	30. Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej- Stacja Uzdatniania Wody Mariany	T	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej	Gmina Kowalewo Pomorskie	300 000,00	85	255 000,00		X	X	
4	2016-2018	31. Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej- Stacja Uzdatniania Wody Piątkowo	T	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej	Gmina Kowalewo Pomorskie	306 632,36	85	260 637,51		X	X	
1	2016-2018	32. Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej- budynek socjalno-techniczny na oczyszczalni ścieków w Kowalewo Pomorskie	T	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej	Gmina Kowalewo Pomorskie	195 966,98	85	166 571,94		X	X	
1	2017-2023	33. Zamontowanie instalacji fotowoltaicznej na terenie pływalni w Kowalewie Pomorskim	T	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej	Gmina Kowalewo Pomorskie	270 329,00	85	229 779,65		X	X	
1	2016-2017	34. Modernizacja	PF	Uporządkowanie	Gmina Kowalewo	400 000,00	85	340 000,00		X	X	

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) 18	Termin realizacji projektu (rok)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁹	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									EFS	EFRR	Inne	
		gospodarki osadowej – I etap		gospodarki wodno-ściekowej	Pomorskie							
1	2017-2018	35. Modernizacja gospodarki osadowej – II etap	PF	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej	Gmina Kowalewo Pomorskie	500 000,00	85	425 000,00		X	X	
1	2017-2022	36. Rekultywacja parków położonych na terenie miasta Kowalewo Pomorskie	PF	Zagospodarowanie terenów publicznych na cele związane z ożywieniem sytuacji społeczno-gospodarczej	Gmina Kowalewo Pomorskie	80 000,00	85	68 000,00		X	X	
1	2017-2022	37. Wykonanie iluminacji świetlnej obiektów zabytkowych położonych na terenie miasta Kowalewo Pomorskie	PF	Zagospodarowanie terenów publicznych na cele związane z ożywieniem sytuacji społeczno-gospodarczej	Gmina Kowalewo Pomorskie	300 000,00	85	255 000,00		X	X	
1	2017-2022	38. Rewitalizacja rynku na Placu 700-lecia w Kowalewie Pomorskim	PF	Zagospodarowanie terenów publicznych na cele związane	Gmina Kowalewo Pomorskie	400 000,00	85	340 000,00		X	X	

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) 18	Termin realizacji projektu (rok)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁹	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									EFS	EFRR	Inne	
				z ożywieniem sytuacji społeczno-gospodarczej								
1	2017-2022	39. Utworzenie szlaku spacerowo-rekreacyjnego po obiektach historycznych miasta Kowalewo Pomorskie	PF	Zagospodarowanie terenów publicznych na cele związane z ożywieniem sytuacji społeczno-gospodarczej	Gmina Kowalewo Pomorskie	300 000,00	85	255 000,00		X	X	
1	2017-2018	40. Rewitalizacja przestrzeni wokół budynku Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury im. Władysława Stanisława Reymonta w Kowalewie Pomorskim w Kowalewie Pomorskim	PF	Zagospodarowanie terenów publicznych na cele związane z ożywieniem sytuacji społeczno-gospodarczej	Gmina Kowalewo Pomorskie	130 000,00	85	110 000,00		X	X	
1	2017-2022	41. Rewitalizacja przestrzeni publicznej poprzez dobudowanie amfiteatru wraz z zagospodarowaniem terenu przy Miejsko-	PT	Zagospodarowanie terenów publicznych na cele związane z ożywieniem sytuacji	Gmina Kowalewo Pomorskie	500 000,00	85	425 000,00		X	X	

Obszar rewitalizacji i (nr/nazwa) ¹⁸	Termin realizacji projektu (rok)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁹	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									EFS	EFRR	Inne	
		Gminnym Ośrodkiem Kultury w Kowalewie Pomorskim		społeczno-gospodarczej								

Źródło: Opracowanie na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych

Tabela 61. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne –szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ²⁰	Lp.	Typ przedsięwzięcia ²¹	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania				
					Środki publiczne			Środki prywatne	
					EFS	EFRR	Inne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	1.	PF/T	Adaptacja zabytkowego budynku sądu w Kowalewie Pomorskim na szkołę muzyczną I stopnia	2 000 000,00		X	X		
1	2.	T	Zagospodarowanie strychu Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kowalewie Pomorskim	1 832 450,00		X	X		
1,2,3,4,5,	3.	Ś	Inwentaryzacja i monitoring zasobów przyrodniczych na obszarze Gminy Kowalewo Pomorskie	25 500,00		X	X		

Źródło: Opracowanie na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych

²⁰ 1 – Kowalewo Pomorskie-Centrum, 2 – Chelmoniec, 3 – Mariany, 4 – Piątkowo, 5 - Srebrniki

²¹ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Tabela 62. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane poza obszarem rewitalizacji –szacunkowe ramy finansowe

Lp.	Typ przedsięwzięcia ²²	Nazwa projektu	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania			
				Środki publiczne			Środki prywatne
				EFS	EFRR	Inne	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	S	Pokonuje trudności	37 000,00	X		X	
2.	T	Budowa drogi rowerowej z Sierakowa do Mlewa	1 320 000,00		X	X	
3.	PF	Montaż oświetlenia solarnego wraz z montażem urządzeń do inteligentnego sterowania oświetleniem, na terenie Gminy Kowalewo Pom.	1 000 000,00		X	X	
4.	PF	Poprawa funkcjonalności i bezpieczeństwa na terenie przyszkolnym w Pluskowęsach	38 000,00		X	X	
5.	PF	Zagospodarowanie terenu zielonego szkoły oraz modernizacja boiska szkolnego	45 000,00		X	X	
6.	PF	Rewitalizacja stawu szkolnego wraz z terenem przyległym	70 000,00		X	X	
7.	PF	Zagospodarowanie rekreacyjno-wypoczynkowe terenu przy Jeziorze Jeziorek w Mlewie Gmina Kowalewo Pomorskie	600 000,00			X	X

Źródło: Opracowanie na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych

²² S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Złożoność procesu rewitalizacyjnego wymaga właściwego zarządzania w celu uzyskania zamierzonych efektów rewitalizacji oraz odpowiadających im kierunków działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.

Wszelkie koszty związane z zarządzaniem programem będą pokrywane z budżetu Gminy.

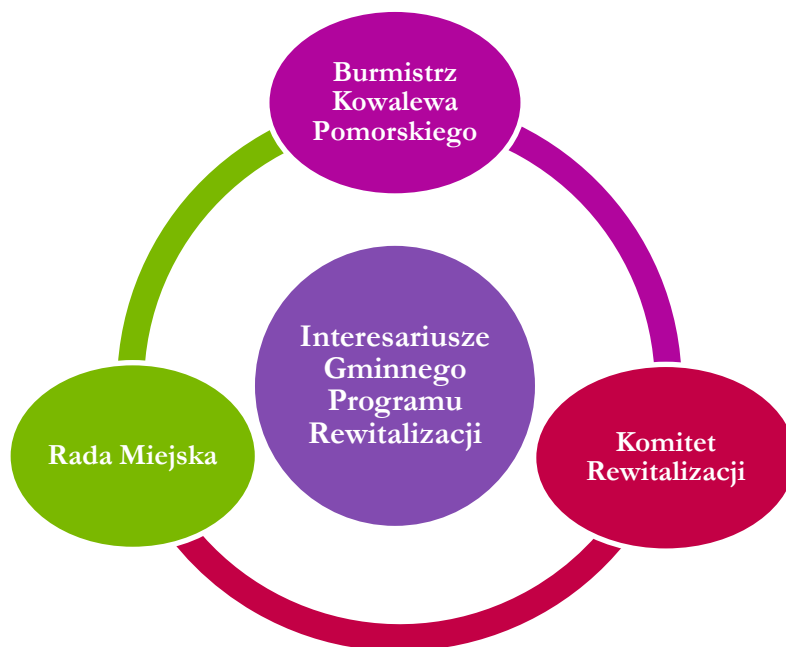
Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania

W świetle zapisów art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości Gminy, stanowią jej zadania własne.

Jednym z kluczowych czynników sukcesu programu rewitalizacji jest sprawna koordynacja działań i sprawny przepływ informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w jego realizację. Istotą procesu rewitalizacji jest prowadzenie przez interesariuszy skoordynowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Charakterystyka interesariuszy i mechanizmy partycypacyjne opisane zostały w rozdziale 10.

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji główne podmioty, na których spoczywa obowiązek sprawnego przygotowania i wdrożenia programu to: Burmistrz Kowalewa Pomorskiego, Rada Miejska i Komitet Rewitalizacji.

Schemat 10. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 63. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Burmistrz	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prowadzenie analiz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzeniu lub zmianie GPR, ocenie aktualności stopnia jego realizacji, ▪ Ogłaszanie informacji o podjęciu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, ▪ Ogłaszanie informacji o podjęciu uchwały w sprawie uchwalenia GPR, ▪ Występowanie do instytucji wskazanych w art. 17 ustawy o rewitalizacji o zaopiniowanie projektu GPR, ▪ Prowadzenie konsultacji społecznych, ▪ Powołanie w drodze zarządzenia Komitetu Rewitalizacji, ▪ Zapewnienie obsługi organizacyjnej Komitetu Rewitalizacji, ▪ Złożenie wniosku do Rady Miejskiej o ustalenie Specjalnej Strefy Rewitalizacji (fakultatywnie)
Rada Miejska	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyznaczenie w drodze uchwały obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, ▪ Zatwierdzenie i uchwalenie GPR, ▪ Uchwalenie zasad wyznaczania składu i zasad działania komitetu rewitalizacji, ▪ Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w GPR, służących realizacji zadań własnych Gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy, ▪ Uchwalanie zmian GPR, ▪ Podjęcie uchwały o uchyleniu GPR w całości lub w części w przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych.
Komitet Rewitalizacji	<p>Stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni rolę opiniotwórczo-doradczą Burmistrza.</p> <p>Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji zapewniające wylanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli, określi w drodze uchwały Rada Miejska w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji.</p>

Źródło: Opracowanie własne

Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji

Ponieważ koordynatorem całego procesu rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie będzie Urząd Miejski, który jako instytucja samorządowa posiada odpowiedni potencjał organizacyjny oraz doświadczenie niezbędne do realizacji tego zadania, Burmistrz Kowalewa Pomorskiego wyznaczy pracownika odpowiedzialnego za wsparcie wszystkich powyższych organów w realizacji ich zadań.

Tabela 64. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji

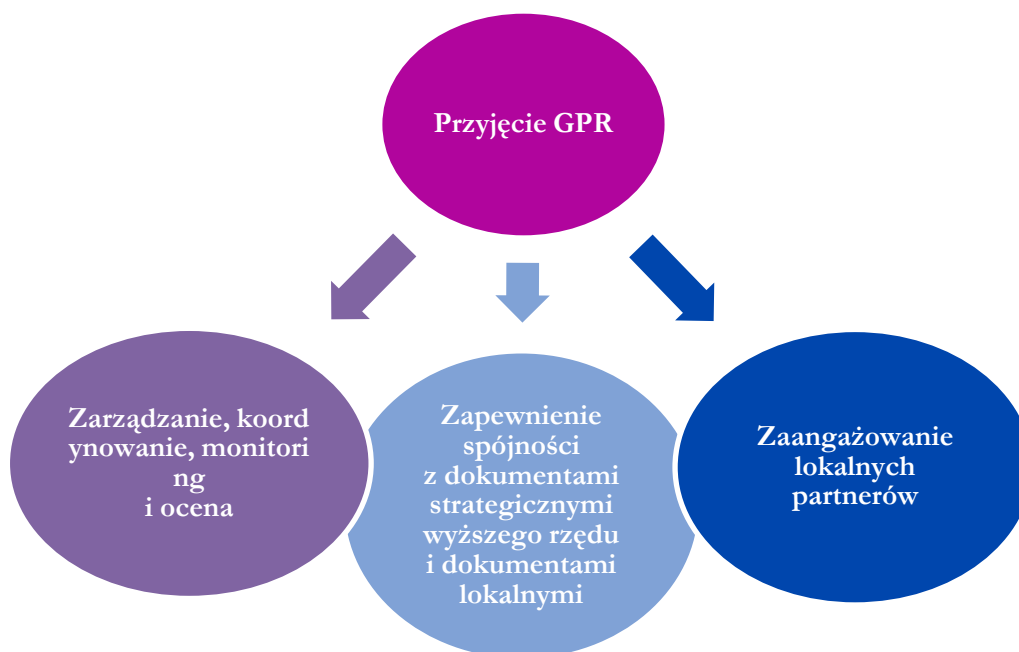
Podmiot	Zadania
Koordinator – pracownik Urzędu Miejskiego	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Współpraca ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację programu, ▪ Koordynowanie działań projektowych wymagających jednoczesnego zaangażowania jednostek i spółek Gminy oraz strony społecznej, ▪ Współpraca z Komitetem Rewitalizacji w sprawach związanych z przygotowaniem, prowadzeniem i oceną rewitalizacji, ▪ Przygotowywanie w uzasadnionych przypadkach projektów aktualizacji programu, w tym w szczególności wykazu projektów, ▪ Promocja programu, ▪ Organizacja i wdrażanie systemu monitorowania rzeczowego i finansowego dla programu,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dokonywanie okresowych przeglądów realizacji projektów, ▪ Sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji programu, ▪ Współpraca z innymi referatami Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim w zakresie realizacji programu.
--	---

Źródło: Opracowanie własne

System wdrażania programu rewitalizacji został przedstawiony na poniższym schemacie.

Schemat 11. System wdrażania programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji wymaga zaangażowania lokalnych partnerów z sektora: publicznego, społecznego i gospodarczego. Realizacja niniejszego programu wiąże się z udziałem podmiotu zarządzającego i koordynującego poszczególne działania (pracownika Urzędu Miejskiego) także w procesie monitoringu i oceny programu (przede wszystkim zapewnienie zgodności z harmonogramem realizacji programu rewitalizacji).

Głównym zadaniem wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji jest ukierunkowanie, kontrolowanie i ocena z punktu widzenia zapewnienia pełnej spójności z dokumentami strategicznymi. Jest to wyjątkowo istotne z uwagi na znaczenie realizacji programu dla sprawnej implementacji pozostałych instrumentów rozwoju Gminy, a także np. dla możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych, itp.

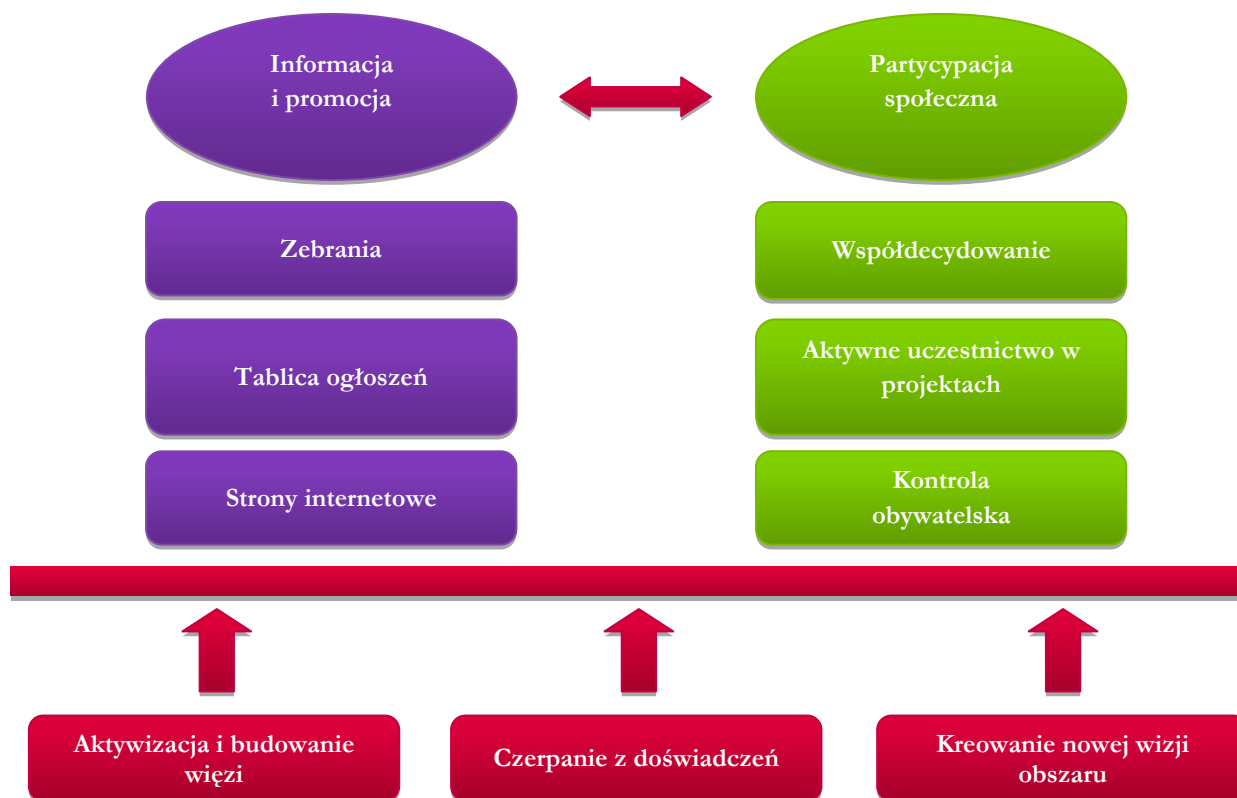
System informacji i promocji

Partycypacja społeczności lokalnej (szczegółowo opisana w rozdziale 10) na każdym etapie powstawania i realizacji programu rewitalizacji odgrywa niezmiernie istotną rolę, dostarczając najbardziej rzetelnych informacji na temat problemów, potrzeb oraz potencjałów danego obszaru, które nie są możliwe do uzyskania na podstawie jedynie analizy danych statystycznych. Zaangażowanie na każdym etapie interesariuszy zainteresowanych udziałem w programie (m.in. organizacji pożytku publicznego, stowarzyszeń, przedsiębiorców, spółdzielni, mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie) umożliwi

im aktywny udział w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych zgodnie z ich potrzebami i interesami. Dlatego też niezbędne jest umożliwienie wymiany informacji i dyskusji o kształcie, jaki powinna przybrać rewitalizacja za pomocą różnorodnych instrumentów promocyjnych i informacyjnych. Poniższy schemat przedstawia instrumenty systemu informacji i promocji w powiązaniu z mechanizmami włączenia mieszkańców i partnerów w proces rewitalizacji.

Schemat 12. System informacji i promocji a partycypacja społeczna

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z powyższego schematu działania informacyjne i promocyjne są nierozdzielnie związane z mechanizmami włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji. Aby udział lokalnej społeczności w tworzeniu i wdrażaniu programu przyniósł spodziewane efekty, konieczne jest prowadzenie szeregu działań, skupiających się przede wszystkim na:

- Organizacji zebrań z mieszkańcami zwłaszcza obszarów rewitalizowanych oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi, które stanowią forum wymiany informacji i pomysłów na działania rewitalizacyjne,
- Publikowaniu ogłoszeń zamieszczanych na tablicach ogłoszeń,
- Wykorzystaniu możliwości kontaktu elektronicznego w postaci publikacji na stronach internetowych.

Dzięki tak zorganizowanej informacji i promocji społeczność lokalna zyska możliwość aktywnego udziału w tworzeniu wizji obszaru zdegradowanego po rewitalizacji, współdecydowania o kształcie zmian oraz kontroli społecznej nad procesem realizacji programu.

W celu zapewnienia uczestnictwa możliwie szerokiego grona interesariuszy w konsultacjach społecznych, informacje na temat ich rozpoczęcia i form będą każdorazowo ogłoszone co najmniej 7 dni

przed planowanym terminem ich przeprowadzenia w sposób zwyczajowo przyjęty w Gminie oraz poprzez ogłoszenie na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej. Konsultacje będą przeprowadzane z wykorzystaniem różnych form, w sposób ułatwiający zrozumienie treści. Termin wyznaczony na składanie uwag będzie nie krótszy niż 30 dni, a niezwłocznie po zakończeniu każdej z form konsultacji będzie opracowana informacja podsumowująca jej przebieg ze wskazaniem czasu, miejsca oraz uwag zgłoszonych w trakcie procesu konsultacji.

Wszelkie formy partycypacji społecznej, w połączeniu z formami informacji i promocji, mają na celu pobudzenie i aktywizację społeczności na rzecz rozwoju lokalnego z wykorzystaniem posiadanej wiedzy i doświadczenia wszystkich interesariuszy, tak aby wszelkie podejmowane działania prowadziły do urzeczywistnienia wizji obszaru po rewitalizacji.

Ramowy harmonogram realizacji programu

Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2015-2023 obejmuje okres od 2015 r. kiedy zostały rozpoczęte prace nad programem do końca 2023 r., czyli do planowanego zakończenia realizacji projektów wynikających z programu.

Schemat 13. Ramowy harmonogram realizacji programu

Źródło: *Opracowanie własne*

Szczegółowe informacje na temat realizacji programu wynikają z rozdziału 11. *Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.*

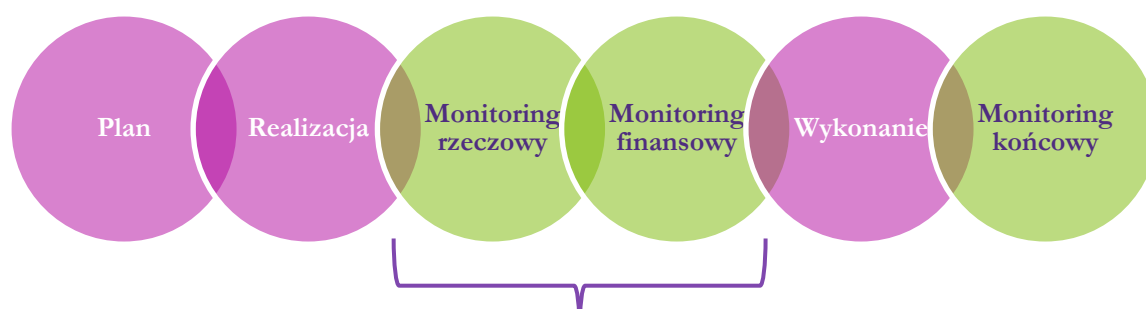
13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian

System monitoringu i oceny skuteczności działań

Monitoring stanowi integralną część zarządzania i ewaluacji postępów programu rewitalizacji, zapewniającą prawidłowość jego realizacji. Zgodnie z zapisami art. 22 Ustawy o rewitalizacji Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie stopnia realizacji dokonywanej przez burmistrza co najmniej raz na trzy lata. Ocena sporządzona przez burmistrza podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

Monitorowanie postępów realizacji oparte będzie na stałym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Bieżąca i systematyczna analiza danych ilościowych i jakościowych osiąganych w trakcie realizacji projektu i porównanie ich z zaplanowanymi w programie, pozwoli na wykrycie rozbieżności oraz umożliwi odpowiednio wczesną korektę możliwych do przewidzenia komplikacji. Zastosowane będą dwie formy monitoringu: monitorowanie postępu prac oraz monitorowanie środków finansowych projektu.

Schemat 14. Formy monitoringu

Źródło: Opracowanie własne

Monitoring rzeczowy obejmuje proces realizacji i polegać będzie przede wszystkim na bieżącej kontroli zakresu merytorycznego prowadzonych działań oraz harmonogramu wdrażania projektu na podstawie pomiarów osiągania założonych rezultatów oraz wskaźników realizacji i ich analizy, a także weryfikacji przedmiotowej zgodności z założeniami GPR.

Monitoring finansowy obejmuje zarządzanie środkami przyznanymi na realizację programu i jest podstawą oceny sprawności ich wydatkowania. Polegać będzie na bieżącej kontroli finansowych aspektów inwestycji: przepływów gotówkowych i poziomu wykorzystania funduszy w poszczególnych kategoriach budżetowych, weryfikacji kwalifikowalności kosztów oraz gromadzeniu informacji o źródłach finansowania programu i stopniu wykorzystania dotacji. Istotnym elementem będzie również kontrola wykonania wzajemnych rozliczeń i zobowiązań z podwykonawcami, ewentualnymi partnerami, uczestnikami projektu i pracownikami oraz weryfikacja finansowej zgodności z założeniami programu.

Monitoring końcowy zweryfikuje, czy wytyczone cele zostały zrealizowane.

Wszystkie projekty objęte programem rewitalizacji będą podlegały jednakowemu systemowi oceny. Odpowiedzialny za to będzie koordynator ds. rewitalizacji. Do jego obowiązków należeć będzie także wykonanie wzoru formularza oceny projektu, który będzie wypełniany przez poszczególne podmioty wykonujące projekty rewitalizacyjne. Umożliwi to oszacowanie wartości wskaźników produktu i rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji, co z kolei umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób jednoznaczny i przejrzysty. Gromadzenie kart projektów inwestycji już zrealizowanych pozwoli ocenić ich skuteczność oraz zdefiniować zagrożenia i szanse inwestycji o zbliżonym charakterze. Stanowić to będzie punkt odniesienia w następnych latach procesu rewitalizacji i pozwoli nadać mu pożądany kierunek oraz uniknąć błędów dotychczas popełnionych.

System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

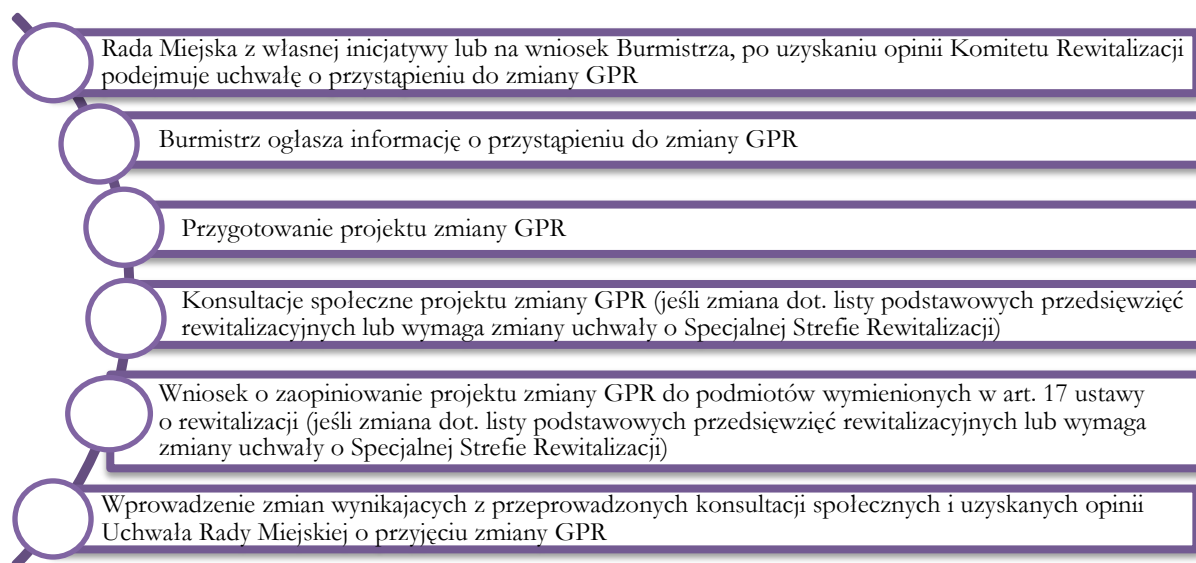
Ze względu na cel i charakter Gminny Program Rewitalizacji ma formułę otwartą, tzn. że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Projekty odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym.

Sytuacje, w których konieczna może być zmiana programu to m.in.:

- Zmiana aktualnych warunków sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy,
- Nowo zidentyfikowane potrzeby i oczekiwania mieszkańców obszarów kryzysowych,
- Wzrost bądź spadek poziomu zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania,
- Konieczność dostosowania działań do możliwości budżetu Gminy oraz dostępności środków zewnętrznych.

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji, w przypadku stwierdzenia, że GPR wymaga zmiany, Burmistrz występuje do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię Komitetu Rewitalizacji. Zmiana GPR następuje w trybie, w jakim został on uchwalony. Zmiana GPR nie wymaga uzyskania opinii ani przeprowadzania konsultacji społecznych jeżeli nie dotyczy przedsięwzięć zawartych na liście podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ani nie wymaga zmiany uchwały w sprawie ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji (w przypadku gdy Strefa została ustanowiona).

Schemat 15. Wprowadzanie zmian do GPR

Źródło: *Opracowanie własne*

14. Wykaz niezbędnych zmian, ocen i opinii

Ocena oddziaływania na środowisko Gminnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko²³ projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2015-2023 został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W piśmie otrzymanym od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy **uzgodniono odstąpienie** od przeprowadzenia **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** dla niniejszego dokumentu, gdyż nie spowoduje on znaczącego oddziaływania na środowisko.

Gminny Program Rewitalizacji a ochrona zabytków

Prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane, badania konserwatorskie i restauratorskie, a także inne działania, które mogłyby prowadzić do naruszenia lub zmiany wyglądu obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków będą prowadzone zgodnie z wymogami odrębnych przepisów dotyczących ochrony zabytków.

W przypadku **obiektów i terenów ujętych w gminnej ewidencji zabytków** przed planowanymi pracami polegającymi m. in. na remoncie, budowie, modernizacji, iluminacji świetlnej, zagospodarowaniu terenu oraz rewaloryzacji parków skwerów zieleni, Gmina każdorazowo wystąpi do Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o **zalecenia konserwatorskie**. Wskazane prace będą prowadzone **zgodnie z wymogami odrębnych przepisów dotyczących ochrony zabytków**.

Wykaz zmian w uchwałach

Ze względu na zaplanowane w niniejszym programie przedsięwzięcia rewitalizacyjne **nie jest konieczne dokonywanie zmian** uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 150 oraz z 2015 r., poz. 1322).

Realizacja niniejszego programu w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego **wymaga wprowadzania zmian w:**

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie (Uchwała Nr XXII/215/09 z dnia 26 czerwca 2009 r.),
- Miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarach wskazanych do rewitalizacji, tj.:
  - a) Uchwale Nr XIII/139/12 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 21 września 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie wsi Mlewiec, Srebrniki, Mariany, Sierakowo w Gminie Kowalewo Pomorskie z przeznaczeniem pod lokalizację elektrowni wiatrowych (Dz. U. Woj. Kuj.-Pom. z 2012 r., poz. 2027),
  - b) Uchwale Nr XV/159/08 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 26 września 2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

---

²³Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zmianami

- Gminy Kowalewo Pomorskie dla części 01 i 03 obrębu ewidencyjnego miasta Kowalewa Pomorskiego (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2008 r., Nr 148, poz. 2269),
- c) Uchwale Nr XIII/136/08 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 25 czerwca 2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowalewo Pomorskie dla części 04 obrębu ewidencyjnego miasta Kowalewa Pomorskiego (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2008 r., Nr 107 poz. 1703),
  - d) Uchwale Nr VII/64/03 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Kowalewa Pomorskiego w części dotyczącej działki o numerze geodezyjnym 175/5 (obręb ewidencyjny 04), Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2003 r., Nr 85, poz. 1242,
  - e) Uchwale Nr II/16/98 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 19 listopada 1998 r. w sprawie zmiany miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kowalewa Pomorskiego w części działki nr 139/2 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 1998 r., Nr 39, poz. 345),
  - f) Uchwale Nr XIX/205/13 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 19 sierpnia 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w 03 obrębie ewidencyjnym miasta Kowalewa Pomorskiego (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2013 r., poz. 2673).

Tereny objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wchodzące w skład obszarów rewitalizacji przedstawiają mapy stanowiące załącznik nr 4, 5, 6.

Dla prawidłowej realizacji założeń programu **nie jest konieczne uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji**, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym²⁴.

Dla obszaru objętego rewitalizacją **nie będzie tworzona Specjalna Strefa Rewitalizacji**. Jeżeli w późniejszym terminie zajdzie konieczność ustanowienia Strefy, zostanie ona wprowadzona w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego na okres maksymalnie 10 lat, zgodnie z postanowieniami ustawy o rewitalizacji.

Niezwłocznie po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji, Rada Miejska wprowadzi przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w tym programie, służące realizacji zadań własnych Gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy, o którym mowa w art. 226 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁵. Jeżeli dane dotyczące tych przedsięwzięć nie są wystarczające do wpisania ich do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy, Rada Miejska wprowadzi przedsięwzięcia do tego załącznika niezwłocznie po ustaleniu niezbędnych danych.

Jednocześnie z uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2015-2023, zostanie podjęta uchwała w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Podjęcie niniejszej uchwały zostało poprzedzone 30 dniowymi konsultacjami społecznymi w okresie od 27 maja 2016 r. do 27 czerwca 2016 r. Niezwłocznie po podjęciu uchwały, Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie w drodze zarządzenia powoła Komitet Rewitalizacji.

---

²⁴Dz. U. z 2016 r., poz. 778

²⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.

Wykaz niezbędnych opinii

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2015-2023 **został zaopiniowany przez wskazane w art. 17 ust. 1 pkt 4 podmioty:**

- Zarząd Powiatu Golubsko-Dobrzyńskiego - w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa,
- Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. O gospodarce nieruchomościami,
- Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego Delegatura w Bydgoszczy – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- Nadwiślański Oddział Straży Granicznej w Warszawie – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- Wojewódzki Sztab Wojskowy w Bydgoszczy – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- Komendę Powiatową Policji w Golubiu-Dobrzyniu – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Golubiu-Dobrzyniu – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy,
- Gminną Komisję Urbanistyczno-Architektoniczną w Kowalewie Pomorskim,
- Zarząd Dróg Gminnych w Kowalewie Pomorskim,
- Zarząd Dróg Powiatowych w Golubiu-Dobrzyniu,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy,
- Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Bydgoszczy,
- Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku o/r w Toruniu,
- Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Ostrowitem,
- PKP S.A. Oddział Gospodarowania Nieruchomościami w Gdańsku,
- PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.,
- Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Gazowniczy w Bydgoszczy,
- Telekomunikację Polską S.A. - Zakład Telekomunikacji w Bydgoszczy,
- Energa Operator SA oddział w Toruniu,
- Gminną Spółkę Wodną w Kowalewie Pomorskim,
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy – w zakresie form ochrony przyrody,
- Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – w zakresie form ochrony zabytków,
- Geologa Powiatowego Starostwa Powiatowego w Golubiu-Dobrzyniu – w zakresie zagospodarowania terenów osuwisk,

- Geologa Wojewódzkiego Departament Środowiska i Geologii Urząd Marszałkowski - w zakresie zagospodarowania terenów osuwisk.

Uwagi zgłoszone w przedstawionych przez powyższe podmioty opiniach zostały uwzględnione w programie rewitalizacji oraz będą brane pod uwagę na etapie realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Załączniki

Załącznik 1. Wzór formularza konsultacji społecznych

FORMULARZ KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie

Gmina Kowalewo Pomorskie, dnia ..... 2016 r.

CZĘŚĆ I - DANE UCZESTNIKA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Imię i nazwisko: .....

Nazwa organizacji: .....

Adres korespondencyjny: .....

Telefon/ e-mail: .....

1. Uwagi do projektu uchwały:

LP.	CZĘŚĆ DOKUMENTU, KTÓREGO DOTYCZY UWAGA (ROZDZIAŁ, PARAGRAF, USTĘP, PUNKT)	TREŚĆ PROPONOWANEJ UWAGI	UZASADNIENIE

Wyrażam zgodę na gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie moich danych osobowych, zbieranych w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu programu współpracy zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2153).

.....
czytelny podpis

Załącznik 2. Wzór ankiety

Ankieta dotycząca obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie

(tj. Chełmońca, Gapy, Marian, Srebrnik oraz centralnej części miasta)

Szanowni Państwo!

Prosimy o udzielenie odpowiedzi na pytania z poniższej ankiety. Celem badania jest poznanie Państwa opinii na temat aktualnych problemów, czynników i zjawisk kryzysowych występujących na obszarach zdegradowanych Gminy oraz potrzeb i oczekiwanych działań w zakresie rewitalizacji, mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze. Ankieta jest całkowicie anonimowa. Wyniki ankiety będą gromadzone i wykorzystywane przez firmę Dorfin Grant Thornton w celu opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2015 - 2023.

1. Jak ocenia Pan(i) jakość życia w swoim miejscu zamieszkania?
  - a. Bardzo dobrze
  - b. Dobrze
  - c. Ani dobrze ani źle
  - d. Źle
  - e. Bardzo źle

2. Gdzie Pan(i) i członkowie Pana(i) rodziny korzystają z poniższych usług?

	W miejscu zamieszkania	W innej miejscowości w gminie	W Kowalewie Pomorskim	Poza gminą	Nie korzystam
Opieka przedszkolna					
Edukacja podstawowa					
Zajęcia pozalekcyjne					
Podstawowa opieka zdrowotna					
Usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze					
Sport i rekreacja					
Rozrywka					
Dostęp do internetu					

3. Największe problemy społeczne w Pana(i) miejscu zamieszkania.

(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- a. Alkoholizm
- b. Narkomania
- c. Bezrobocie
- d. Wiele rodzin mających problemy w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- e. Wiele osób starszych/chorych, które nie mają zapewnionej opieki
- f. Przemoc w rodzinie
- g. Duża liczba osób żyjących w ubóstwie
- h. Zakłócanie porządku publicznego/bójki/rozboje

- i. Brak miejsca do uprawiania sportu/rekreacji
  - j. Brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną
  - k. Niska aktywność lokalnej społeczności
  - l. Inne .....
4. Największe problemy w sferze gospodarczej w Pana(i) miejscu zamieszkania.
(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)
- a. Brak miejsc pracy
  - b. Brak terenów inwestycyjnych/miejsc do prowadzenia działalności gospodarczej
  - c. Brak wsparcia dla przedsiębiorców
  - d. Brak dobrego dojazdu do miejscowości
  - e. Duża konkurencja lepiej rozwiniętych sąsiednich miejscowości/gmin
  - f. Inne .....
5. Największe problemy w sferze przestrzenno-technicznej w Pana(i) miejscu zamieszkania.
(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)
- a. Nielad architektoniczny (brzydkie, przypadkowe budownictwo)
  - b. Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
  - c. Niedostatecznie rozwinięta lub brak sieci kanalizacyjnej
  - d. Brak lub zbyt mało przydomowych oczyszczalni ścieków
  - e. Brak dbałości mieszkańców o otoczenie ich posesji
  - f. Zły stan dróg
  - g. Brak lub niedostateczna ilość połączeń komunikacyjnych
  - h. Dostęp do sieci światłowodowej
  - i. Inne .....
6. Największe problemy w sferze środowiskowej w Pana(i) miejscu zamieszkania.
(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)
- a. Dzikie wysypiska
  - b. Zanieczyszczenie powietrza (przez ruch samochodowy, tradycyjne piece grzewcze)
  - c. Niewłaściwa gospodarka odpadami
  - d. Niska świadomość ekologiczna
  - e. Inne .....
7. Czego według Pana(i) najbardziej potrzeba w Pana(i) miejscu zamieszkania, aby stało się ono bardziej przyjazne dla mieszkańców i mogło się lepiej rozwijać?

.....

.....

.....

METRYCZKA

1. Płeć

- a. Mężczyzna   b. Kobieta

2. Wiek:

- a. Do 18 lat
- b. Od 18 do 24 lat
- c. Od 25 do 29 lat
- d. Od 30 do 39 lat
- e. Od 40 do 49 lat
- f. Od 50 do 59 lat
- g. 60 lat i więcej

3. Wykształcenie:

- a. Podstawowe
- b. Zasadnicze zawodowe
- c. Średnie
- d. Wyższe

4. Reprezentowany sektor:

- a. Rolnictwo
- b. Przemysł
- c. Usługi
- d. Administracja
- e. Uczeń
- f. Emeryt
- g. Bezrobotny

5. Ile osób, razem z Panem(Panią), należy do Pana(i) gospodarstwa domowego?

- 1. Ogółem.....
- 2. W tym pracujących.....
- 3. Dzieci na utrzymaniu.....

6. Miejsce zamieszkania:

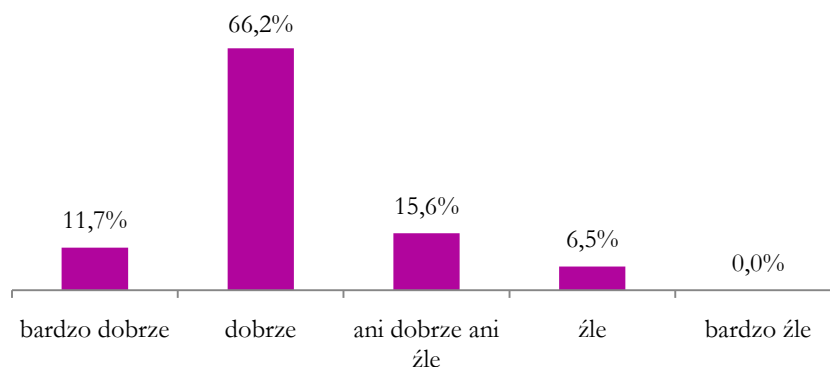
- a. Kowalewo Pomorskie (centralna część miasta)
- b. Chelmoniec + Gapa
- c. Mariany
- d. Srebrniki
- e. Piątkowo
- f. Inne .....

Dziękujemy za udzielenie odpowiedzi!

Załącznik 3. Wyniki ankietyzacji mieszkańców

W badaniu ankietowym na temat obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wzięło udział łącznie 80 osób z Gminy Kowalewo Pomorskie. Poniższe dane przedstawiają wyniki przeprowadzonej ankietyzacji.

Wykres 27. Jak ocenia Pan(i) jakość życia w swoim miejscu zamieszkania

Źródło: Opracowanie własne

Osoby biorące udział w badaniu oceniły jakość życia w swoim miejscu zamieszkania jako dobrą. Ponad 66% respondentów udzieliło odpowiedzi „dobrze”. Na bardzo wysokim poziomie jakość swojego życia w danym miejscu oceniło 12% ankietowanych, natomiast 16% nie sprecyzowało swojej oceny udzielając odpowiedzi „ani dobrze, ani źle”. Zaledwie 6% odpowiadających wyraziło negatywną opinię na temat jakości życia.

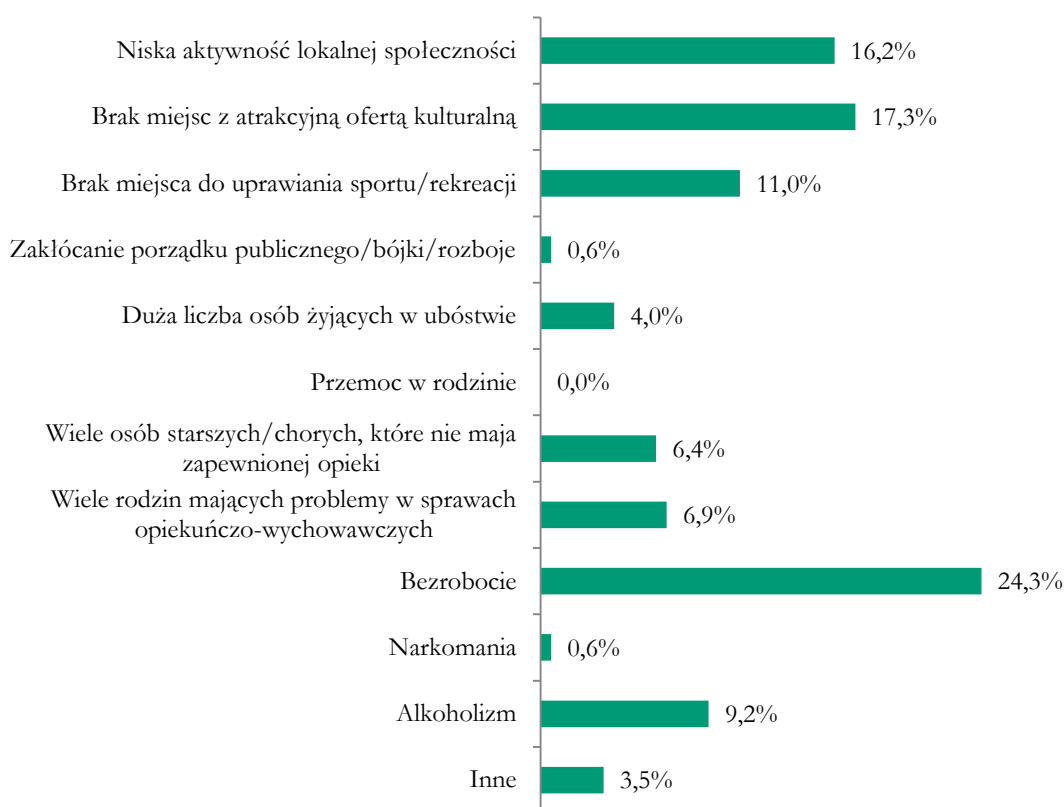
Tabela 65. Gdzie Pan(i) i członkowie Pana(i) rodziny korzystają z poniższych usług

	W miejscu zamieszkania	W innej miejscowości w gminie	W Kowalewie Pomorskim	Poza gminą	Nie korzystam
Opieka przedszkolna	4,9%	9,8%	26,2%	1,6%	57,4%
Edukacja podstawowa	11,5%	23,0%	21,3%	1,6%	42,6%
Zajęcia pozalekcyjne	10,2%	6,8%	25,4%	0,0%	57,6%
Podstawowa opieka zdrowotna	4,9%	0,0%	57,4%	36,1%	1,6%
Usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze	5,7%	1,4%	61,4%	4,3%	27,1%
Sport i rekreacja	20,0%	1,3%	52,5%	10,0%	16,3%
Rozrywka	24,7%	1,4%	30,1%	27,4%	16,4%
Dostęp do Internetu	52,1%	4,1%	21,9%	11,0%	11,0%

Źródło: Opracowanie własne

Dostęp do poszczególnych usług jest bardzo zróżnicowany. Poszczególni badani deklaruwali, że w głównej mierze dostęp do usług takich jak: opieka przedszkolna, zajęcia pozalekcyjne, podstawowa opieka zdrowotna, usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze oraz usługi związane z rozrywką, sportem i rekreacją, zapewniony jest w Kowalewie Pomorskim. W poszczególnych miejscowościach oferta ta jest ograniczona. W miejscu zamieszkania respondenci korzystają z Internetu (ponad 50% wskazań). Edukacja podstawowa (o ile dotyczy ankietowanego lub jego rodziny) najczęściej realizowana jest w innej miejscowości w Gminie. Poza Gminą badani najczęściej korzystają z usług związanych z podstawową opieką zdrowotną oraz rozrywką.

Wykres 28. Największe problemy społeczne w Pana(i) miejscu zamieszkania

Źródło: Opracowanie własne

Największym problemem na analizowanym terenie jest wysoki poziom bezrobocia – ponad 23% odpowiedzi wskazywało na tę kwestię. W opinii badanych problematyczny w ich miejscowościach jest również brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną (17,3% odpowiedzi) oraz niska aktywność społeczności lokalnej (16,2% odpowiedzi). Rzadziej respondenci wskazywali takie problemy jak: brak miejsca do uprawiania sportu czy rekreacji, alkoholizm, problemy opiekuńczo-wychowawcze w rodzinach czy brak dostatecznej opieki dla osób starszych lub chorych.

Wykres 29. Największe problemy w sferze gospodarczej w Pana(i) miejscu zamieszkania

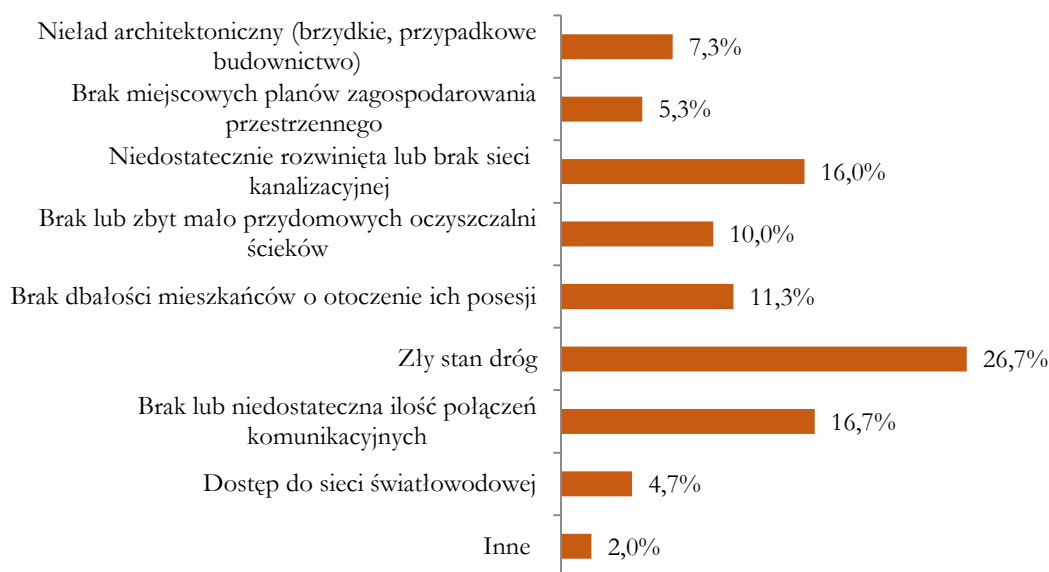

Źródło: Opracowanie własne

Największym problemem w sferze gospodarczej w miejscu zamieszkania respondentów jest brak miejsc pracy – aż 38,3% udzielonych odpowiedzi dotyczy tego aspektu. Dużym utrudnieniem na danym

terenie jest również brak dogodnego dojazdu do miejscowości (26% odpowiedzi). Ankietowani zwrócili także uwagę na brak terenów inwestycyjnych oraz brak wsparcia dla przedsiębiorców.

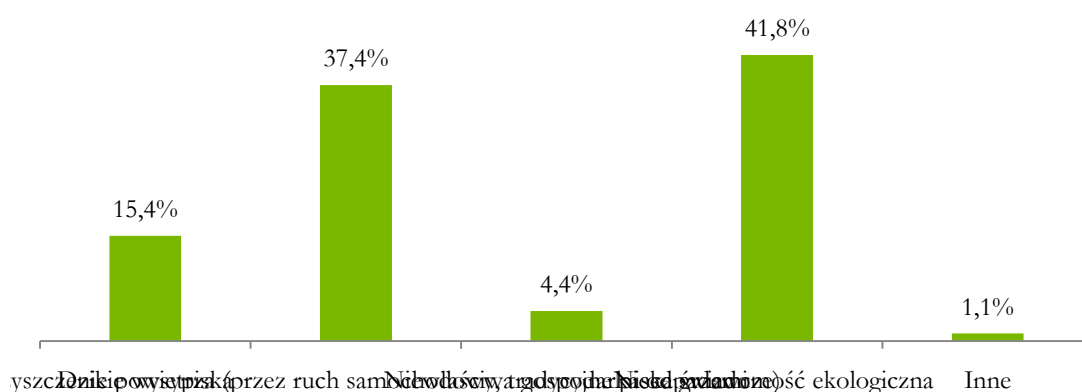
Wykres 30. Największe problemy w sferze przestrzenno-technicznej w Pana(i) miejscu zamieszkania

Źródło: Opracowanie własne

Głównym problemem wskazywanym przez respondentów w sferze przestrzenno-technicznej jest zły stan dróg (26,7% odpowiedzi). Negatywnie ocenione zostały również takie kwestie jak: brak lub niedostosowana do potrzeb ilość połączeń komunikacyjnych (16,7% odpowiedzi), a także nieodpowiednia gospodarka ściekowa – brak sieci kanalizacyjnej lub zbyt mało przydomowych oczyszczalni (odpowiednio: 16,0% i 10,0% odpowiedzi). Uczestnicy badania zwrócili również uwagę na aspekty estetyczne swojej miejscowości, a mianowicie brak dbałości mieszkańców o prywatne posesje oraz nieład architektoniczny.

Wykres 31. Największe problemy w sferze środowiskowej w Pana(i) miejscu zamieszkania

Źródło: Opracowanie własne

W sferze środowiskowej ankietowani zwrócili uwagę głównie na dwie problematyczne kwestie: niską świadomość ekologiczną mieszkańców (41,8% odpowiedzi) oraz zanieczyszczenie powietrza (37,4% wszystkich wskazań). Dziki wysypiska śmieci stanowią problem w przypadku 15,4% odpowiedzi, a tylko pojedyncze osoby uważają gospodarkę odpadami na terenie swojej miejscowości za niewłaściwą.

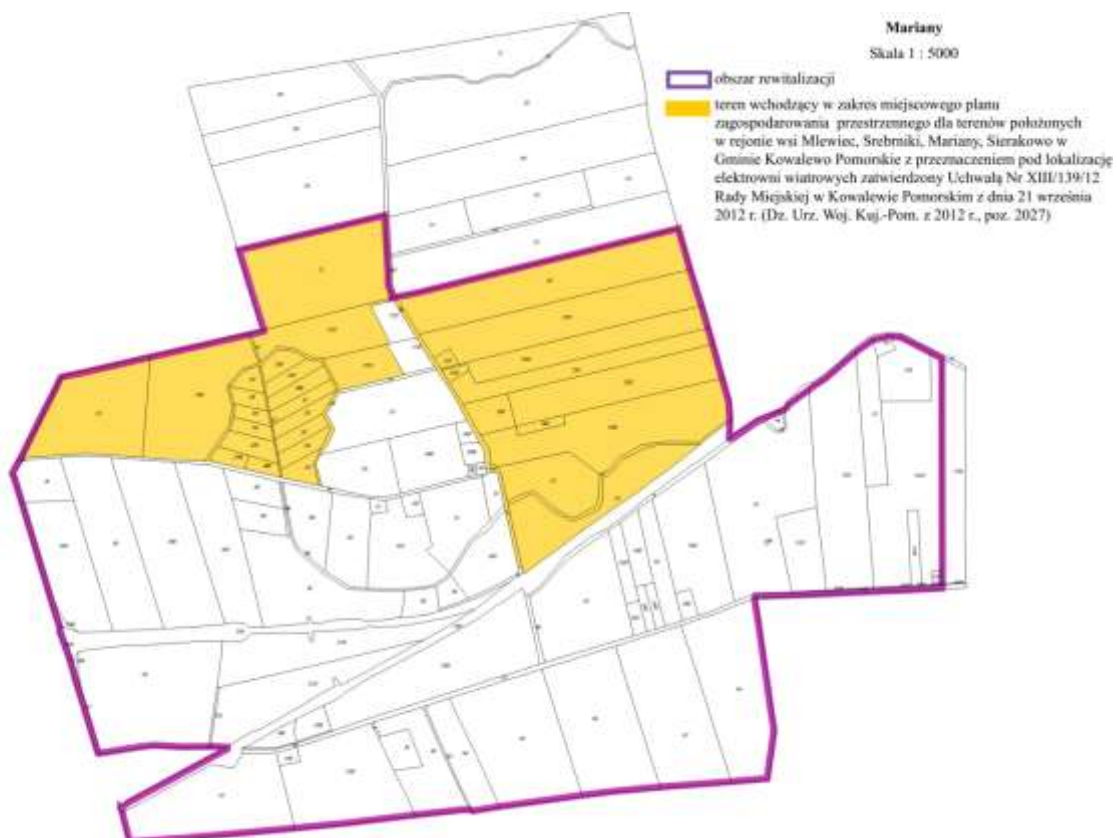
7.Czego według Pana(i) najbardziej potrzeba w Pana(i) miejscu zamieszkania, aby stało się ono bardziej przyjazne dla mieszkańców i mogło się lepiej rozwijać?

W przeprowadzonej ankiecie badani wskazywali również jakie są najważniejsze przedsięwzięcia do zrealizowania w ich miejscu zamieszkania. Potrzebami najczęściej wskazywanymi przez osoby biorące udział w badaniu była budowa lub remont świetlic wiejskich (miejsc, w których mieszkańcy mogliby się spotykać) w poszczególnych miejscowościach, a także stworzenie nowych miejsc pracy i renowacja infrastruktury drogowej oraz terenów nieużytkowanych.

Szczegółowe kwestie wymieniane przez osoby biorące udział w badaniu to:

- Remont bądź budowa świetlic wiejskich,
- Stworzenie miejsc pracy – zmniejszenie poziomu bezrobocia,
- Zwiększenie integracji i aktywności społeczności lokalnej ,
- Modernizacja obiektów użyteczności publicznej,
- Rewitalizacja terenów pokolejowych, adaptacja terenów nieużytkowanych na miejsca rekreacji i wypoczynku (w tym tworzenie placów zabaw dla dzieci, siłowni zewnętrznych),
- Poprawa stanu infrastruktury drogowej (w tym remont chodników i budowa obwodnicy),
- Zwiększenie liczby połączeń autobusowych – udogodnienie dojazdu,
- Poszerzenie oferty kulturalnej,
- Organizacja zajęć dla młodzieży,
- Budowa oczyszczalni ścieków,
- Zwiększenie liczby lokali socjalnych,
- Zwiększenie dostępności do podstawowej opieki zdrowotnej.

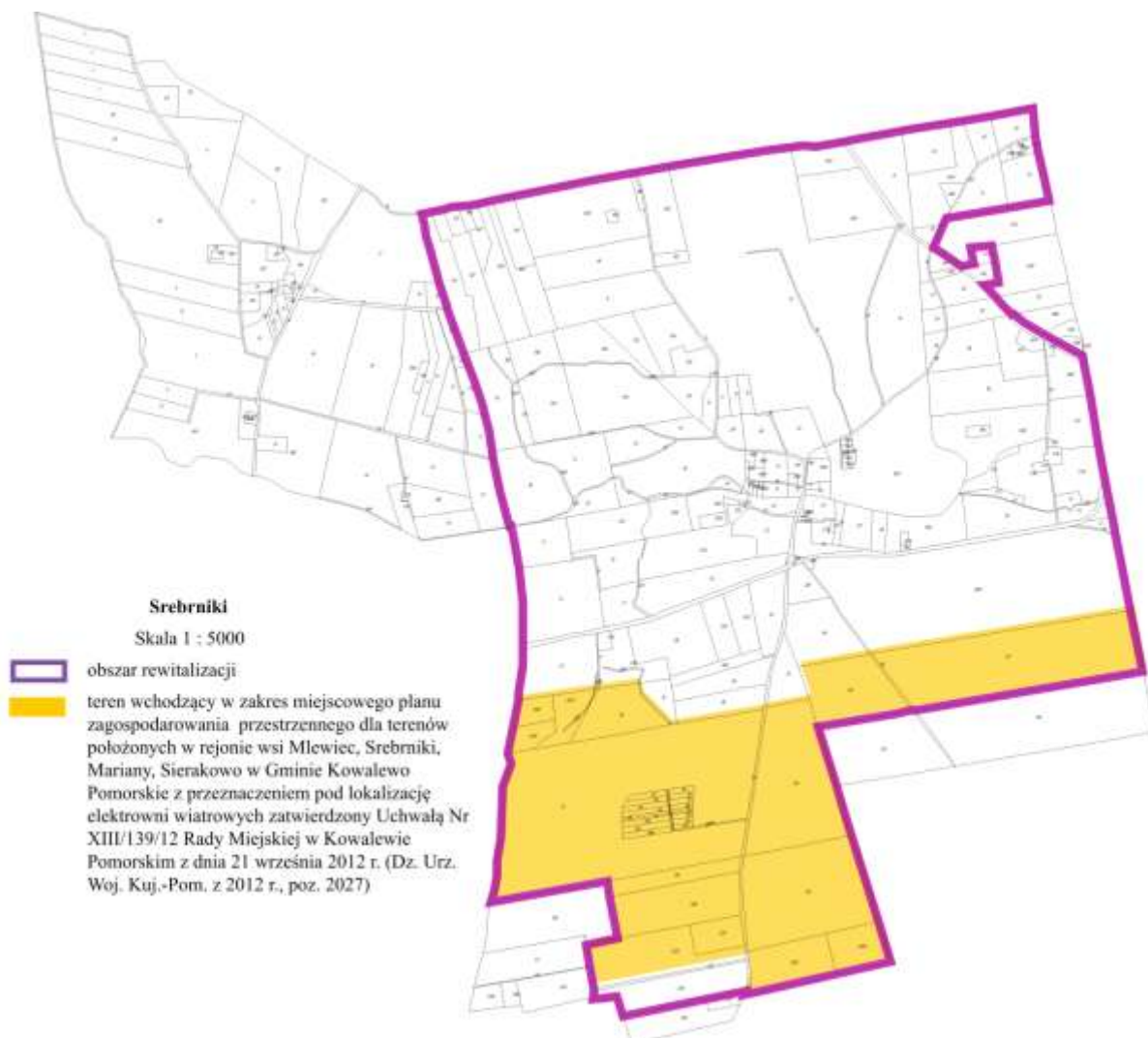
Załącznik 4. Tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego na tle obszaru rewitalizacji sołectwa Mariany

Źródło: Opracowanie we współpracy z pracownikami Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

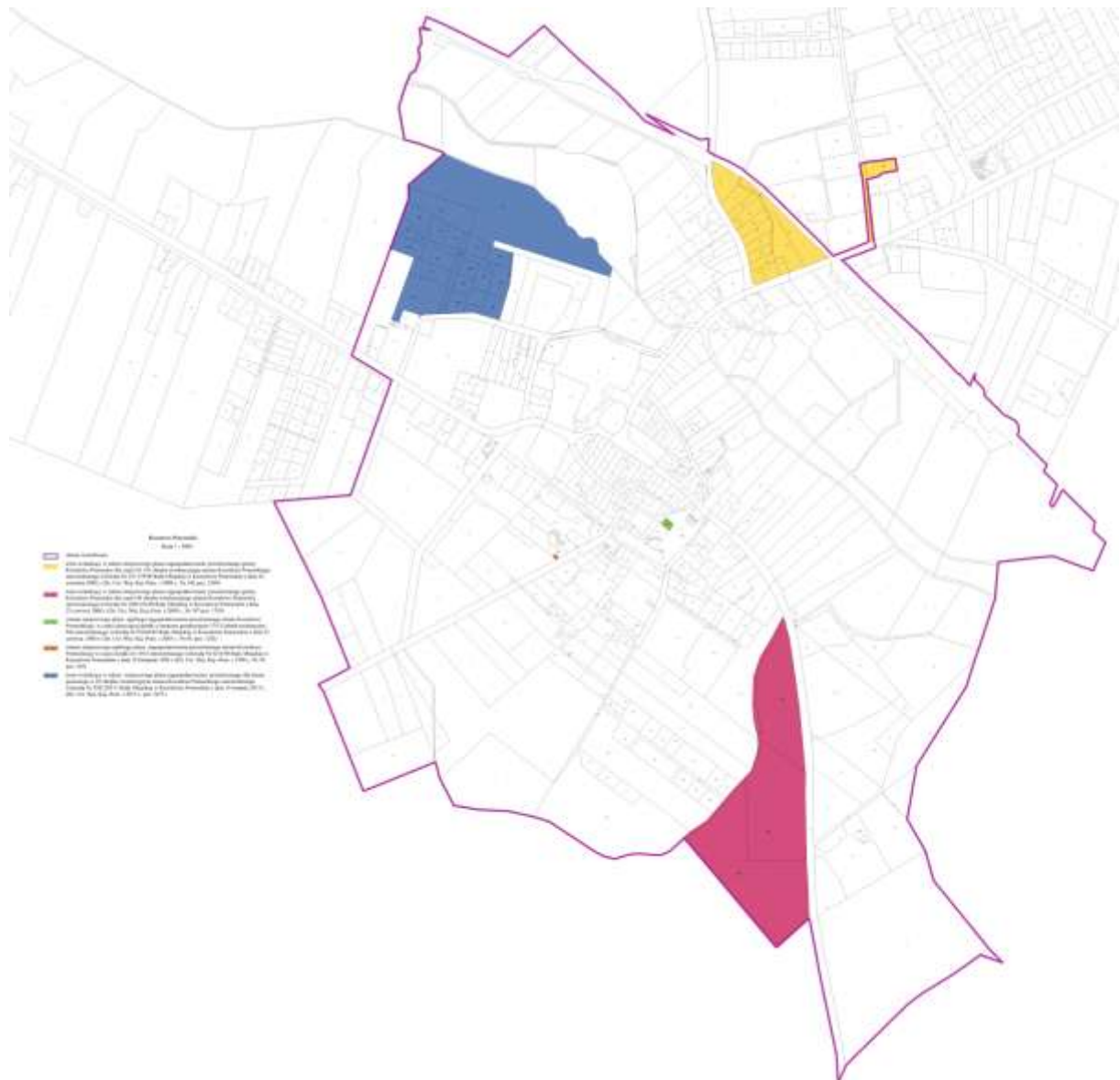

Załącznik 5. Tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego na tle obszaru rewitalizacji sołectwa Srebrniki

Źródło: Opracowanie we współpracy z pracownikami Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Załącznik 6. Tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego na tle obszaru rewitalizacji miasta Kowalewo Pomorskie

Źródło: Opracowanie we współpracy z pracownikami Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

**Załącznik graficzny przedstawiający
podstawowe kierunki zmian
funkcjonalno-przestrzennych obszaru
rewitalizacji sporządzony na mapie
w skali 1:5000 opracowanej
z wykorzystaniem treści mapy
zasadniczej**

(forma papierowa)